

РАТА

ДЖОН ФАУЛЗ

АВТОРЪТ НА „КОЛЕКЦИОНЕРЪТ“ И „АБАНОСОВАТА КУЛА“

МАНТИСА

ДЖОН ФАУЛЗ МАНТИСА

Превод: Весела Еленкова

chitanka.info

Майлс Грийн се събужда в болница. Той не знае нито кой е, нито къде се намира. Не е в състояние да разпознае дори съпругата си. Амнезия? Препоръчаното лечение е вид сексуална терапия...

„Мантиса“ е остроумно, ерудирано и невероятно забавно четиво...

„Сънди Телеграф“

Романът изследва самата същност на реалността и създанието, отчуждението на изкуството, еволюцията на литературата, отношението между половете и нещо много, много повече.

„Обзървър“

По-нататък, като изследвах внимателно какво съм аз и като виждах как мога да си въобразя, че нямам никакво тяло и че не съществуват никакъв свят и никакво място, където да се намирам, но затова пък не бих могъл да си въобразя, че не съществувам, а, обратно, от самото това, че ми идваше наум да се съмнявам в истинността на другите неща, съвсем ясно и сигурно следваше, че аз съществувам... Оттук разбрах, че аз съм една субстанция, цялата същност или природа на която се състои само в това да мисли и която, за да съществува, не се нуждае от никакво място, нито пък зависи от нещо материално. По този начин това аз, с други думи, душата, благодарение на която аз съм това, което съм, е напълно различна от тялото и даже по-лесно познаваема от него, а също така даже ако последното съвсем не съществуваше, тя не би престанала да бъде всичко онова, което е.

*Рене Декарт, „Беседа
върху метода“^[1]*

СИЛВИЯ: Да говорим сериозно. Звездите ми предричат, че ще се омъжа за мъж с положение, и на нищо по-долу не ще се съглася.

ДОРАНТ: Ако ставаше дума за мен, това би ми прозвучало като заплаха и бих изтръпнал от страх да не се изпълни хороскопът ви. По отношение на астрологията съм пълен атеист... но дълбоко вярвам във вашето лице.

*СИЛВИЯ: (на себе си) Колко е досаден!
(към АНТ) Престанете, моля ви. Какво пък*

толкоз, ако съдбата ми реши да ви изхвърли от живота ми?

ДОРАНТ: Не бе предрекла, че ще се влюбя.

СИЛВИЯ: Не, но ви предрече, че нищо хубаво от туй не ви очаква, и мога да ви кажа, че не е сгрешила. Но освен за любов, предполагам, и за друго сте способен да говорите?

ДОРАНТ: От мига, в който престанете да я подклаждате у мен.

СИЛВИЯ: Не, това е вече прекалено, ще се ядосам.

Веднъж завинаги ви моля, престанете да се влюбвате в мен!

ДОРАНТ: Ако престанете да съществувате.

*Мариво,
„Игра на любов и на
опасност“*

I

Най-общо ги представяли като млади, красиви, скромни девици, които обичали усамотението и обикновено се появявали в различни одежди в зависимост от изкуствата и науките, които покровителствали.

Лемприер, под
„Музи“

Първото му усещане бе за безкрайна, сияйна мъглявина, в която сякаш се носеше като божество, алфа и омега, началото и краят, над океан от пари; след малко (не знаеше колко време е минало) изпита друго, не толкова приятно чувство: тихо мърморене и бегли сенки смутиха царствения му полет в безкрая и породиха неприятното усещане, че се намира в някакво ограничено и доста негостоприемно пространство. В този миг, сякаш падаше от стръмна скала, изведнъж се намери в компанията на две лица и гласове. Сякаш гледаше непонятен чуждестранен филм: непознати му бяха както езикът, така и мястото на действието и актьорите. Образи и наименования се объркаха в съзнанието му: ту се сливаха, ту за миг се раздалечаваха, като множество езерни амеби, които се движат безцелно. Съчетанията на форми и усещания, на свързани морфемни и фонемни изплуваха като алгебричните формули в училище, назубрени за вечни времена, макар предназначението им отдавна да бе забравено. Очевидно се намираше в съзнание, но бе лишен от местоимението, което отличава половете, и от чувството за време, което разделя сегашното от миналото и бъдещето.

Известно време продължи да свързва това безличие с приятното чувство за надмощие. Но скоро и то бе брутално разпиляно от безмилостния демон на действителността. Подобната на салто рязка промяна в съзнанието му го подтикваше към неизбежното заключение,

че всъщност съвсем не се носи царствено из стратосферата, сякаш обгърнато в ямбичен пентаметър, а е проснато по гръб в легло. В очите му се набиваше стенна лампа — спретната, правоъгълна, матовобяла пластмасова лампа. Светлина. Нощ. Малка сива стая, бледосива като крило на чайка. Ничий свят, в който не се случваше нищо или почти нищо. Като се изключат двете жени, вторачили погледи в него.

С неясното усещане за упрек, породено от по-близо приведеното и по-настойтелно лице, стигна до друг неприятен извод — поради някаква причина бе център на внимание, нещо като Аз. Лицето се усмихна и доплува още по-ниско, излъчвайки смесица от безкрайна загриженост и скептичност; тревога, може би неволно примесена с известно подозрение за симулация.

— Скъпи?

Отново осенено от болезнено светкавичната, непрестанно ограничаваща го интуиция, осъзна, че е не просто Аз, а Аз в мъжки род. Вероятно това бе източникът на обзелото го в миг чувство за безпомощност, безсилие и глупост. То, или всъщност той, наблюдаваше устните, които се спуснаха като парашутист върху челото му. Усети досег и аромат, следователно не гледаше филм, нито сънуваше. Сега лицето се надвесваше над неговото. Начервените устни нашепваха думи:

— Скъпи, нали знаеш коя съм?

Той се вгледа.

— Аз съм Клер.

Съвсем не му беше ясно.^[2]

— Твоята съпруга, скъпи. Помниш ли?

— Съпруга ли?

Това бе най-странното и най-ужасяващото — осъзнаваш, че си проговорил единствено поради близостта на звука. Кафявите очи намекваха за ужасяващите пропасти на брачната изневяра. Опита се да направи връзка между думите и тази личност, между тази личност и себе си, не успя и най-сетне отмести поглед към по-младата жена, която стоеше встрани, от другата страна на леглото — тя също се усмихваше, но някак заучено и с безразличие. Тази личност, която внимателно го наблюдаваше с ръце в джобовете, носеше бяла лекарска престилка. В този миг в нейната уста също се породиха думи:

— Можете ли да ми кажете името си?

Име! Няма име. Нищо. Никакво минало. Усещане за пропаст и почти в същия миг, ясното съзнание за нейната непреодолимост. Сякаш падаше, отчаяно протягаше ръце, но за нищо не успяваше да се залови или дори да достигне. В миг силно изплашен, не изпускаше от поглед очите на жената в бяло. Тя се приближи още една-две крачки.

— Аз съм лекар. Това е вашата съпруга. Моля, погледнете я. Помните ли я? Помните ли да сте я виждали преди? Помните ли нещо за нея?

Погледна я. В изражението на съпругата се четеше нещо очаквателно, но и обидено, сякаш тя ненавиждаше както глупавата процедура, така и неговия безмълвен поглед. Изглеждаше нервна и уморена, бе гримирана прекалено силно и имаше вид на човек, който е сложил маска, за да не се разпищи. На всичкото отгоре очакваше нещо, което той не бе в състояние да ѝ даде.

От устата ѝ заизригнаха имена — на хора, на улици, на места, както и несвързани фрази. Някои се повтаряха. Може би като думи ги бе чувал и преди, но нямаше никаква представа какво отношение би трябвало да имат към него, нито пък защо все по-настойтелно зазвучават като доказателства за извършени престъпления. Накрая поклати глава. Искаше му се да затвори очи, отново да забрави, да се слее със спящата празна страница на забвението. Жената се приведе още по-ниско и впи изпитателен поглед в него.

— Скъпи, моля те, опитай. Моля те? Заради мен? — Изчака миг-два, после вдигна глава. — Опасявам се, че няма смисъл.

Лекарката се наведе над него на свой ред. Пръстите ѝ нежно разтвориха клепачите му и тя внимателно запреглежда зениците му. Усмихна му се като на дете.

— Това е самостоятелна стая в болница. Тук сте на сигурно място.

— Болница?

— Знаете ли какво е болница?

— Злополука?

— Спиране на електричеството. — Едва загатната студенина оживи тъмните ѝ очи — милостива искрица хумор. — Скоро отново ще ви включим в хранването.

— Не помня коя...

— Да, знаем.

В този миг заговори другата жена:

— Майлс?

— Какви мили^[3]?

— Това е името ти. Ти се казваш Майлс, скъпи. Майлс Грийн.

Едва осезаем повей от мигновено прелитащ непознат обект, крило на прилеп по здрач — но отлетя още преди да бъде ясно доловен.

— Какво се е случило?

— Нищо, скъпи. Нищо непоправимо.

Знаеше, че това не е вярно — и още, че тя знае, че той знае. Вече наистина ѝ се насъбра прекалено много да знае.

— Коя сте вие?

— Клер. *Жена ти.*

Отново произнесе името си, но този път въпросително, сякаш сама започваше да се съмнява. Той отмести поглед към тавана. Беше особен, но все пак му въздействаше успокояващо — сив като чайка, да, чайки, знае за чайки; леко заоблен като купол, изолиран или облицован с мека материя, разчленена на малки релефни квадрати, с малко облечено копче на върха на всеки от тях. Така се създаваше усещането за безкрайна, преобърнатата с главата надолу редица от къртичини или мравуняци. По едно време в за миг възцарилата се тишина се връза звук — тиктакаше незабелязан досега часовник. Лекарката отново се наведе над леглото.

— Какъв цвят са очите ми?

— Тъмнокафяви.

— А косата ми?

— Черна.

— Лицето?

— Бледо. Гладка кожа.

— Колко възрастна ви изглеждам? — Той впери поглед в нея. — Опитайте да отгатнете.

— Двайсет и седем. И осем.

— Добре. — Тя се усмихна окуражително, после енергично продължи с неутрален тон: — Кой е авторът на „Клуба «Пикуик»“?

— Дикенс.

— А на „Сън в зимна нощ“? — Той отново се втренчи в нея. — Не знаете ли?

— Не беше ли в лятна нощ?

— Отлично. Кой е авторът?

— Шекспир.

— Помните ли някой герой от пиесата?

— Кросното. — После добави: — Титания.

— Защо помните точно тези двамата?

— Бог знае.

— Кога сте гледали за последен път представлението?

Той затвори очи и се замисли, после отново я погледна и безнадеждно поклати глава.

— Няма значение. Така, а колко е осем по осем?

— Шейсет и четири.

— Трийсет минус деветнайсет?

— Единайсет.

— Добре. Отличен.

Тя се изправи. Искаше му се да ѝ каже, че отговорите идваха изневиделица, че поради загадъчното умение да уцели верните решения неразбирането му се струваше още по-страшно. С мъка се опита да се изправи в леглото, но нещо му пречеше — здраво затъкнатите завивки и безсилието, като в кошмарите, където желанието да се движиш и самото движение са раздалечени от цели еони.

— Лежете спокойно, господин Грийн. Намирате се под въздействието на успокояващи медикаменти.

Скритата му тревога нарасна. Но, изглежда, можеше да се довери на тези живи и изразителни тъмни очи. В тях се таеше безмълвната ирония на стар приятел от другия пол — вече напълно откъснат от живота ти, но все още запазил призрачен спомен за някогашното си поспециално отношение към теб. Другата жена го потупа по рамото, настоявайки на полагащия ѝ се дял внимание.

— Ние не бива да се тревожим. Ще продължи само няколко дни.

С неудоволствие извърна лице към нея — и от това „ние“ инстинктивно му се прииска да я подразни.

— Никога не съм ви виждал.

Жената се засмя беззвучно, сякаш ѝ бе забавно, че той е тъй глупав.

— Опасявам се, че сме се виждали, мили мой. Всеки ден през последните почти десет години. Женени сме. Имаме деца. Не може да

не помниш това.

— Не помня нищо.

Леко привела глава, тя затаи дъх, после отново отправи поглед към лекарката, която вече споделяше — той усети това въпреки професионално успокояващия ѝ тон — нарастващото му раздразнение от намеците за вина и нравствените императиви. Жената прекалено много държеше да установи над него правото си на притежание — а за да прояви желание да бъде притежаван, човек трябва да знае кой е. Изпитваше непреодолимо желание да остане ненакърним — обект, който тя може да си въобразява, че притежава, това нямаше как да се избегне, но нямаше никакво намерение безропотно — послушно като дресирано кученце — да приема претенциите ѝ. Най-добре отново да се върне в нищото, в безвремието, в сивата тиктакаща тишина. Отпусна клепачи. Но почти в същия миг отново чу гласа на лекарката:

— Бих искала да започна предварително лечение, госпожо Грийн.

— Да, разбира се. — Забеляза как съпругата се усмихва на лекарката глуповато, по женски. — Спокойна съм, че го оставям в такива добри ръце. — И после добави: — Нали ще ме известите веднага щом?...

— На мига. Не се тревожете. Дезориентацията в началото е напълно нормална.

Така наречената съпруга сведе към него поглед — все още колеблив, все още негласно обвинителен. Осъзна — но мисълта предизвика у него не съчувствие, а раздразнение — че тя е напълно слисана и не разполага с рецепта за подобни ситуации.

— Майлс, утре отново ще намина. — Не ѝ отговори. — Моля те, опитай се да помогнеш на лекарката. Всичко ще се оправи. На децата им е мъчно за теб. — Последен опит. — Джейн? Том? Дейвид?

Едва ли не се опитваше да го придума и имената прозвучаха по-скоро като изреждане на просрочени сметки и безразсъдно скъпи прищевки, отколкото като имена на деца. Тя отново затаи дъх, сетне се наведе и лекичко го целуна по устните, като че искаше да каже: „Забивам това знаме. Тази земя е моя.“

Не я изпрати дори с поглед — продължи да лежи, втрещен в тавана, долепил ръце до тялото си под завивките. Зад вратата двете невидими жени тихо разговаряха. Успокоителни медикаменти.

Спиране на електричеството. Анестезия. Операция. Размърда стъпала, после опипа краката си. Гола кожа. По-нагоре. Гола кожа. Затваряне на врата — лекарката се беше върнала при него. Пресегна се, натисна звънеца до леглото и за миг се взря в пациента.

— Трябва да се опитате да разберете, че и за тях случилото се е шок. Хората не осъзнават колко много разчитат на това да бъдат разпознати, като доказателство за съществуването си. Когато се случват подобни неща, изпитват страх. Несигурност. Права ли съм?

— Гол съм.

По устните ѝ премина мимолетна усмивка, извикана от нелогичния отговор или може би от факта, че липсата на дрехи изглежда по-шокираща от липсата на памет.

— Не ви трябва дрехи. Много е топло. Всъщност дори е прекалено топло. — Тя докосна бялата си престилка. — Нося само това. Термостатът поддържа ужасно висока температура, всички се оплакваме. А и както няма прозорци... — После добави: — Знаете ли какво е термостат?

— Някак си знам.

Протегна шия и за пръв път огледа стаята. Наистина, нямаше прозорци, както и почти никакви мебели, освен малка маса в отсрещния ляв ъгъл. Стените бяха облицовани в сиво, като куполоподобния таван. Дори вратата, точно отсреща, бе тапицирана. Само подът беше пощаден, може би в старанието да се разчупи монотонността на всичко останало — бе застлан с килим в убит розов цвят, който едно време живописците наричаха „пепел от рози“. Тапицерия, облицовка, затвор — връзката му убягваше, но потърси с поглед очите на лекарката, надявайки се, че отгатва онова, което той не можеше да изрази.

— За да е тихо. Най-новата мода. Акустична изолация. Веднага щом започнете да долавяте звуци, ще ви изпишем.

— Часовник.

— Да. — Посочи с ръка. Висеше почти в левия ъгъл на стената над главата му и представляваше абсурдно претрупан швейцарски часовник с кукувица и островърхо покривче, чийто всеки свободен сантиметър кафява дървена повърхност бе изрисувана с множество тъмни фигури, селяни, крави, рогове, еделвайси и Бог знае какво още.

— Подари ни го предишният пациент. Ирландски джентълмен. Струва ни се, че придава по-човешки вид на обстановката.

— Ужасен е.

— Няма да ви пречи. Откачихме ударния механизъм. Кукувицата вече не кука.

Продължи да се взира в ужасяващо грозния часовник — налудничаво претрупаната повърхност, тежестите и веригите, провиснали като вътрешности. Тревожеше го, защото представляваше нещо, от което се страхуваше, без да знае защо; бе като някаква аномалия, като несвързан спомен за всичко онова, което бе забравил.

— Излекувахте ли го?

— Беше доста тежък случай.

Той извърна глава и отново вдигна поглед към нея.

— Не го ли излекувахте?

— Ще ви кажа, като се пооправите.

Преглътна тези думи.

— И не е...

— Какво не е?

— Луди хора?

— Не, за Бога! Вие сте точно толкова нормален, колкото съм и аз. Може би дори по-нормален.

Докато чакаха отговор на позвъняването, тя приседна на крайчеца на леглото, скръсти ръце на гърдите си и леко се извърна към него. В горния джоб на престилката ѝ бяха пхнати две писалки и термометър. Тъмната ѝ коса бе безжалостно опъната и вързана на тила, не носеше и грим, но въпреки това в лицето ѝ имаше нещо класически елегантно, напomniaщо средиземноморския тип. Кожата ѝ бе много гладка и в бледността си криеше топлота — в жилите на тази жена може би течеше италианска кръв; не че не се държеше съвършено по английски маниер, и очевидно бе от добър, може би дори аристократичен произход — от онези млади жени, чиято интелигентност ги кара да изберат сериозна професия, вместо да живеят в леност. Той се питаше дали пък в крайна сметка не е еврейка, потомка на някой от онези видни родове, които открай време съчетават големите си богатства с академични постижения и с обществена дейност; после се запита от къде на къде му хрумна именно това. Тя протегна ръка и го потупа, за да му вдъхне увереност.

— Ще се оправите. Имали сме къде-къде по-тежки случаи.

— Все едно отново съм се върнал в детството.

— Зная. Лечението може да не даде резултати веднага. И двамата трябва да проявим търпение. — Тя се усмихна. — Тъй да се каже. — Изправи се и отново натисна звънеца край леглото, после седна на предишното място.

— Къде се намираме?

— В Централна болница. — Погледна го. Той поклати глава. Тя наведе очи, помълча за миг, после отново вдигна поглед и набързо му постави нова задача. — Тук съм, за да накарам паметта ви да функционира. Потърсете отговора сам. Тази болница е известна на всички.

Порови се в паметта си и по незнаен начин му стана ясно, че да се мъчи е загуба на време, както и че би било по-мъдро изобщо да не се опитва. След първоначалния шок съвсем не намираше за неприятно това пълно откъсване от всичко, което може би е представлявал: не очакват от теб да правиш нещо, свободен си от товара, който не помниш, но съдиш за него само по липсата му — тежест, която никога не си виждал, но от която въображаемият ти гръб си отдъхва. А освен това спокойствието му се дължеше на факта, че е оставен в ръцете и на грижите на тази млада, уверено компетентна жена. Дискретното остро деколте на бялата ѝ дреха разкриваше деликатна шия.

— Искане ми се да можех да се видя.

— Аз съм вашето огледало. Само за момента.

Той се огледа в него, но не различи нищо конкретно.

— Не съм претърпял злополука?

Лекарката се намръщи.

— Опасявам се, че да. Превърнали сте се в жаба. — Бавно, съдейки по нещо, което долови в очите ѝ, той осъзна, че му се присмиват заради прекалената му егоцентричност. Все пак съумя да се усмихне едва-едва.

— Така е по-добре — беше нейният отговор.

— Знаете ли кой... какъв съм бил?

— Съм — не говорете в минало време за себе си.

— Съм.

— Да.

Изчака я да продължи. Но тя го наблюдаваше мълчаливо — отново го изпитваше.

— Няма да ми кажете.

— Вие сам ще ми кажете. В някой скорошен ден.

Той замълча за миг.

— Предполагам, вие сте...

— Каква?

— Кушетка. Нали знаете.

— Психиатър?

— Именно.

— Невролог. Занимавам се с анормална мозъчна дейност. Специалността ми е мнимонология.

— Какво е това?

— Как работи паметта.

— Или как не работи.

— Понякога. Временно.

Косата ѝ бе привързана на тила с тъничко шалче — единственият белег на женственост в облеклото ѝ. По краищата личеше, че е на черно-бели миниатюрни щамповани рози и елипсовидни листа.

— Не зная името ви.

Без да помръдва от ръба на леглото, тя се извърна към него и повдигна с палец левия ревер на престилката си. На него бе закачена малка табелка с името ѝ: „Д-р А. ДЕЛФИ“. Но после, сякаш разкритието дори на такъв малък бюрократичен детайл относно нея самата не бе клинично целесъобразно, тя се изправи.

— О, къде се бави тази сестра.

Отиде до вратата и погледна навън — напразно, защото отново се върна при леглото и натисна звънеца, този път продължително и настоятелно. Погледна към него, саркастично свила устни, сякаш освобождавайки го от всякакво чувство за вина по повод нейната нетърпеливост.

— Откога съм тук?

— Едва от няколко страници.

— Страници?

Отново бе скръстила ръце и в очите ѝ проблесна същата въпросителна искрица.

— Какво трябваше да кажа?

— Дни?

Тя се усмихна по-открито.

— Браво.

— Защо казахте страници?

— Загубили сте съзнанието за собствената си идентичност, господин Грийн. С вас трябва да работя над основното ви усещане за действителност. А то изглежда доста запазено.

— Все едно да си загубиш целия багаж.

— Както казват, по-добре багаж, отколкото крайници.

Той се взря в тавана, мъчейки се с все сила да възстанови спомен за някакво минало, за място, за цел.

— Сигурно се опитвам да избягам от нещо.

— Може би. Затова сме тук. Да ви помогнем да изплувате. — Тя докосна голото му рамо. — Но сега не бива да се притеснявате. Просто се отпуснете.

Отново се запъти към вратата. Отвъд бе необикновено тъмно и нищо не се виждаше. Той се загледа в заобления, тапициран таван, обрасъл в хълмчета, всяко от които увенчано с грахче. Макар да бяха сиви, приличаха на гърди — редица след редица гърди на гимназистки, истински балдахин от едва напъпили гърди. Искаше му се да изтъкне това откритие пред лекарката, но тя продължаваше да стои до отворената врата и да чака; после обаче някакъв инстинкт сякаш му подсказа, че не може да каже подобно нещо пред жена лекар. Бе твърде лично, доста фантасмагорично и можеше да я обиди.

Тя най-сетне се върна. Някой я последва с бързи крачки — млада карибка с бяла касинка и шоколадено лице над колосаната синьо-бяла униформа. В ръка бе стиснала навити на руло гумирани постелки. Забели очи и се извърна към лекарката, която поясни:

— Сестрата е гневна. За разнообразие.

После кимна примирено и се обърна към него:

— Това е сестра Кори.

— Добре дошли при нас, господин Грийн.

Той я изгледа глуповато.

— Извинете.

Тя шеговито вдигна показалец, в кафявите ѝ очи блесна искра и с плътен антилски глас заяви:

— Не се извинявайте. Инак юмрук.

Хубаво момиче, с чувство за хумор, приятно властно. По някакво много странно съвпадение във вероятно твърде различните им гени двете жени имаха еднакви на цвят очи.

— Сестра, ще затворите ли вратата? Бих искала да започваме.

— Разбира се.

Доктор Делфи отново бе скръстила ръце в очевидно любимата си поза. Погледна го и изражението ѝ за миг му се стори любопитно замислено, сякаш не бе решила окончателно точно какво лечение да приложи; сякаш го разглеждаше по-скоро като проблем, отколкото като човек. Но точно в този миг по устните ѝ премина усмивка.

— Няма да боли. На много пациенти дори им се струва приятно отпускане. — Тя вдигна поглед към сестрата, която бе застанала от другата страна на леглото. — Готова ли сте?

Двете се наведоха и с професионално отработени движения повдигнаха матрака първо от едната, после от другата страна. Краищата на завивките бяха освободени и с няколко бързи движения нагънати и преместени в краката му. Той понечи да седне в леглото. Но двете жени в миг се оказаха до него и го принудиха отново да легне.

Доктор Делфи нареди:

— Лежете мирно. Точно както сте. — Макар и тих, гласът ѝ бе подчертано по-енергичен и смущението му не остана скрито за нея. — Скъпи човече, аз съм лекар, а това е медицинска сестра. Виждаме голи мъжки тела всеки ден.

— Да. — После добави: — Извинявайте.

— Сега трябва да поставим гумирана постелка на леглото. Извърнете се към мен. — Той се обърна и сестрата разстла постелката точно зад гърба му. — А сега на другата страна. Над гънката. Точно така. Браво. А сега отново легнете по гръб. — Той впери поглед в облицования таван. Постелката бе добре изопната под тялото му. — Сега вдигнете ръце и ги поставете под главата. Идеално. А сега затворете очи. Искам да се отпуснете. Намирате се в най-добрата болница за подобни заболявания в Европа. При нас успешните лечения достигат най-висок процент. Няма нищо страшно, вече сте на път да се възстановите. Просто отпуснете цялото тяло. Не мислете за нищо. Всичко ще бъде наред. — Пауза. — Сега ще ви прегледаме, за да наблюдаваме някои нервни реакции. Трябва да лежите почти неподвижно.

— Да.

Послушно лежеше със затворени очи. Тишината се проточи още няколко секунди, през което време се чуваше само тиктакането на часовника, а после лекарката каза:

— Хайде, сестра.

Две леки ръце се докоснаха до вътрешната страна на ръцете му, протегнати на възглавницата, спуснаха се по мишниците му, после по хълбоците и за миг поспряха на таза, притискайки костта.

— Ръцете ми са нежни и топли, нали, господин Грийн?

— Да, благодаря.

Сестрата отдръпна ръце, но само за миг. Едната сръчно подхвана отпуснатия му пенис, повдигна го нагоре и остана да лежи върху него, докато пръстите на другата обхванаха скротума и започнаха леко да го масажират. Мъжът на леглото веднага отвори тревожно очи. Лекарката се наведе над него.

— Мозъчният център, който контролира паметта, е тясно свързан с центъра, контролиращ половата дейност. Трябва да се уверим, че последната не е нарушена. Това е стандартна процедура. Няма защо да се стеснявате. А сега отново затворете очи.

В очите ѝ не бе останала и следа от шеговитост или гняв — в тях се четеше единствено медицинска сериозност. Той отново затвори очи. Масажът продължи. Другата ръка започна да гали откритата задна част на пениса. Макар изобщо да не се чувстваше спокоен, манипулацията наистина даваше вид на чисто медицинска, рутинна процедура; и сякаш за да потвърди това впечатление, лекарката заговори на сестрата от другата страна на леглото.

— Поправиха ли онзи клапан?

— Шегувате ли се?

— Не знам какво им става на тези от поддръжката. Колкото повече се оплаква човек, толкова по-бавно става всичко.

— Те само къркат в парното отделение. Виждала съм ги.

— Ще трябва да накарам господин Пийкок да ги стегне.

— Пожелавам ви успех.

Предполагаше, без да ги вижда, че саркастичното примирение на сестрата допада на лекарката; представяше си как последната забележка ѝ е накарала да се усмихнат. Настъпи тишина. Пръстите продължаваха лекичко да го стискат, да го галят и от време на време се

провлачваха. Но в разменените реплики имаше нещо, което продължаваше да го човърка. Струваше му се, че си спомня този кратък неразбираем прозаичен разговор, че вече го е преживял, дори преди това... но как би могъл да го е преживял и да не го помни?

— Някаква реакция? — тихо промърмори лекарката.

— Негативна.

Почувства как пръстите повдигат пениса, все още съвсем мек, и го оставят да се отпусне надолу; после манипулацията започна отначало. Вече отчаяно се опитваше през мъглата и суровата сива стена на амнезията да възстанови изгубеното познание и опит. Болници, лекари, сестри, лекарства, лечения... усети някакво раздвижване откъм страната, където се намираше лекарката.

— Подайте ми дясната си ръка, господин Грийн.

Застинал на място, не реагира по никакъв начин, но лекарката измъкна ръката му изпод главата му и я насочи нагоре. Пръстите докоснаха гола гръд. Отново шокиран и ужасен, той отвори очи. Доктор Делфи се бе навела над него с разтворена бяла престилка и се бе втренчила в стената над главата му, сякаш чисто и просто му мереше пулса. После насочи ръката му към другата си гърда.

— Какво правите?

Без да го поглежда, тя заяви:

— Моля, не говорете, господин Грийн. Искам да се концентрирате върху осезанието.

За трети път изпълнени с най-искрено изумление, очите му проследиха отвора в разкопчаната престилка, после отново се върнаха нагоре към извърнатото ѝ настрана лице. Не бе възприел буквално забележката ѝ, че е само по престилка.

— Не зная какво се опитвате да постигнете.

— Току-що ви казах. Трябва да прегледаме рефлексите ви.

— Искате да кажете...

Погледът ѝ недвусмислено издаваше раздражение.

— Несъмнено при предишни прегледи ви се е налагало да давате проба. Това не е по-различно.

Той отдръпна ръка.

— Но аз... вие...

Изведнъж гласът ѝ се извиси, строг и леден:

— Вижте какво, господин Грийн, със сестрата имаме достатъчно други пациенти, за които трябва да се погрижим. Искате да ви излекуваме, нали?

— Да, разбира се, но...

— Тогава затворете очи. И за Бога, опитайте се да действате поне мъничко по-еротично. Не мога цял ден да се занимавам само с вас. — Наведе се над него, подпирайки се на възглавницата от двете му страни. — А сега с двете ръце. Където искате.

Но той не помръдна.

— Не мога. Изобщо не ви познавам.

Тя си пое дъх.

— Господин Грийн, приемоте ме просто като жена. Или се опитвате да ми кажете, че предпочитате това лечение да бъде проведено от мъже?

— Обиждате ме.

Тя го изгледа строго.

— Намирате тялото ми за отблъскващо?

Погледът и тонът ѝ бяха безпрекословни и не допускаха отказ. Той отмести очи от лицето към скритите в сянка гърди, после извърна лице.

— Не виждам какво общо има всичко това с...

— Онова, което наричате „всичко това“, съвсем случайно е най-новият и най-препоръчителният метод за лечение на болни във вашето състояние.

— Никога не съм го чувал.

— Само допреди няколко минути не бяхте чували и за съпругата и децата си. Страдате от много сериозно увреждане на паметта.

— Това бих го запомнил.

— Помните ли политическите си пристрастия? — Той не отвърна. — А религиозната си принадлежност? Банковата сметка? Професията си?

— Знаете, че не помня.

— Тогава ще ви помоля да ми се доверите, че зная какво върша. Не учим толкова години — особено в моята област — за да бъдат подлагани на съмнение експертните ни преценки, и то поради подобни безсмислени аргументи. Намирате се в отлично физическо здраве.

Вчера ви прегледах основно. Гениталиите ви са напълно нормални. Не искам невъзможното.

Той продължи да гледа встрани, сетне преглътна и тихо предложи:

— Не може ли... сам?

— Не проверяваме единствено способността ви да произвеждате сперма, господин Грийн.

Не успя да долови защо така презрително наблегна на думата „сперма“, сякаш бе синоним на „мръсотия“ или „гнусотия“.

— Толкова ме притеснявате.

— Намирате се в болница, за Бога. Не влагаме нищо лично. Със сестрата просто се придържаме към общоприетата практика. И ви молим за малко съдействие. Сестра?

— Все още негативна реакция.

— Стига глупости, господин Грийн. Имам съвсем нормално женско тяло. Затворете очи и го използвайте.

Гласът и погледът ѝ бяха като на гувернантка от старата школа, която нарежда на мудро дете да извърши необходимия естествен процес.

— Но защо?

— И ви моля да *престанете* с тези безсмислени въпроси.

Тя отклони поглед към стената над леглото, прекратявайки всякакви по-нататъшни дискусии. Най-сетне той затвори очи и предпазливо вдигна ръце към надвисналите гърди. Просто ги обхвана с длани, без да ги гали. Бяха топли, твърди и допирът до тях бе приятен; усети едва доловим аромат, който напомняше на катран — или по-скоро на мирта — несъмнено от антисептичния сапун, който тя вероятно използваше. Но женствеността ѝ го вълнуваше много по-малко от надигания се в душата му гняв. Най-малкото знаеше, че вероятно съвсем наскоро е преживял тежка травма и че съзнанието му сигурно се намира в изключително деликатно и лесно накърнено състояние — и ето ти на, тези двете не просто се възползват най-безогледно от слабостта му, както и от факта, че е полуупоен, а (и което бе далеч по-лошо) напълно отказват да се съобразят с каквито и да било морални задръжки от негова страна.

За негов най-голям ужас — тъй като сестра Кори продължаваше с процедурата — усети наченки на ерекция. Може би сестрата бе

направила на лекарката таен сигнал, защото отровният ѝ тон се посмекчи; сега по-скоро звучеше като министъра на туризма, който произнася реч пред делегация от представители на чуждестранни туристически агенции, разчитайки на благонадежден текст, написан от някой чиновник, никога не срещал на живо служители в туристическа агенция.

— А сега можете да изследвате и други области от моето тяло.

Това бе вече прекалено. Той отпусна ръце на възглавницата, но продължи да стиска очи.

— Това на нищо не прилича.

Доктор Делфи помълча за миг, а после, изваждайки на показ една далеч не толкова приятна страна на социалното и интелектуалното си превъзходство, заговори остро и ледено безапелационно:

— Ако държите да знаете, господин Грийн, загубата на паметта ви може да се дължи на несъзнателното желание да галите непознати женски тела.

Той възмутено отвори очи.

— Подобно заключение е неоснователно!

— Напротив, напълно основателно е. Моногамията е биологична глупост, просто преходен исторически инцидент. Вашата истинска еволюционна функция като мъж е да вложите своите сперматозоиди в колкото е възможно повече утроби. — Тя замълча, но не получи отговор. Продължи с по-тих глас: — Повтарям. Нека ръцете ви се разхождат по цялото ми тяло.

Той затърси нещо в очите ѝ — било то и най-бегла следа от хумор, ирония, поне човечност. Но не откри такива. Тя демонстрираше непоклонливо безразличие по отношение на неговите скрупули, скромността му, чувството му за прилично поведение. Най-сетне затвори очи, намери гърдите, после внимателно придвижи длани нагоре към нежната шия и към гънката, където тя свършваше, и започваха раменете; после, пхвайки ръце под гънката ленена материя, от която бе ушита престилката, отново към гърдите, по извивката на талията. Лекарката се размърда и повдигна коляно.

— Където пожелаете. — Той посегна нагоре, после спря. — Хайде, господин Грийн. Не виждате венерин хълм за пръв път. Не хапе.

Той отдръпна ръка.

— Има и нещо друго. Какво ще каже жена ми?

— Госпожа Грийн е напълно запозната с характера на това лечение. Разясних ѝ го, преди да се събудите. В кабинета си имам писмено съгласие.

Изведнъж в паметта му изскочи отдавна известен факт, милостиво притичвайки му се на помощ. Отново отвори очи и обвинително се вторачи в лекарката.

— Мислех, че съществува такова нещо като Хипократова клетва.

— Ако добре си спомням, там също се казва, че лекарят ще използва всички средства, които са по силите му, за да излекува пациента.

— Почтени средства.

— Почтени са онези средства, които са най-ефикасни. Каквито сега предлагаме на вас.

Невидимите ръце на сестрата изобщо не го оставяха на мира. Той продължи да гледа лекарката в очите още миг, после откри, че не може да понесе вече съвсем неприкритото раздражение и неодобрение, което се четеше в тях. Отново затвори очи. След миг доктор Делфи се наведе още по-ниско над него. До устните му се докосна зърно, сетне отново, и сега ароматът на мирта се усещаше по-силно, извиквайки в дълбоките дебри на паметта му образ на облени от слънцето хълмове над лазурно море. Отвори очи и се намери в здрачината под краищата на разкопчаната престилка; настоящата гърда го подканяше за пореден път. Извърна глава.

— Публичен дом.

— Отлично. Ще ви предоставим всичко, което би активирало либидото ви.

— Вие не сте никакъв лекар.

— Върви. Камшик. Черна кожа. Каквото си пожелаете.

— Това е чудовищно.

— Искате ли сестрата да се съблече?

— Не!

Лекарката се поотдръпна.

— Надявам се, че не сте расист, господин Грийн.

Той продължаваше да държи главата си извърната встрани.

— Настоявам да разговарям с главния лекар.

— Аз съм главният лекар.

— Но не и когато аз изляза оттук. Ще се погрижа веднага да ви бъде отнето правото да практикувате.

— Вярвам, забелязали сте, че все по-рядко ви се случва да търсите необходимата ви дума. Значи може би има известен...

— Вървете по дяволите! Да ви пикая на лечението!

Настъпи тишина. Лекарката заговори с още по-леден тон:

— Господин Грийн, това може би не ви е известно. Но прибягването към образност, свързана с отделянето на фекалии и урина, неизменно е симптом на културно обусловено чувство за вина по отношение на секса и сексуална репресия.

— Изчезвай!

Отново настъпи тишина. После заговори сестрата:

— Изгубихме я, докторе.

Доктор Делфи нетърпеливо въздъхна; поколеба се, после отмести коляно и се изправи край леглото.

— Опасявам се, че нищо не може да се направи. Ще трябва да прибегнем до ПСС.

Чу шумолене от плат. С нова тревога извърна глава и видя лекарката с напълно неприкрито тяло да подава през леглото току-що свалената престилка на сестрата. Изглежда го със също толкова неприкрито раздражение.

— Всичко това е възможно, защото сте частен пациент, господин Грийн. Искам да ви уверя, че ако държавата плащаше за лечението ви, подобно поведение нямаше да бъде търпяно нито миг. — Тя скръсти ръце. — Освен всичко останало списъкът на чакащи за това отделение е внушително дълъг. Работата е изключително напрегната.

Той събра сили и се осмели да потърси погледа ѝ.

— Какво е ПСС?

— Плексиколна свръхстимулация. — Тя хвърли неспокоен поглед към вратата. — Сестра, побързайте моля. Знаете каква тежка програма имам днес.

През това време сестра Кори бе застанала до вратата и тъкмо окачваше на закачалката бялата си туника. Без да се обръща, разкопча предната част и освободи задния край на престилката си, която също постави на закачалката. Понастоящем бе погълната в разкопчаването на синята роба. При тази подкана ускори движенията си, изхлузи надолу робата и я закачи върху престилката; най-накрая увенча

кукичката с касинката си и събу обувките си. Съвършено гола, с грациозна и плавна походка се върна до леглото и застана от своята страна. Пациентът се взираше паникьосан до смърт и сякаш хипнотизиран в тъмните стройни женски тела. Двете жени бяха на една височина, макар че двадесетгодишната сестра не беше толкова слаба; не бе и чак толкова сериозна, защото му се стори, че долавя нещо присмехулно в сведения ѝ поглед и едва забележимо присвитите ѝ устни. Лекарката заговори отново:

— Преди да започна, бих искала да ви информирам, че упорството ви може би далеч не е толкова морално извисено, колкото си въобразявате. Ние сме съвсем наясно, че някои пациенти отказват лечение, надявайки се, че ще се окажем принудени да използваме перверзни средства... или поне така ги наричат. В много редки случаи, когато става дума за неволно и продължително еротично блокиране, ги прилагаме. Но никога в такава ранна фаза от лечението. Тъй че ако тайно се опитвате да ни изнудите да приложим синонимфимна или псевдотергумална стимулация, бързам да ви предупредя веднага — няма никакъв смисъл. Това ясно ли е?

— Дори не зная какво представляват, за Бога.

— Същото важи и за бразилската чупка.

— Нито пък това!

Пак настъпи мълчание. Лекарката отново доби изражението на училищна директорка, която знае, че нарочно се опитват да я провокират да изгуби търпение. Постави ръце на кръста си и каза:

— И още нещо, господин Грийн. На изключително неодобрително отношение при нас също така се радва и криптоамнезията. — Тя замълча, за да се увери, че предупреждението е стигнало до него. — А сега се обърнете настрани. С лице към мен.

Ръката на сестрата се плъзна под лявата му мишница, внимателно приканвайки го да се обърне.

— Хайде, господин Грийн. Щом госпожа Грунди така казва. Не се дърпайте.

Той хвърля изпълнен с подозрение и гняв поглед към усмихнатото чернокожо лице, но най-сетне се извъръща настрана. С невероятна пестеливост на движенията и бързина, която издаваше значителен опит, двете медицински лица в миг се намериха на леглото до него, всяка от своята страна. Сестра Кори се долепи до гърба му, а

лекарката — за най-голям негов ужас — притисна гръб към гърдите му. И двете се понаместиха, съответно по-напред и по-назад, сякаш да са по-сигурни, че са го заключили в греховността на двете си тела. Неприятно докосване на слабините на чернокожата към тялото му потвърди вече породеното съмнение. Втренчи се в тъмната коса, привързана с шалче, чиито краища се намираха на два-три сантиметра от носа му. Краткотрайно мълчание. После лекарката заговори. Гласът ѝ бе по-тих и издаваше нескрит, но не напълно успешен опит да не прозвучи толкова властно:

— Добре. А сега най-любезно ви моля да поставите лявата си ръка на гърдите ми.

Тя вдигна ръка към тавана. Той се поколеба, но постъпи както му бе казано — както по нареждане на автомобилния инструктор човек би поставил ръка на някой лост или ключ. Лекарката отпусна ръка. Дланта ѝ се намери върху неговата ръка, сякаш да ѝ попречи да се отмести.

— А сега ме слушайте внимателно, господин Грийн. За последен път се опитвам да ви обясня. Паметта е тясно свързана с егото. Вашето его е претърпяло загуба в битка със суперегото, което е решило да го репресира — да го цензурира. Със сестра Кори се стремим единствено към това да извикаме на помощ третия компонент на вашата психика — Аза. Вашият Аз е онази увиснала част на вашето тяло, прилепена към гръба ми. Потенциално това е най-добрият ви приятел. И моят, като ваш лекар. Разбирате ли какво говоря?

Сестра Кори целуна, а след това започна да облизва врата му.

— Това е скандално нарушаване на правата на личността.

— Опасявам се, че говори вашето суперего. Тази процедура малко напомня изкуственото дишане уста в уста, също както и самата амнезия малко напомня на удавяне. Следите ли мисълта ми?

Той се вторачи в косата ѝ.

— Да, но протестирам.

Тя пое дълбоко дъх, но гласът ѝ продължи да звучи спокойно и делово:

— Господин Грийн, дължна съм да ви кажа, че подобно отношение мога да очаквам от културно онеправданите. Но не и от пациент с вашия произход и образование.

— Става дума за морален протест.

— Не мога да позволя подобно нещо. Имам нужда от подкрепата на вашето съзнание.

— За момента може и да не знам кой съм. Но съм сто процента сигурен, че не съм бил някой, който въобще би...

— Извинете, но това изказване е твърде нелогично. Вие не знаете кой сте. Следователно съществува математически равнозначна вероятност да сте поддържали безразборни сексуални контакти. Мога да ви открия, че от статистическа гледна точка вероятността е дори повече от петдесет процента. Особено във вашата социална група и професия. При това последната, дължна съм да ви предупредя, открай време се слави с неспособността си да приема действителността в истинската ѝ същност.

— Онази проклетница ви е казала нещо!

— Много по-малко от онова, което издава враждебното ви отношение към нея.

— Просто не мога да си спомня коя е, това е.

— Но, изглежда, предпочитаете да гледате мен. Макар че и мен толкова ме познавате.

— Вие ми се сторихте по-интересна. Тогава.

— И по-привлекателна?

Той се поколеба.

— Може би. — После добави: — физически.

— С прости думи, харесах ви?

— Аз съм много болен човек. Сексът е последното, за което мога да мисля. И за Бога, кажете, моля ви, на тази сестра да престане да ме хапе по врата.

— Предпочитате ли да пренасочи ласките си другаде?

Той замълча.

— Това е отвратително.

— Защо, господин Грийн?

— Прекрасно знаете защо.

— Не, не зная защо.

— Скъпа жено, много факти може и да съм забравил. Но не съм изгубил представите си за най-обикновена почтеност. А ако бях, досега почти със сигурност щях да съм ви удушил.

Тя притисна бездвижната му ръка по-плътно към гърдите си.

— Именно това ме озадачава, господин Грийн. Защо вашето очевидно бурно неодобрение на нашите методи се изразява само на думи.

— Не разбирам какво искате да кажете.

— Досега не сте направили нито един опит да ни отблъснете, да станете от леглото, да напуснете стаята. Състоянието ви напълно позволява подобни реакции. Щяха да бъдат нормален физически израз на душевното ви състояние.

— Не съм виновен, че съм полуувоен.

— А-ха. Всъщност не сте, господин Грийн. Може да сте се чувствали така, когато се събудихте. Само че се събудихте, защото ви дадох противоприспивателно. Стимулант. Ефектът му отдавна се е проявил напълно. Опасявам се, че не можете да се оправдаете само с това. — Чувстваше се като играч в партия шах, подмамен без предупреждение в капан. Лекарката отново притисна ръката му. — Не ви критикувам, господин Грийн. Просто питам.

— Защото... защото не помня нищо. Предполагам, че който ме е изпратил тук, е знаел какво прави.

— Да не искате да кажете, че допускате възможността нашите методи да имат известен резон?

— Не мога да понасям начина на приложение.

Лекарката замълча за миг; после отмести ръката му, поотдръпна се и се обърна с лице към него. Очите ѝ бяха толкова близо, че той не можеше дори да ги фокусира добре, но те, както и цялото ѝ изражение, издаваха осенилото я прозрение, че той няма да се остави повече да бъде тормозен. Най-сетне бе неин ред да сведе поглед. Заговори почти шепнешком, сякаш едва ли не искаше да не бъде чута от сестра Кори, която бе точно зад тях.

— Господин Грийн, работата тук никак не е лесна. Не сме напълно оперирани от нормални човешки чувства. Има пациенти, с които... е, честно казано, с които се разбираме по-добре, отколкото с останалите. Не е редно да ви го казвам, но когато ви преглеждах при постъпването, не си пожелах тайно (а признавам, че понякога ми се случва в подобни моменти) да бях осъществила първоначалното си желание да специализирам педиатрия. В интерес на истината очаквах с нетърпение работата по вашия случай — отчасти защото поради някои особености заключих, че вие ще проявите желание да работим заедно

върху него. Доколкото един пациент е в състояние, разбира се. Искрено се извинявам, ако съм разчитала прекалено много на това предвиждане. От друга страна, надявам се, ще ми повярвате, че в това отделение не би могъл да работи никой, който не поставя здравето на пациента над собствените си чувства. Който не се е научил да принася страничните концепции „скромност“ и „лично достойнство“ в жертва пред великия олтар на човешката нужда. — Сериозният ѝ поглед среща неговия. — Надявам се, ще приемете поне това?

— Ако е необходимо.

— Господин Грийн, след секунда ще затворя очи. Бих искала да ме целунете, а след това да се обърнете и да целунете сестра Кори. Единствено в знак на човечност в ситуация, която е трудна и за трима ни. После може би ще можем да започнем отначало и да ви помогнем да достигнете до ерекция и да събудим еротичното у вас, на което зная, че сте способен.

Преди да успее да ѝ отговори, тя вече бе повдигнала устни; това не бе вече нито лекарката, нито директорката, нито дори възрастна жена — по-скоро приличаше на свенлива, покорна племенница, очакваща целувка от чичо си. Натиск в гърба дискретно го подкани да изпълни отправената му молба. Вгледа се в тъй близко намиращото се до него лице, в спокойно отпуснатите тъмните мигли, контрастиращи с бялата кожа; класическия нос, деликатно оформените устни. При други обстоятелства човек би определил това лице като красиво, почти божествено в хармоничното съчетание на интелигентност и стаена чувственост. От натиска се помести, но продължи да се дърпа, чувствайки се нечестно примамен. Но трябваше да направи нещо. Протегна шия, за миг докосна със свити устни нейните и веднага се отдръпна.

— Благодаря ви, господин Грийн. — Тя отвори очи и пред него отново се намираше медицинският работник. — Сигурна съм, че не сте расист, но току-що се държахте повече от грубо към сестра Кори. В случай, че този факт е потънал някъде с остатъка от паметта си, позволете ми да ви припомня за изключително значимия принос на населението от карибски произход към ефективната работа в нашите болници. Сигурна съм, че ако се обърнете и окажете и на сестра Кори същия жест на разбиране, тя би го оценила високо.

Поотдръпна се, както и другото тяло зад гърба му. Професионално строгият поглед на доктор Делфи не изпускате очите му и може би той се обърна най-вече за да избяга от него. Бе прилепил ръка към тялото си, сякаш се намираше в поза *мирно*. Сестра Кори постави ръка на рамото му. И тя бе затворила очи, а сочните ѝ устни бяха сбърчени също така очаквателно, покорно и по детски. Тялото ѝ обаче му се стори по-топло, по-заоблено и по-податливо от онова на лекарката — и макар тя да лежеше неподвижно, долови спящата в него гъвкавост.

Сведе глава да окаже втория жест на разбиране. Но този път не срещна същата пасивност. Ръката ѝ се плъзна зад тила му. Едва откъснал се от нея след мимолетна целувка, устните им се срещнаха отново. Чернокожата разтвори леко уста и той долови същия катранен аромат, който витаеше и около лекарката. Сигурно целият персонал използваше такъв сапун и вода за уста. След миг-два се опита да се отдръпне, но ръката зад тила му настояваше на противното и момичето се притисна още по-плътно към него.

Чувстваше се не по-малко ужасен, шокиран и възмутен, но някак все още не намираше сили да отблъсне настоящата млада сестра. В крайна сметка тя бе сравнително невинен участник — и дори му доставяше известно удоволствие да натрие носа на лекарката, оказвайки по-голямо съдействие на подчинената ѝ. Не бе сгрешил по отношение на гъвкавостта, защото подвижното и сякаш неуморно същество го обърна по гръб на възглавницата и вече почти се бе покачило върху него, очевидно решено да не позволява да му бъде попречено да демонстрира способността си да проточи и задълбочи ефекта от една целувка. След няколко секунди вече бе успяла изцяло да се настани върху му. Лекарката сигурно бе станала. Тъмнокожата се протегна, стисна го за китката, безжизнено отпусната върху гумираната постелка, и постави ръката му върху закръгления си контур. Към вече безсрамно откритите синекдохи на езика ѝ се прибавиха потръпването и тръпнещите вдлъбнатини в плътта под дланта му. В напразен опит да я усмири, той вдигна и дясната си ръка и обхвана тялото ѝ и от другата страна.

Знаеше — както когато сънуваш кошмар — че неизбежно се хлъзга към ужасно нещастие, което е безсилен да предотврати. И все пак някъде дълбоко в обърканата му душа едно създание, изтъкано от

морал, продължаваше да се бунтува срещу тази унижителна капитулация пред животинското и отявлението робуване на първичните инстинкти. То бе подкрепено от друго създание, естет с голям вкус, един истински, макар и временно изгубен Майлс Грийн, който при нормални условия (чувстваше го с цялото си същество) не би се оставил да бъде притиснат в такава вулгарна и унижителна ситуация, нито пък би слушал и секунда благовидните оправдания на лекарката. Хрумна му — и тази мисъл породила у него истинско въодушевление — че интуитивното усещане за онова, което в никакъв случай не е представлявал, може да бъде вярна следа към онова, което всъщност е, и започна да размишлява (макар и с известна трудност, защото сестра Кори вече се бе повдигнала на ръце и галеше лицето му с устни и с пищните си млади гърди) над евентуална подходяща професия. Почти веднага се увери, че е на прав път и че лекарката, намеквайки за нещо смътно покварено, разюздано, отново го е заблуждавала нарочно.

Изневиделица изплува първият спомен, който със сигурност бе автобиографичен и бе свързан със заключеното му минало. Макар това да бе едно крайно мъгляво усещане, неподкрепено от никакви подробности, бе сигурен, че е свързано с редици лица, които гледат самия него. Бе напълно сигурен. От въодушевление при това откритие несъзнателно заби нокти в меките задни части на сестрата, което тя изтълкува погрешно и в отговор му се наложи да изтърпи пароксизъм от гърди и слабини. Последното, което искаше в този миг, бе да го разсейват от разсъжденията му. По тази причина му се стори най-разумно да насърчи девойката в собствените ѝ мисли. Прихващайки разголеното тяло по-удобно и изтърпявайки поредния пристъп на ласки, отново се съсредоточи върху откритието си.

Обеднялата му памет отказваше да издаде някакви по-конкретни подробности, но вече бе убеден, че дейността му е била свързана с публични изяви. Докато разсеяно докосваше с връхчето на езика си втвърденото зърно единствено с цел да усмири жената върху себе си, се опита да си представи някоя достатъчно високопоставена и уважавана професия. Очевидно ставаше дума за нещо доста откъснато от фриволността на изкуствата и от обикновените развлечения — нещо като право може би. Със сигурност не е бил свещеник. Директор на частно училище също бе възможност, или пък военнослужещ във флотата. Капитан Майлс Грийн от Кралската флота звучеше доста

правдоподобно, но в никакъв случай по-точно или по-определено. Мина му през ум, че в крайна сметка театралната професия може би също отговаряше на изискванията, тъй като имаше нещо омагьосващо и полускрито в мрак в това неточно, но безспорно усещане за присъствието на публика. От друга страна, актьорите не са отговорни пред обществото хора, какъвто все по-ясно се убеждаваше, че е бил истинският Майлс Грийн.

В мига, когато сестра Кори внезапно се изправи върху леглото, притискайки от двете страни гърдите му с колене, неосъзнатата му, но безспорно осезаема истинска същност се разбунтува против твърдението, че ако бе в нормално състояние, би позволил да се случи подобно нещо. Осени го ново вдъхновение. Докато чернокожото момиче, сграбчило ръце му, безжизнени като провиснали гащи или сунгер, ги водеше по гладкия си корем към увенчаните с тъмен връх конуси, се запита дали пък не е депутат. Непоколебим опонент на силите на злото и разпуснатия морал в обществото.

А какво бе казала проклетата докторка за неспособността да се приема действителността в истинската ѝ същност? Нима обществеността не е склонна именно към подобни саркастични, по детски злобни забележки по адрес на избраните представители? Потръпна от интуитивното усещане, че вече е много близо... а после и от нещо друго, което тя бе казала и което продължаваше да го притеснява. Защо не бе напуснал стаята веднага? Но я чакайте — да предположим, че наистина е депутат, натъкнал се на медицинско престъпление, което излиза далеч извън стените на това болнично заведение? Тогава всичко е ясно. Изборът между личното отвращение и обществения дълг се свежда до една-единствена възможна алтернатива, както убедително бе доказал Гладстън в работата си с проститутки.

Гладстън — спомнил си бе за Гладстън! За трети път потръпна от вълнение от начеващото самооткриване, защото освен спомена за Гладстън в съзнанието му изплуваха и имената на други общественици, самопожертвувателно посещаваха гадните бардаци в Хамбург и Копенхаген в интерес на избирателите си. Изпита неопишуемо облекчение. Макар и несъзнателно, решавайки да не напуска тази стая, бе избрал правилния, отговорния път и изпълняваше онова, за което — вече бе сигурен — е бил избран.

Ако това е така — мили Боже, ще дойде ден, когато ще изправи пред съда лекар, болница, лечение, всичко — и безобразията им ще бъдат прекратени веднъж завинаги. В този миг ръката му бе насочена и приканена да изследва разкрячените бедра на коленичилата сестра. Но той изобщо няма да си мълчи — ще поиска думата и с тежест и достойнство ще достигне най-внушителните и убедителни висоти на ораторското изкуство. „Министърът в течение ли е на зачестилите прояви на грубо сексуално насилие над психически увредените пациенти от нимфоманиакални, цветнокожи членове на персонала в една от най-големите ни болници? Дава ли си той сметка, че безсилните им жертви...“

Уви, стана невъзможно да съчини речта си докрай, тъй като вниманието на сестра Кори явно е било привлечено от нещо, надигащо се зад нея. Тя пусна ръката му и се протегна назад.

— Господин Грийн! Успяхте!

В следващия миг се притисна до тялото му. Целуна го бързо, но страстно, а после се заувива и започна да се смъква надолу като змия. Когато зацелува гърдите му, той се отказа дори да си представя как би свършила подобна отвратителна сцена.

— Достатъчно, сестра. Сестра!

При втория по-рязък упрек чернокожата застина на място, прилепила страната си към корема му. Той отвори очи. Доктор Делфи стоеше до леглото със скръстени ръце, втренчила в проснатата си на леглото помощничка поглед, в който доста ясно се четеше неодобрение, досега като че ли запазено единствено за пациента. Сестра Кори се надигна от мъжа и от леглото и застана отстрани с наведена глава.

— Извинете.

— Колко пъти да ви повтарям, че в подобни случаи използваме метода на Хопкинс-Сешколски?

— Забравих.

— Случва се за трети път тази седмица.

— Но върши работа.

— Не става въпрос кое върши работа. Говоря за правилата в отделението. Става дума за собствената ви безопасност. Непрестанно ви повтарям, че прекомерната стимулация просто удвоява работата ни. Именно по тази причина настояваме на Хопкинс-Сешколски. Знаете го

добре. — После добави, не без известно самодоволство, присъщо на възползващите се от по-високия си пост: — Не искам да се стига до разговори с главната сестра.

Сестра Кори ужасено я изгледа.

— О, моля ви, недейте доктор Делфи! Моля ви. Писна ми от тая дърта крава!

— Сестра, *недопустимо* е да говорите по подобен начин за старшия персонал в присъствието на пациент.

Сестрата отново наведе глава.

— Повечето колеги са на същото мнение.

— Не е там въпросът.

— Честно, никога повече няма да го направя. Заклевам се.

Доктор Делфи поомекна:

— Много добре. Но повече да не се налага да обсъждаме темата. — Най-сетне извърна поглед и сведе очи към пациента с едва доловима усмивка. — Моля да ме извините, господин Грийн. Сестрата е все още в период на обучение. — После отмести поглед към средата на тялото му. — А сега да видим какво прави този тъй чувствителен орган.

Заопипва чувствителния орган, преценявайки тежестта, големината и твърдостта му. Той затвори очи.

— Я да видим дали не можете да бъдете още по-смел. Само сантиметър. — Тя потупа въпросната част отдолу. — Прекрасно. Отново. И отново. Още веднъж. Чудесно. — Бе възприела друг тон — хвалебствен, с едва доловима отсянка на изненада. Отново се надвеси над него. — Тъй като това е първият ни сеанс, процедурата ще довърша аз. Но по принцип това е задължение на сестрите. Разбира се, от време на време ще проверявам как върви лечението. Съгласен ли сте?

Отвори очи, но нямаше думи, с които да ѝ отвърне, и затова я удостои с убийствен поглед, на който тя не обърна никакво внимание. Без предупреждение опря лявото си коляно на леглото, а след това с плавно атлетично движение се намери над него, коленичила на четири крака.

— Сестрата ще извърши вставянето.

Още не можеше да проговори, невярващ на случващото се дори в самия миг, когато то вече се случваше. Усети как жената, подпряна на

ръце, умело доближава слабните си към него, плавно се накланя, извива се и нагласява тялото си. Вставяне. Бе впримчен, потопен, погребан дълбоко.

— Надявам се, че не ви затруднявам много?

Продължаваше да я гледа втренчено. Явно бе възприела съвсем друга линия на поведение. Никакво раздражение и нетърпение, просто мълчаливо съсредоточаване. Отново заговори, сякаш напълно забравила погледа му и онова, което той изразяваше.

— Моля, поставете ръце на гърдите ми.

Той затвори очи. Нещо накара ръцете му да се вдигнат и да потърсят гърдите.

— Точно така. Опитайте се да забавите оргазма. Чисто и просто заради себе си. Аз няма да достигна до оргазъм. — Подпряна на ръце, започна бавно да се движи нагоре-надолу. Притисната към него, леко се поклащаше. — Бих искала да се въздържате от оргазъм колкото се може по-дълго, тъй че ви моля да ми кажете, ако намирате това движение за прекалено възбуждащо. — Той стисна устни, решен да не проговори. Така в лумбално повдигане и спускане измина около половин минута. — Много добре. Чудесно въздържане.

Доведен до крайна нетърпимост, той отвори очи.

— Не разбирам как изобщо можете да си *помислите* за подобно действие.

Тя го удостои със снизходителна разсеяна усмивка.

— Предполагам, това се дължи на липсата на научен тренинг, господин Грийн.

— За разлика от уличниците.

— Лесно можете да установите, че малцина съвременни социолози отхвърлят тезата, според която проститутките изпълняват общественополезна функция. — Тя отново се притисна лекичко към него, после се отдръпна. — Първо, без тях процентът на изнасилванията щеше да бъде много по-висок. Освен това съществуват многобройни доказателства за приноса им към облекчаването на личностното и съответно на общественото напрежение по други начини. — Престана да се движи. — А сега малко ще си починем.

Той отпусна ръце.

— Именно за това става дума. Изнасилване. Само че в обратния смисъл.

— О, стига, господин Грийн. Не можете да го разглеждате така само защото временно разполагам с няколко сантиметра от тялото ви, които са медицинска и биологична отживелица... Мислех, че в наши дни подобна детинска и старомодна мъжка фобия се среща само в най-примитивните общества. — Той затвори очи. — Физически не съм силна и наполовина колкото вас. Просто съм една гола жена, господин Грийн.

— Разбрах.

— Мисля, че ще го разберете по-добре, ако отворите очи и използвате ръцете си малко по-ефективно. Искам да видите и почувствате моята безпомощност. Колко малка и слаба съм всъщност в сравнение с вас — едва ли не колко податлива на изнасилване. — Той не помръдна. — Господин Грийн, не бих искала да прозвучи суетно, но работя в това отделение достатъчно дълго време, за да преценя, че нежеланието ви да се отдадете на съвършено нормалните си инстинкти е крайно необичайно. Вече разбирам, че една от причините е прекалената ви склонност да вербализирате чувствата си, вместо направо да ги изживявате, което на свой ред означава...

— За Бога, кой говори непрестанно?

Тя изведнъж възприе непоносимо изтънчен — като изключим непригодността на конкретното прилагателно към физическите явления — всезнаещ тон.

— Говоря единствено за да ви обясня. А също и за да проверя дали ерекцията ви потвърждава враждебното ви словесно отношение. С радост отбелязвам, че не.

— Със сигурност щеше да го потвърди, стига да имах нещо общо с проклетото нещо.

Тя се усмихна.

— Вие наистина сте забележителен случай, господин Грийн. Страх от кастрация. Сега пък страх от удоволствието. Мисля, че трябва да ви препарираме и да ви пратим в музей.

— Ще ви споделя за едно удоволствие, което очаквам с огромно нетърпение — няма да си платя сметката.

— Господин Грийн, всичко това е ненужно, разбира се, освен ако заплахите не ви възбуждат още повече. В такъв случай ви моля да продължите. Известно е, че за някои мъже съвкуплението е

неотделимо от понятието за оскверняване, което се дължи на нерешен...

— Мога да ви кажа и друго. Онази сестра знае доста по-добре от вас как да се справя с пациентите. Поне вложи известна топлина. А на вас ви трябва няколко урока.

Надяваше се да я разгневи, но когато му отговори, в гласа ѝ прозвучаха същите непоносимо официални и безлични нотки на превъзходство:

— Вече обясних защо не мога да дам израз на каквито и да било чувства към вас, господин Грийн. Опасявам се, че ще трябва да привикнете с това. В интерес на истината същото се отнася и за сестра Кори. Затова я упрекнах. Единствената ни задача е да ви осигурим източник на еротична възбуда. По отношение на техниките за съвкупяване можете да предявявате претенции в границите на разумното и в зависимост от наличния персонал ние ще направим каквото можем. Ако предпочитате някаква друга поза, предлагаме по-голямата част от Кама Сутра, Аретино, Хокувата Моносаки, Кинси, Съостром — с изключение на бразилска чупка, както вече споменах, Мастърс и...

— Знаете ли? Вие сте не по-еротична от айсберг.

— Благодаря ви, че го споменавате, господин Грийн. Аз съм страстен привърженик на пълноценното участие на пациента в терапията. Забелязвам наличието на признаци на балансиращо вербално лечение.

Преди да е успял да отговори, тя легна върху него. В последния момент направи опит да я отблъсне, но бе прекалено късно. Миг след това тя се изправи на лакти и се надвеси точно над лицето му. В очите му се бе появило озадачаващо слисано и очевидно недоумяващо изражение. Опита се да проникне в тъмнокафявите ириса, но безуспешно.

— Така, господин Грийн. Надявам се, че нашият клиничен метод не изключва поне известна доза взаимни отстъпки пред ерогенната действителност. — Сведе поглед към устните му, после лекичко го целуна. — Мисля, че ще бъдете един от най-добрите ми пациенти. — Отново се изправи на ръце. — А сега да видим дали можем да осигурим подходящ завършек. Сестра, готова ли сте?

— Да, докторе.

Той се огледа и видя вече облечената в униформа сестра Кори да се надига от стола край масата в ъгъла, където бе стояла досега, и да се доближава към тях. Почувства свиването на влагалищните мускули на доктор Делфи.

— Отлично, господин Грийн. Добре се справяте. Сега леко ще ускоря темпото. Бихте ли поставили ръце на хълбоците ми? Добре. Можете да ме притискате колкото желаете. Искам вие да определите ритъма. — И започна да се движи в ускореното темпо. — Не се опитвайте да избързвате. Просто премервайте добре тласъците. Отлагайте колкото можете. — Наведената ѝ глава се склони още пониско и тя насочи поглед към точката, където се сливаха телата им. — Прекрасно. Отпуснете се... тласък. Колкото можете, господин Грийн. Отпуснете се, тласък. Отново. Стабилен, постоянен ритъм, това е тайната. Страхотно. И отново. Малко по-бързо. Колкото можете по-дълбоко. Прекрасно. Тласкайте с цялото тяло. Запазете ритъма. Така е по-добре и за вас, и за бебчето ви.

— Бебчето ми!

Но тя изглеждаше прекалено погълната в терапевтичната процедура, за да му отговори. Отправи отчаян поглед към сестра Кори, която бе застанала край главата му.

— Какво означава това — бебчето ми?

Тя доближи пръст до устните си.

— Просто се съсредоточете, господин Грийн. Не остава много.

— Но аз съм мъж, за Бога!

Сестрата намигна.

— Ами наслаждавайте се тогава.

— Но...

Доктор Делфи рязко се намеси:

— Моля ви да прекратите разговорите, господин Грийн. — Бе започнала да диша дълбоко и се налагаше да прави пауза след всяко изречение. — Сега. Последно усилие. Усещам, че идва. Добре. Добре. Прекрасно. С таза. Колкото можете по-силно. — Не повдигаше глава, очевидно изцяло отдадена на постепенно усилващите се и забързани движения на телата им. — Ето... ето... неповторимо. Неповторимо. Съвършено безопасно. Продължавайте да се движите, не спирайте. До самия край. Сестра!

Той забеляза сестра Кори, която се доближи до другия край на леглото и излезе от полезрението му, защото енергичната лекарка, все още изправена на ръце, препречваше погледа му.

— Последен напън. Още един. Още един. Последен.

Издаде беззвучен стон, сякаш тя самата действително бе родила живот; после движението рязко се преустанови. Тишина. С крайчеца на окото си той забеляза сестра Кори, която се върна в ъгъла. Доктор Делфи продължаваше да стои с наведена глава и краищата на шалчето висяха от опашката ѝ. Дишаше учестено и напрегнато, сякаш се бе гмуркала надълбоко. После тежко се отпусна върху него. Кожата ѝ бе влажна от пот и той долавяше силните удари на сърцето ѝ. Но това бе явно следствие от физическото усилие, а не израз на емоция, защото тя извърна глава.

Около половин минута той се визира в тавана в състояние на закъснял шок. Не успя да остане напълно обективен докрай, както му се искаше, но не бе отишъл толкова далеч, та да пропусне някои странни думи и грешки... облада го ужасяващата мисъл, че въпреки категоричното ѝ отрицание наистина се намира в лудница, в психиатрична клиника и някак си поради недоглеждане на истинския персонал е попаднал в ръцете на две други пациентки. Но как, за Бога, се е озовал на подобно място? И как е възможна подобна липса на всякакъв надзор?

Скришом погледна към сестрата в отсрещния край на стаята. Седеше полуизвърнала гръб към него, приведена над масата — четеше някакви документи, без съмнение болничния му лист. Не даваше никакви признаци на лудост — ако не друго, така съсредоточено се спря върху някакъв пасаж, че най-неочаквано разкри изненадващо прилежна страна от характера си. Нито пък тялото, под което лежеше, имаше вид на нещо по-различно от съвършено нормално човешко тяло. Нямаше сълзи, нито диви пристъпи на смях. Мълчанието на лекарката и очевидното ѝ изтощение му се струваха по някакъв особен начин доста трогателни; и както на човек му иде да утеша бегачка на дълги разстояния, която се е уморила до смърт, макар да не е спечелила (тъй като спомените за всичко извън неговата професия — а дори и в този случай в много по-голяма степен трябваше да се опира на висока вероятност, отколкото на сигурност — примамливо му се изплъзваха), си позволи, макар и с известно закъснение, лекичко да я прегърне.

Замисли се, потънал в относителен покой, слушайки единствено тиктакането на часовника. Може би зад фройдисткия жаргон в думите на лекарката се криеше някаква истина, някаква клинична обосновка. Като се замисли човек, по-добре да не избързва с назидателното разкритие пред парламента. Силно препоръчително е преди това да се проведе по-задълбочено проучване. В крайна сметка най-важното задължение на почтения съвременен политик е не да изважда злото на показ, а никога да не се оставя да бъде заловен като негов извършител.

Погледът му отново се плъзна към отсрещния край на стаята, където сестра Кори все още бе приведена над болничния лист. Наблюдаваше изящните ѝ кафяви ръце, стройните тъмни крака и глезени, подаващи се изпод полите на колосаната синя униформа, и си казваше, че ако неговият случай е много тежък — а вече започваше да предусеща, че именно така ще се окаже — трябва да приеме мисълта, че вероятно го очаква дълъг курс на лечение и да го приеме като мъж. Изпита налудничавото желание да пошепне нещо подобно в ухото на доктор Делфи, но това му се стори малко необмислено. Човек не бива да забравя бъдещото си положение в обществото. Все пак потупа влажния гръб с преднамерено братски жест, сякаш искаше да поднесе негласно и най-малкото частично извинение — да ѝ каже, че оценява усилията, които е положила, въпреки че бе загубила.

Лекарката не реагира. Той подозираше, че за миг се е унесла. Нямахше нищо против — ако не друго, макар и признавайки го с неудоволствие, се почувства още по-поласкан. Дрямката издаваше поне известна човещина у нея. Не му бе неприятно под тежестта на стройното ѝ, красиво тяло — красиво почти колкото тялото на сестра Кори. При така създадите се обстоятелства трудно можеше да каже, че си е стъпил на краката; но започваше да си мисли, че би могъл да се представи далеч по-зле. Чувстваше се приятно изтощен и загубата на паметта вече не го притесняваше.

Стисна клепачи, но някакъв звук го накара да отвори очи. Сестра Кори бе станала от стола и подреждаше листата, почуквайки по масата. После се извърна. Изглеждаше развеселена и жизнерадостна, преглътнала упреците на лекарката. Доближи до леглото, притиснала към гърдите си листовите, които досега подреждаше, без да изпуска от очи пациента.

— Е, господин Грийн, умно момче сте, а? Късметлия.

— Какъв късметлия?

Тя пристъпи още една-две крачки и го изгледа, а после се усмихна палаво и лукаво.

— Прекрасна историйка. И сте си я измислили съвсем сам.

Той продължаваше да недоумява пред налудничаво ухилената ѝ физиономия. Веднъж отхвърлените съмнения отново го завладяха. Намираше се в психиатрична болница, момичето е лудо, и двете са побъркани. Не може да не знаят, че той е важна личност, почти със сигурност депутат. А сестрата сега се опитва да намекне, че е някакъв си там драскач, най-обикновен писател или нещо подобно. Това бе прекалено абсурдно — и скоро стана още по-абсурдно, защото най-ненадейно, възползвайки се от унеса, в който бе изпаднала лекарката, сестрата отново наруши правилата на медицинската практика и седна на ръба на леглото.

— Вижте, господин Грийн. Слушайте. — Тя сведе красивата си, увенчана с касинка глава към най-горната страница и зачете, проследявайки думите с пръст, сякаш докосваше нослето на новородено или мъничките му набърчени устнички.

— Първото му усещане бе за безкрайна сияйна мъглявина, в която сякаш се носеше като божество, алфа и о-ме-га... — Тя го удостои с жизнерадостна усмивка. — Така ли се произнася, господин Грийн? Това е на гръцки, нали? — Без да дочака отговор, отново се наведе над листа и продължи да чете: — ... над океан от пари...

ТРЯС!

[1] Превод Атанас Драгиев, Ева Глишева в „Европейска философия, Антология“, т.І. ↑

[2] Непреводима игра на думи: името на жената — *Claire* — на френски означава *ясен, ясна* — Бел.прев. ↑

[3] *Мили* (miles) на английски се произнася омонимично с името *Майлс*. — Бел.прев. ↑

II

*Мнемозина, дъщеря на Цел^[1] и Тера^[2],
родила деветте музи от Юпитер, който се
престорил на овчар, за да я приближи; думата
означава „памет“. На Мнемозина приписват
изкуството да разсъждава и да дава подходящи
имена на всички неща, тъй че да можем да ги
описваме и да говорим за тях, без да ги виждаме.*

Лемприер, под
„Мнемозина“

*Ерато властва над лиричната, нежната и
любовната поезия; представят я увенчана с рози
и мирта, с лира в ръка, със замислен, а понякога
весел и жизнерадостен поглед; призовават я
влюбените, особено през април.*

Лемприер, под
„Ерато“

Вратата на болничната стая се отваря с трясък от жесток ритник. На прага застава неописуемо злонамерено създание, сякаш излязло от някой кошмар, или по-точно от пънк фестивал... черни ботуши, черни джинси, черно кожено яке. Полът му не може да се определи веднага — най-вероятно става дума за хермафродизъм. Единственото, което може да се твърди със сигурност за това лице, е, че то се тресе от дива ярост. Под черното яке, окичено с големи безопасни игли (на лявото ухо на съществото също виси една) и метални свастики, се забелязва бяла тениска, на която е изобразен насочен пистолет. Щръкналите във всички посоки кичури коса също са бели — ослепително, албиносово

бели; дали от боя или перхидрол, или единствено от ужаса, който предизвиква лицето под тях, е невъзможно да се каже.

Около очите с черна кола^[3] заплашително са очертани ореоли, чийто ефект е по-загрозяващ и от следите от наскоро изгубена юмручна схватка; подхождат по цвят на устата, чиито устни са почернени със същата вакса като ботуша, който току-що се заби във вратата. Левият юмрук е поставен на хълбока, а дясната ръка стиска грифа на почти безплътна електрическа китара. От нея виси къс кабел, изскубнат от усилвателя с такава сила, че се е разцепил на две.

Но най-ужасяващото откритие идва накрая. Колкото и да е невероятно, въпреки потресаващия грим в изражението и лицевата структура на призрачния натрапник има нещо познато. В крайна сметка се оказва, че това не е същество с неопределен пол, а тя — и не просто коя да е тя, а сестра-близначка на доктор Делфи, която още е просната на леглото. Това личи по очертаните с черно очи. Както и по реакцията на обекта, в който се прицелва змийски отровният обвинителен поглед на този зловец клоун. Макар и очевидно шокиран, набеденият депутат проявява несъмнени признаци, че не е съвсем изненадан. С бързина и енергичност, които подчертано липсваха в досегашното му поведение, той скача в леглото, подpira се на лакът и хвърля тревожен поглед към все още намиращата се де него партньорка, после към ужасяващото създание на прага и най-сетне проговаря.

— Вие... — Преглъща. — Аз... — Отново преглъща.

В отговор сатанинското изчадие нахълтва в стаята с тежки крачки и като заковано застива в разклучена заплашителна поза. Замахва с китарата и насочва грифа като картечен пистолет към горката, беззащитна доктор Делфи. Ръка с лакирани черни нокти удря струните с жест, сякаш замахва с бръснач да пререже нечие гърло. Сред неопикуемо дрънчене прозвучава измъчен арпеж. Миг след това доктор Делфи изчезва и от нея остава само вдлъбнатинката на възглавницата, където е лежала главата ѝ.

Скочила на крака, сестра Кори отваря уста да изпици — но безпощадната китара се прицелва в нея и ръката отново ожесточено удря стоманените струни. И тя на свой ред — приятни кафяви ръце, синьо-бяла униформа, слисани очи — се стопява във въздуха и от нея остават само шумолящите бели машинописни листа, които бавно се

посипват по пода. „Уанг, уииз, уанг“ продължава да вие омразната китара и лист по лист ръкописът изчезва.

След безжалостното, светкавично клане в деня на Свети Валентин Немезида^[4] приковава свиреп поглед в пациента на леглото, а очите ѝ продължават да пламтят яростно като на менада^[5].

Тя не говори, а избухва:

— Ах, ти, мръсник такъв!

Майлс Грийн скача от леглото, припряно грабва гумираната постелка и импровизира престилка, с която се прикрива.

— Чакайте малко. Мисля, че грешите отделението. Както и думите.

— Шибан шовинист!

— Успокойте се.

— Ще ти дам аз едно „успокойте се“. Божичко!

— Но не можете...

— Какво не мога?

— Такъв език.

Начернените устни свирепо се сбърчват в подигравателна гримаса.

— По дяволите, ще използвам какъвто си искам език, мътните го взели! И именно така смятам да постъпя, мамка му!

Плътно притискайки към себе си гумирания чаршаф, той се отдръпва.

— И тези одежди. Това съвсем не си ти.

Тя застрашително пристъпва.

— Но съвсем случайно знаем коя съм. — Устните отново се набърчват. — Въпреки *одеждите*. Нали?

Иска да отстъпи още по-назад, но осъзнава, че е опрял гръб в тапицираната стена.

— Беше само идея.

— По дяволите, само идея! Мръсен измамник!

— Просто опит. Бегла чернова.

— Глупости.

— Мислех, че повече няма да те видя.

— Нали сега ме виждаш, мътните го взели.

Той се опита да се изплъзне встрани покрай стената, но се намери заклецен в ъгъла, прилепен до подобните на гърдички

издутини, под прицела на заплашителния гриф на китарата. Събеседничката му го стрелва със злостен поглед и изведнъж ядосано забива пръст в лицето му.

— Разбираш ли какво направи? Мамка му, съсипа ми най-доброто представление от години. При всеки акорд на моята китара шестнайсет хиляди хлапета ревяха до посиняване за кръв.

— Вярвам ти.

— Ако си въобразяваш, че си нямам друга работа, освен да си губя времето с тъпо порно, значи съвсем си си изгубил мозъка, дето го нямаш.

Тя го измерва от глава до пети с презрителен поглед — после лицето ѝ се изкривява в подигравателна гримаса.

— Ама, разбира се. Как забравих! Както обикновено — саркастично свива устни, — многопластови значения. Ама че гадост! — Хвърля му злобен поглед, сякаш се кани да го заплюе. — Ти си пълна трагедия. Вече съвсем се забрави.

— Ако ми позволиш една забележка... струва ми се, че прекаляваш с употребата на мръсни думи в стихомитията^[6].

— Мамка му, нали знаеш къде да си го завреш! — Тя му хвърля поредния унищожителен поглед. — Мамка му, направо ми се повръща от тебе, честна дума. Доктор *А. Делфи*. Това не е игра на думи, а пълно лайно. И сестра *Кори*. Боже опази. Противни снобски измишльотини. Сигурно си мислиш, че целият скапан свят още говори гръцки.

Той скришом ѝ хвърля полувъпросителен, полуумоляващ поглед.

— Само не ми казвай, че си се политизирала.

Тя поклаща глава, обзета от нов пристъп на ярост.

— Почтените произведения, тоест небуржоазните произведения, винаги са били политически. Само че разни смотани зомбита от средната класа като теб не го разбират.

— Но нали и ти...

— Да не си посмял да ми изтъкваш какво съм правила в миналото. Мамка му, не съм виновна, че станах жертва на историческия фашистки заговор на мъжете!

— Но когато се видяхме за последен път...

— Хич не ми ги пробутвай тия!

Той свежда поглед и опитва друга тактика:

— Много хора изобщо не си дават сметка.

— Да им го начукам на многото хора. — Яростно забива пръст в пистолета на тениската. — Не се занасяй със сестрата. Нито за миг. Не си нищо друго освен най-обикновен паразитен капиталистически сексист. Откакто проявих глупостта да те забележа, с всеки изминат ден ме разочароваш все повече и повече. — Той отваря уста да отговори нещо, но тя скача насреща му. — Номера. Игрички. Все гледаш да е хем така — хем иначе. Но пред мен тия вече не минават, леке такава. — Замахва с крак към леглото. — Да изтипосаш като карикатура *мое* лице и *мое* тяло!

— Беше само най-общо описание.

— Глупости.

— Едно време бяхме такива добри приятели.

— „Едно време бяхме такива добри приятели“ — подигравателно го имитира тя. После заплашително навежда глава. — Отдавна съм прозряла що за стока си. Винаги си искал само да ме прекараш набързо.

— Бъркаш ме с Уолтър Скот. Или може би с Джеймс Хог^[7].

Тя затваря очи, сякаш мълчаливо брои до пет, после отново го жегва с презрителен поглед.

— Господи, защо не си обикновен герой? Тогава можех просто да те изтрия заедно с всичките ти измислици, премислици, глупости и щуротии.

Яростно изтрива устни с опакото на дланта си. Той замълчава.

— Даваш ли си сметка, че се държиш като типичен мъж?

— Какво искаш да кажеш?

— Прибързани оценки. Крайни сексуални предразсъдъци. Да не говорим, че се опитваш да се криеш зад ролите и езика на чужда за теб среда.

— Я си затваряй устата!

— Като начало напълно си объркал три доста различни субкултури, и по-точно, скинхедс, „Ангелите от ада“ и пънкарите. Това са три коренно различни неща, държа да ти кажа.

— Я млъквай! Господи!

Очите ѝ отново пламтят като черен огън, но Майлс Грийн усеща, че най-сетне е съумял да нанесе незначителен, но все пак контраудар: изведнъж тя му обръща гръб, изхлузва ремъка на китарата през глава и кисело захвърля инструмента на леглото. За миг остава с гръб към

него. На черното яке е извезан бял череп, под който с печатни готически букви е изписано — „СМЪРТТА Е ЖИВА“. Тя се извързва и отново насочва пръст към него.

— А сега ме слушай внимателно. Отсега нататък правилата определям аз. Разбра ли? Само да се опиташ пак да... и си *капут*. Край на представлението. Ясно ли е?

— Като слънцето в родната ти страна.

Гледа го втренчено.

— Тогава изчезвай. — Скръства ръце и отмята глава. — Хайде. Вън!

Той придърпва нагоре гумирания чаршаф.

— Нямам дрехи.

— Страхотно. Тъкмо целият шибан свят ще те види в истинската ти светлина. Да пукнеш дано!

Той се колебае, свива рамене, прави една-две крачки по розовия килим към вратата... и спира.

— Не може ли поне да си стиснем ръцете?

— Шегуваш се. Сигурно съвсем си откачил.

— Това наистина прилича на присъда без съд. Просто се опитам да направя бегъл коментар върху...

Тя се привежда.

— Слушай, откакто се радвам на истинска свобода, ти само ми се присмиваш. Схванах ти номера, приятел. Ти си прасето. *Numero Uno*.

— Хвърля поглед към вратата и отново отмята глава, при което подобните на марионетки бели кичури подскачат. — Вън!

Като придворен в древно кралство той се оттегля към вратата заднишком, защото гумираният чаршаф не стига да се загърне изцяло, после отново спира.

— Можеше да бъде много по-ужасно.

— О, така ли?

— Ами, можех да си представя как облечена в прозрачна нощничка се разхождаш из маслинова горичка и преливаш от сантименталност. Като Айседора Дънкан в почивния си ден.

Тя поставя ръце на кръста си. Гласът ѝ преминава в яростно съскане.

— Да не би с цялото нахалство да намекваш, че...

— Сигурен съм, че си имаше своите добри страни. В конкретния момент.

Тя стои срещу него в заплашително разкрячена поза, с ръце на кръста. За пръв път зад гнева в очите ѝ проблясва нещо друго.

— И сега можем да му се посмеем, а? Така ли?

Той леко свива рамене.

— Като стана дума за това, през цялото време ми се струваше малко абсурдно.

Тя кимва няколко пъти, после изсъсква през зъби:

— Слушам те.

— Разбира се, не в смисъла на чисто литературна концепция. По-скоро в символиката на Ренесансовия хуманизъм. Ботичели и така нататък.

— Ама соленичко?

— И през ум не би ми минало да употребя такава грозна фраза.

Тя отново скръства ръце и го измерва с поглед.

— Добре, я да видим: какво би казал ти?

— Фриволно? Глуповато? Леко налудничаво? — И припряно продължава: — Искам да кажа, Бог знае колко страхотно би могла да изглеждаш. Онази прекрасна черна рокличка, с която беше последния път, когато... — Тя отпуска ръце и свива юмруци. Доста неуверено той заключава: — Беше невероятна.

— Невероятна ли?

— Абсолютно. Никога няма да я забравя.

— А всички знаем колко си точен в преценките си, мътните те взели. Особено като става дума да унижаваш жените, превръщайки ги в едноизмерни сексуални обекти.

— Мисля, че двуизмерни би било...

— О, я млъквай. — Тя го гледа изпитателно, после се извъръца и взима китарата от леглото. — Ама ти какво си мислиш, че си дяволски умен, така ли? „Символиката на Ренесанса“ — Господи! Нищо не знаеш — дори не знаеш как изглеждах в самото начало. Изживяла съм повече възраждания, отколкото препечени филии си изял за закуска през целия си живот.

— Разбирам.

— Ами, нищо не разбираш. Плачеш си за това от години. А сега ще си го получиш. Самодоволно копеле такава!

Подрънква по струните, опитвайки се да налучка подходяща тоналност, и изсвирва старинен лидийски лад. Промяната не е мигновена, а настъпва постепенно и въпреки това е удивителна. Косата ѝ започва да омеква, да се удължава и постепенно добива цвят; ужасяващият грим избледнява, дрехите изгубват цвета си — самата материя губи очертания и се преобразява в туника от чисто бял златотъкан брокат. Дрехата открива двете ѝ ръце и едното рамо, а на дължина достига до средата на прасеца. На кръста е стегната с тъмнооранжев пояс. На местата, където е опъната, материята е отчасти прозрачна. Ботушите изчезват, тя остава боса. Вече тъмната коса е сресана в древногръцки стил. На главата ѝ се появява диадема от млечнорозови рози, сгушени сред листа от мирта; китарата се превръща в деветструнна лира, на която, щом метаморфозата е доведена до своя край, тя изсвирва същия лидийски лад, но наопаки.

Това е същото лице, но сега изглежда много по-свежо, сякаш се е подмладила с пет години; меднозлатиста топлина се излъчва от кожата ѝ, която меката бяла тъкан подчертава. Цялостният ефект напомня за легендата, според която красотата на една жена подкарвала цели флотилии. А това лице може да накара всички небесни тела да спрат и да променят орбитите си. Тя отпуска лирата и го оставя да съзерцава със зяпнала уста непогрешимата ѝ, безсмъртна божественост. Но след миг вдига ръка и я поставя на кръста си. Изглежда, някои неща никога не се променят.

— Е... господин Грийн?

Предишният не особено сигурен акцент и интонация са изчезнали.

— Сгрешил съм. Изглеждаш зашеметяващо. Направо неземна. — Търси подходящите думи, или поне дава вид. — По-детинска. По-уязвима. По-сладка.

— По-женствена.

— Безспорно.

— И по-податлива на експлоатация.

— Съвсем не исках да кажа това. Честна дума... истинска мечта. Идеалното момиче, което човек с удоволствие би представил на майка си. Дори с венеца от рози.

Гласът ѝ подозрително трепва.

— Какво ми е на венеца?

— Розите са от една кръстоска на име „Офелия“. Опасявам се, че са култивирани едва през 1923 година.

— Типично в твой стил. Проклет педант такъв.

— Извинявай.

— Най-случайно това е любимата ми роза. От 1923 насам.

— И моята.

Тя вдига инструмента.

— А идентична на тази лира или поне останки от нея можеш да видиш в музея „Метрополитен“ в Ню Йорк. Бързам да ти го съобщя, преди да си се заял и за нея.

— Изглежда неоспоримо автентична.

— Тя е автентична!

— Разбира се.

Стрелва го с гневен поглед.

— А през това време, за Бога, би ли престанал да се взираш в гърдите ми по този вулгарен начин.

Той приковава поглед върху изящните й боси стъпала.

— Отново моля за извинение.

— Не съм виновна, че по онова време сутиенът още не беше изобретен.

— Разбира се, че не.

— Тази чудовищна верига, която оковава истинската женственост.

— Я виж ти.

Тя го наблюдава замислено.

— Не възразявам против някой и друг бегъл поглед от време на време. Това е друга твоя грешка. Никога нищо не оставяш на въображението.

— Ще опитам.

— Не, не и сега. Направих всичко това само за да ти покажа какво пропусна. Не мисля обаче, че можеш да го оцениш. — Тя се извързва. — Ако искаш да знаеш, всички почтени мъже падат на колене, когато ме видят за пръв път в истинската ми същност.

— Аз съм на колене. Духът ми се прекланя. Изглеждаш пленително.

— С което намекваш, че ти се иска да ме прелъстиш. Забравяш, че ти знам и кътните зъби. Както и жалката ти мания, окупира

цялото ти съзнание. Завинаги ще си остана за теб поредното ти завоевание.

— Не е вярно.

— Разбира се, не очаквам в моя чест да съчиняваш химни и оди, нито пък да изпадаш в екстаз — тя лекичко повдига лирата, после отново отпуска ръка, — нищо подобно. Когато светът все още беше съвсем слабо цивилизован... прекрасно оценявам, че да се очаква подобно нещо от жител на съвременната грубо материалистична епоха е твърде много. — Тя му хвърля над голото си рамо яден и едновременно изпълнен с болка поглед. — Искам само, макар и минимално, признание на метафизичния ми статус по отношение на твоя.

— Съжалявам.

— Е, вече е прекалено късно. — Леко повдига глава, сякаш се обръща към далечна планина. — Днешният пристъп на ярост е последната капка. Много мога да преглътна, но не мога да простя подобно безогледно карикатурене на изконно скромното ми поведение. Всички знаят, че истинската ми природа е свенлива и търси усамотение. Няма да позволя да бъда превърната в безмозъчно женско тяло, изцяло подвластно на случайните хрумванията на извращения ти мозък. Забравяш, че аз не съм героиня от книга. Аз съм съвършено действителна. — Свежда поглед към килима и снижава глас. — Освен това съм богиня.

— Никога не съм го отричал.

— О, отричаш го, и още как. С всяка дума, която изрича глупавата ти уста. — Тя оставя лирата на леглото и скръства ръце, избягвайки погледа му. — Мисля, че най-добре би било отсега да те предупредя, че сериозно обмислям да повдигна този въпрос на официалната среща през следващото тримесечие. Защото ти всъщност не обиждаш само мен, а нанасяш обида на цялото ми семейство. И честно да си призная, наистина ни омръзна. Напоследък се случва прекалено често. Крайно време е някой да бъде наказан за пример на останалите.

— Искрено съжалявам.

Тя го поглежда и извърща очи.

— Ще трябва да намериш по-убедително доказателство. — Поглежда лявата си китка, очевидно забравяйки поради моментно

разсейване, че ръчният часовник, както и розата „Офелия“, не са съществували през класическия период. Раздразнено извързва очи към стенния часовник. — Днес имам твърде натоварен график. Давам ти възможност в десет изречения да поднесеш пълно, коректно, официално извинение. Това е последният ти шанс. Ако ми се стори приемливо, съм готова да отложам решението относно включването ти в черния списък. Ако не, трябва да понесеш последствията. В подобен случай искрено те съветвам през остатъка от живота си да стоиш настрана от самотни дървета и постройки без гръмоотвод. Особено когато има буря. Ясно ли е?

— Да, но не е честно.

Тя го стрелва с безжалостен поглед.

— Не само е честно, а и е твърде снизходително при така създадените обстоятелства. И престани да спориш. — Обръща се, взема лирата и грациозно се изправя. — Като начало можеш да коленичиш. Тъй като бързам, ще пропуснем частта с целуването на праха от стъпките ми. Имаш десет изречения. Ни повече, ни по-малко. А след това — вълн.

Той намества импровизираната престилка, здраво я притиска и доста тромаво се отпуска на колене на килима.

— Само десет ли?

— Чу ме добре.

Тя се втренчва очаквателно в отсрещния ъгъл на стаята. Той се прокашля.

— Винаги съм те смятал за съвършената жена.

Тя вдига лирата и удря струните.

— Девет. Непоносимо банално.

— Макар никога да не съм те разбирал.

Отново звън на струни.

— Можеш да го повториш.

— Напълно.

— Седем.

— Това не беше изречение. Нямахте глагол.

Той се вижда в непоколебимия ѝ профил.

— Очите ти са като маслини от Амфиса^[8], като черни трюфели, като черен мускат, като фурми от остров Хиос... почакай...

— Шест.

— Не бях свършил!

Тя изсъсква презрително:

— Не биваше да говориш само за храна.

— В живота ми не е имало друга освен теб.

— Мръсен лъжец! Пет.

— Разбирам защо мъжете полудяват, като те видят.

— И жените. Четири.

Той замлъква и размишлява над думите ѝ.

— Честно?

Тя го стрелва с поглед и свежда очи.

— Няма да се оставя да ме отклониш от темата.

— Не, разбира се. Просто се питах.

Тя заговаря на стената:

— Ако трябва да знаеш, онази нещастна, съсухрена стара кранта от Лесбос така и не можа да преживее гледката на голото ми тяло, когато се събличах да плувам една сутрин.

— И това ли беше всичко?

— Разбира се.

— Но аз си мислех...

Тя отново го поглежда нервно.

— Слушай, наред с още петдесет хиляди други неща за моята личност, които все още не си осъзнал, не съм вчерашна. — Извъръща поглед. — Тя, разбира се, почна с лесбийските си номера. Искаше да ме фотографира по бикини и така нататък.

— Да те фотографира по?...

Тя свива рамене и леко клати глава.

— Или каквото е било по онова време. Да ми извае скулптура или нещо подобно. Не помня всичко до най-малките подробности. А сега продължавай, за Бога. Остават ти три изречения.

— Четири бяха.

Тя въздъхва.

— Добре тогава. Четири. Гледай да са по-успешни от предишните.

— Изчезваш ненадейно, ненадейно се завръщаш.

Тя дръпва струните два пъти.

— Две изречения.

— Това е абсурдно — бяха разделени от запетая.

— Не пролича от интонацията ти.

— Направих пауза с цел да постигна реторичен ефект. Двете идеи са свързани. Изчезването, завръщането. Всеки би го потвърдил. — Тя го предупреждава с поглед. Той бавно продължава: — Наистина си най-сексапилното същество в цялата вселена, знаеш ли?

Тя извърща очи.

— Това определено са две изречения.

— Мога да играя и по правилата.

— Едно.

От позата ѝ едва доловимо се излъчва самодоволно съзнание за притежаваното по-висше познание — изражение, немного по-различно от характерното за прочутите цикладски мраморни глави^[9], което е непоносимо.

Той дълбоко си поема дъх.

— Всъщност питах се по-скоро следното (двоеточие) дали наистина не са останали (запетая) въпреки че ти подчертано преувеличи обидата от едно-две малки допускания (запетая) които бях принуден да направя във фикционалната репрезентация на твоя образ (запетая) и за които до много голяма степен трябва да виниш собствената си крайна неискреност (скоба) ако не и нескритото си кокетство (тире) казвам го като човек (запетая) който в много повече случаи (запетая) отколкото би желал да си спомня (запетая) напразно те е чакал (запетая) а ти не си го удостоявала дори с най-елементарното извинение (запетая) че си заета с друг (затварям скобата, запетая) сфери, които заслужават по-задълбочено изследване и от страна на написаното (запетая) и от страна на писателя (запетая) или (запетая) ако предпочиташ (запетая) от изобразеното като *histoire* и изобразителя като *discours* (запетая) или още по-просто казано (запетая) от теб и мен (точка и запетая) и тъй като съм сигурен (запетая) че ни свързва поне едно нещо (двоеточие) всеобщото ни неразбиране защо твоето неоспоримо действително присъствие в света на словото не се радва на полагащото му се внимание (скоба) макар че това би могло да се разглежда и от положителната му страна (затварям скобата) от страна на университетските факултети (запетая) на структуралистите и деконструктивистите (запетая) на семиотиците (запетая) марксистите (запетая) академичния чичо Том Кобли и всички останали^[10] (точка и запетая) освен това (запетая) тъй като съм

сигурен (запетая) че един наистина задълбочен семинар *a deux* по въпроса за нас самите би отнел много време (запетая) а се чувствам малко неоправдан (запетая) понеже през цялото време трябва да прикривам интимните си части с гумиран чаршаф (запетая) докато ти (запетая) от друга страна (скоба) въпреки че изглеждаш съвършено фантастично и наистина божествено (запетая) отпуснала красивите си пръсти върху неоспоримо античната си лира (затварям скобата запетая) определено ми изглеждаш (тире) ако това не е просто остатък от онази ужасна пудра (тире) едва забележимо уморена (запетая) и нищо чудно (запетая) бидейки тъй мила да пропътуваш целия този път (запетая, или точка и запетая, ако предпочиташ) та ми хрумна (запетая) че е добра идея малко да си починем (тире) единствено (запетая) бързам да уточня (запетая) в името на дискусията (запетая) разбира се (двоеточие) а трябва да добавя (запетая) че леглото е изключително удобно (запетая) ако нямаш нищо против да се отпуснеш за няколко минути (тире) но трябва...

— Не постигаш нищо с това дърдорене!

Той се усмихва.

— Опасявам се, че още не бях свършил.

Тя се взира в него, после се обръща, възмутено сяда на леглото и поставя инструмента до себе си. Скръства ръце на гърдите си и многозначително забива поглед в часовника с кукувицата.

— (Многоточие) да продължим (тире) но трябва да подчертая (запетая) единствено с уговорката (запетая) че макар че аз съм в състояние да продължавам така до безкрайност (запетая) докато ти се видиш принудена да легнеш на леглото просто от изтощение (запетая) и двамата приемаме за основен предмет на нашата дискусия твоето намерение да признаеш неоспоримия факт (запетая) че ако се бе появила малко по-рано в текста (запетая) против който толкова се бунтуваш (тире) и особено в този неописуем класически костюм или хитон (тире) онзи епизод в сюжетното развитие (запетая) който толкова те обижда (запетая) почти със сигурност нямаше да присъства (запетая) и следователно нямаше да стоим и да коленичим в тази абсурдна болнична стая (запетая) която не ми достигна търпение да опиша според тремавите остарели художествени изисквания (запетая) да не говорим според изискванията на *nouveau roman* (точка и запетая) но (запетая) имайки предвид, че с това трябваше да започна (запетая)

защото ти наистина си (тире) и то не (подчертано) от гледна точка на мъжкия шовинизъм (тире) една от най-богоужасните прелъстителки в историята на тази планета и аз понякога си мисля (запетая) че всичко би било далеч по-лесно (запетая) ако всички бяхме обратни (запетая) а ако продължаваш в същия дух (запетая) това със сигурност ще ни сполети и какво ще се случи с теб тогава (тире) ще дремеш на онази забравена от боговете планина (запетая) ще извиваш все същите ужасяващи пеня на просташки йонийски диалект и ще подрънкваш на тази потресаваща лира (тире) и дано през това време се намери кой да ти настрои проклетия инструмент (тире) басовата струна е спаднала поне с половин тон (тире) и не забравяй да ми напомниш (запетая) че ще ни направиш голяма добрина ако просто помолиш сестра си Евтерпа^[11] или Света Сесилия или кой да е умерено вещ в изкуството на бузукито музикант да ти даде няколко основни напътствия как правилно да държиш перцето и...

Най-сетне бе стигнал прекалено далеч. Тя грабва лирата, скача от леглото и я размахва пред него.

— Ако не беше толкова трудно да ѝ сложа нови струни, щях да ти я нанижа на тъпата глава. И да не си посмял да отговаряш! Една дума и всичко ще свърши *на секундата!*

За кратък главозамайващ миг му се струва, че въпреки последствията наистина ще изпълни закана. Но тя отпуска инструмента.

— През всичките четири хиляди години от своя живот никога не съм се сблъсквала с подобна арогантност. Това е отявлено светотатство! Аз *не* вдъхновявам съчиняването на порнографска литература. И никога не съм вдъхновявала подобни писания. А що се отнася до другата гнусна дума... всички знаят, че съвсем случайно най-характерната ми черта е изключителната ми девича свенливост — *престани* веднъж завинаги да се взираш в гърдите ми! — Той бързо извърща поглед към килима. Тя се взира в него, после в лирата, после отново в него. — Ужасно съм разгневена. — Той кима. — Безсмъртно обидена. Освен всичко друго ти, изглежда, забравяш чия дъщеря съм. — Той бързо вдига поглед и клати глава. Но тя е неумолима. — Не съм виновна, че е този, който е. Принизявам се, за да съм една от вас. Не искам да бъда снобка, която тича при татко като глезено богаташче. — Свежда изпълнен с негодувание поглед към килима. — А ти се

възползваш от моята почтеност и от старанието ми да не изоставам от времената. — Почти се нацупва. — Искам да те видя на свое място, опитвайки се да бъдеш едновременно млад и хилядолетия стар.

Доколкото позволява мълчанието, той се опитва да изрази най-искрено съчувствие. Тя дълго го гледа, после ненадейно се обръща и отново сяда на леглото, поставя лирата на скута си и нервно започва да глади с пръст фрагмента, който украсява рамото на ярема.

— Добре. Може би, Бог знае защо, водена от криворазбрано чувство за отговорност, съм породила у теб някакво съвсем най-мимолетно очакване за нова среща помежду ни. Но вместо това се сблъскам с интересна модерна вариация на древна тема. Нещо за учени читатели. Но не и онази непристойна... — Тя махва към възглавницата. — Надявах се, че като начало ще проявиш поне достатъчно благоразумие да се консултираш с текстове от класическата древност. — Пръстът ѝ натрапчиво се плъзга нагоре и надолу по рамото на позлатената лира. — Толкова е несправедливо. Не съм педант. И толкова унижително. Ако горкото ми семейство научи! — Гласът ѝ звучи все по-обидено. — Те и без друго смятат всичко за страхотна шега. И то само защото се смятах за много умна, понеже при тегленето на жребия ми се падна любовната поезия. После се оплетох и с цялата проза. Трябва да работя десет пъти повече от всички тях взети заедно. — Замисля се над теглото си. — Разбира се, в целия жанр цари пълен хаос. Смъртта на романа е пълна измишльотина. Искрено го пожелавам на всичките си именити познайници. Чудесно би било, само да беше истина. — Отново замлъква. — Това ненавиждам най-много в тази прогнила страна. И в Америка — там е дори по-зле. Французите поне всячески се стараят да убият веднъж завинаги проклетия роман.

Той се изправя. Тя седи с наведена глава, после захвърля лирата. След миг посяга към цветната диадема, дръпва я и намусено започва да я подхвърля.

— Не зная защо ти разказвам всичко това. Мисля, че на теб изобщо не ти пука.

Той предпазливо се приближава, поколебава се за миг и сяда на леглото до нея, а лирата остава помежду им. Тя хвърля горчив поглед на инструмента.

— Зная, че не е настроена. *Мразя я*. Господ знае откъде идва заблудата, че целият свят е замлъквал, когато онзи смехотворен мой родственик е изнасял поредния си безконечен концерт. Тинк, тинк, плонк, плонк. Не познавам човек, комуто не се приспива до смърт от цялата тази умопомрачителна скука. — Подръпва венчето, сякаш то е виновно за всичко. — И това абсурдно одеяние. Абсолютно съм сигурна, че не ти харесва.

Мята му леден поглед.

— Прасе. — Откъсва една роза. — *Мразя те*. — Той чака. — И без друго намираще гърдите на чернокожото момиче за далеч по-хубави.

Той клати глава.

— Просто се учудвам, че в крайна сметка не прелъсти и нея. Или двете ни заедно. — Измъква от венчето друго цветче и започва да къса листчетата едно по едно. — Ако беше разработил идеята както трябва, щеше да излезе нещо изискано и много интересно. Не съм напълно безчувствена. Не бих възразила срещу известна доза дискретно романтично привличане. Давам си сметка, че си мъж, а аз — жена.

Той побутва лирата назад и се присламчва малко по-близо.

— Не си мисли, че така ще постигнеш нещо.

Той се пресяга и хваща ръката ѝ — жената се опитва да я измъкне, но той е настоятелен. Сключените им длани са отпуснати на чаршафа, досущ затворник и надзирател. Тя поглежда двете ръце с презрение и извърща глава.

— Дори ако отново коленичиш и ми се примилиш. И още нещо. Този разговор е напълно неофициален.

Той стисва ръката ѝ, примъква се още по-близо и след като отново леко стисва дланта ѝ, обгръща голите ѝ рамене. Тя не помръдва.

— Зная точно какво се опитваш да постигнеш. Може и да не съм най-музикалната в нашето семейство, но мога да разпозна една фугална инверсия.

Той целува рамото ѝ.

— Вече ни най-малко не ми харесваш и не ме привличаш. Просто съм прекалено уморена и не обръщам внимание. Полетът беше невероятно неприятен. Прилоша ми.

Той отново целува рамото ѝ.

— Изобщо не се вълнуваш от чувствата ми.

Той отмества гумирания чаршаф. Тя хвърля поглед към скута му, после извърща очи.

— Понякога се държиш неопикуемо вулгарно.

Той понечва да насочи ръката ѝ към неопикуемата вулгарност, но тя рязко я дръпва и отново скръства ръце на гърдите си, втренила поглед в тапицираната стена.

— Изобщо не се заблуждавай, че не съм забелязала многозначителната ти ухилена физиономия, когато споменах за девичата си свенливост. И то само защото в миналото един-два пъти съм си позволявала да се отпусна в твое присъствие. Предполагам, че и това ти звучи непоследователно и глупаво. Че от време навреме като истински човек, противореча на официално признатия си образ.

Той изучава профила ѝ, после нежно и внимателно започва да смъква бялата презрамка на туниката от приятно закръгленото златисто рамо. Но миг преди цялата горна част на дрехата застрашително да падне надолу, тя я притиска с ръка.

— И преди да си успял да си помислиш, че си най-неуспоимият съблазнител, бих искала да ти напомня, че далеч не си единственият. Какви ли не гении са ме събличали. Няма да се впечатля от писач на порнография.

Той отдръпва ръце. Настава мълчание. После, продължавайки да се вира в стената, тя смъква презрамката до лакътя си.

Продължават да мълчат. Тя не отделя поглед от стената.

— Не съм казвала да си махнеш ръката.

Той отново я поставя на рамото ѝ.

— Не че ми пука.

Той неуверено погалва през горната част на туниката издатината, която не ѝ позволява да се свлече в скута ѝ.

— Мислиш си, че не знам нищо за мъжете. Искам да ти кажа, че в малкия пръст на първия ми любовник се таеше повече сексапил, отколкото в цялото ти отегчително тяло. Въпреки че нямаше малък пръст, разбира се. Няма да го видиш просто да съзерцава гърдите на Мис Гърция 1982. — После допълва: — Имам предвид 1982 преди Христа, разбира се.

Той я прегръща през кръста и леко я привлича към себе си. Навежда се да целуне лицето ѝ, но безуспешно. Тя извърща глава.

— Значи не е изживявал пренос на инфантилна фиксация върху парцалени кукли. — Той се прокашля. — Взимам си думите назад. Значи не е страдал от типично мъжката псевдоинтелектуална сексистка заблуда, че изчукването на няколко чернокожи сестри доказва, че си либерал.

Настъпва тишина. Тя проследява с поглед дясната му ръка и движенията, които извършва.

— Заслужаваш да ти разкажа за него. Просто за да те поставя на място. — Продължава да го гледа. — Това е съвсем случайна, неволна реакция. Мога да постигна същия ефект със собствените си ръце. — Изсумтява. — Както често ми се налага да правя, като се има предвид колко некадърни и невежи са повечето от вас. — Ръката му престава да се движи. Тя изпуска нетърпелива въздишка. — О, за Бога! Щом веднъж си започнал, по-добре продължавай докрай. — Отново я гали. — Не зная защо мъжете толкова държат на това. Не е и наполовина толкова възбуждащо, колкото всички си представят. То е просто защитен биологичен механизъм. Целта е да се улесни кърменето. — След миг-два се отпусна назад и се подпира на лакти. — Честна дума, държите се като опитни плъхове. По най-лесния начин... и дим да ви няма. — Отпуска се още по-ниско на лакти. — Ако ме гризнеш лекичко и ме ухапеш... Ако ме ухапеш и ме гризнеш лекичко. — Възцарява се мълчание. Но в следващия миг тя рязко се изправя и го отблъсква. — Не можеш да правиш това, преди да ми свалиш пояса. И без това само се опитваш да ме залъжеш. Всъщност имаш нужда от кофа ледена вода. — Плясва ръката му. — И престани с това. Този възел е изключително сложен. Ако искаш поне веднъж да свършиш нещо полезно, по-добре затвори вратата. И изгаси лампата, докато си там.

Той застава до вратата и я затваря — отвъд остава непроницаемата нощ. Тя също се изправя и извърнала към него голия си гръб, застава до леглото; после се извива настрани и започва да развързва пояса. Но миг преди да смъкне туниката, му хвърля поглед през рамо.

— Ако нямаш нищо против. Вече достатъчно воайорствахме в тази отвратителна стая.

Той натиска електрическия ключ до вратата. Бялата лампа над леглото угасва, но над вратата продължава да свети друга лампа, чийто

ключ очевидно е отвън. Светлината е приглушена, здрачна, като лъчите на лятна луна.

Той разперва ръце в извинителен жест.

— Гадина. Измисли го току-що. — Той размахва ръце в знак на отказ. — О, измисли го, и още как. Никъде не се споменаваше за тази лампа. — Тя го изпепелява с продължителен обвинителен поглед, сетне се извърща гърбом и съблича туниката си. Обръща се към него, притиснала дрехата към гърдите си като модел на викториански художник.

— Ето че пак си го просиш. Единствената хубава реплика, която успя да съчиниш, е, когато лекарката казва, че трябва да те препарират и да те пратят в музея.

Оглежда се в полумрака и търси с поглед къде да закачи дрехата си; после заобикаля леглото и застава в отсрещния ъгъл, пред часовника с кукувицата. Закачва туниката на козя глава, която стърчи от ъгъла. Без да поглежда към него, се обръща към леглото, оправя възглавниците и се настанява наред тях със скръстени ръце. Той понечва да седне до нея.

— А не, ти не. Можеш да си вземеш стол и да седнеш ей там. — Посочва едно място на килима, на около десет метра от леглото. — Послушай поне веднъж в живота си и ти как говори някой друг.

Той взима стол и сяда на посоченото място, после на свой ред скръства ръце. Девойката с елинската прическа го наблюдава с неприкрито възмущение, после за миг обхожда с поглед тялото му, преди да отправи изпълнен с омерзение поглед към лампата над вратата. Цари мълчание и през цялото време очите му не се отделят от тялото ѝ. То е не просто тяло — сега се разкрива в цялата си красота, която във всякакъв смисъл те подканя да се оттеглиш. То някак съумява наведнъж да бъде и въздържано, и предизвикателно; класическо и модерно; неповторимо и женско; нежно и безпощадно; настояще и минало; истинско и бленувано; меко и...

Тя се сопва:

— За Бога, престани да ме гледаш като куче, което чака да му подхвърлят кокал. — Той свежда поглед. — За разлика от теб, се опитвам да мисля, когато разказвам някоя история. — Той навежда глава в знак на съгласие. — Приеми го като урок. Не само по отношение на сексуалната арогантност обаче. А преди всичко как

бързо и лесно да стигнеш до същината на въпроса, без да увърташ до безкрай. Както правят някои мои познати.

Отново мълчат, след това тя започва да разказва:

— Трябва да знаеш, че това се случи у дома. Бях едва на шестнайсет. Има едно място, подобно на алпийска ливада, заобиколена с гъст храсталак, където ходех сама да правя слънчеви бани. Беше юли, ужасна горещина, и си бях свалила туниката. Една любима моя леля — всъщност винаги ме е приемала по-скоро като дъщеря, отколкото като племенница — винаги е била ревностна привърженичка на натуразма. Първото, на което ме научи, бе да не се срамувам от тялото си. Някои хора казват, че приличам на нея. Пък и винаги е обожавала морските бани — и лете, и зиме. Но на теб това нищо не ти говори.

Без да отмества поглед от лампата над вратата, отпуска ръце и ги поставя зад тила си.

— Няма значение. И тъй, лежа си на ливада... В близките храсти пеят славейчета. Полски цветя, жужащи пчели, всякакви такива неща. Слънцето припича младия ми петнайсетгодишен гръб. Тогава се сетих, че има опасност да изгоря. Изправих се на колене и разтрих цялата си кожа със зехтина, който бях донесла. Не зная защо, но докато нанасях мазнината по тялото си, вместо да размишлявам над принципите на натуразма, се замислих за един млад овчар. По някакво чисто съвпадение го бях срещала един-два пъти. Казваше се Мопс^[12]. Наистина го бях виждала съвсем случайно, по време на разходка. Като станеше много горещо, се излежаваше под един бук. Свиреше на кавал и ако ти се струва, че лирата ми е разстроена... както и да е. Месец по-рано майка ми — нали знаеш за моите родители?

Той кима.

— Просто овчарите й действаха ужасно. Особено след развода.

Той отново кима.

— Дори не можеш да си го представиш, защото си мъж. Достатъчно неприятно е да родиш близнаци. Но представи си девет, при това все момичета! Всичко трябва да има граници, дори и в онези времена. — Поглежда го въпросително, сякаш очаква да ѝ възрази, но той си придава възможно най-съчувственото изражение. — През цялото си детство трябваше да понасям непрестанни разправици заради издръжката. Не обвинявам само татко — тя смени повече адвокати, отколкото рокли на разпродажба. Но Господ ми е свидетел, че щом

пораснахме, измисли идеален начин да ни използва. Истински пътуващ цирк! Отначало не се задържахме на едно място. По-зле от „Ролинг Стоунс“. Имахме най-противния мениджър на света, нашият тъй наречен музикален чичо, който беше съвършено обратен — мама го бе избрала именно по тази причина, разбира се — и мечтаеше за жени колкото филмовите звезди за анонимност. С Талия^[13] го наричахме леля Поли. Единствена от всичките ми сестри Талия има чувство за хумор. Той изпълняваше сърцераздирателни мелодии, а през това време ние трябваше да подскачаме по сцената в специални костюми и да се преструваме на ужасно духовно извисени, интелигентни и така нататък. През целия си живот не си виждал по-жалка картина.

Той повдига вежди в знак на благодарност за това безценно откровение за примитивната гръцка религия.

— Истинското му име беше Аполон Музагет. Артистичният му псевдоним.

Той зяпва от изненада.

— Ето затова толкова се подразних, когато ми говореше за разходки из маслинови горички. Просто съвпадение. Едва бяхме имали менструация за пръв път, когато ни изпратиха на първото ни турне. Обикаляхме Пинд, Хеликон^[14] и всеки проклет склон помежду им. Като станах на четиринайсет, вече познавах съблекалните на всеки храм в Гърция, честна дума. Регистрирахме се в хотелите като Великите Музи. А всъщност бяхме просто Танцуващите момичета от Делфи. Беше вълнуващо като дъждовна неделна вечер в Брадфорд^[15].

Той сключва ръце като за молитва в знак, че моли за опрощение.

— Прасе. Както и да е, предишния месец майка ми бе поръчала да прехвърлят това момче на другия склон на планината. Две от сестрите ми се оплакали, че го видели да прави нещо, макар никога да не са ми казвали точно какво. Очевидно е тормозел някоя от старите овце. Разбира се, че това е била причината. И той се махна. Не разбирам защо се бях сетила за него точно през този ден.

Тя се отпуска още по-ниско и свива колене; после протяга крак нагоре, извърща го встрани и преди да го отпусне на леглото до другия, внимателно изучава крехкия глезен.

— Всъщност... е, добре, има още нещо, което трябва да ти разкажа. Отново по чиста случайност, тъкмо в деня, преди да го

изритат, бях излязла сама на разходка и случайно минах покрай онзи бук. Този ден беше ужасно горещ. Доста се изненадах, като видях, че момчето го няма, въпреки че всичките му миризливи овце бяха там. После се сетих, Олимп знае защо, че недалеч от бука има поток. Извираше от една пещера и образуваше вирче. Всъщност то бе нашето вирче, което със сестрите ми използвахме като вана и биде едновременно, но няма значение. Нямах никаква друга работа — в онези съвършено прекрасни времена, когато азбуката и писането още не бяха измислени. Боже мили, само ако се бяхме сетили навреме! Щяхме да бъдем толкова щастливи. — Тя му отправя мрачен поглед. — И тъй, запътих се към извора. Той се къпеше във вира. Естествено, не исках да нарушавам усамотението му и затова се шмугнах зад едни храсти. — Поглежда мъжа на стола. — Отегчавам ли те?

Той клати глава.

— Сигурен ли си?

Той кима.

— Бях едва четиринайсетгодишна.

Той отново кима. Тя се обръща с лице към него и придърпва колене към гърдите си. С дясната си ръка приглажда чаршафа.

— Той излезе от Пирийския фонтан — леля ми му бе измислила това префърцунено име — и седна на един камък да изсъхне. А после... бе най-обикновено селянче, разбира се. Накратко, той започна... да свири на доста по-различна свирка. Или сиринга^[16], както я наричахме тогава. Очевидно смяташе, че е сам. Откровено казано, бях доста шокирана. Дори отвратена. Не че не бях виждала голи мъже и преди у леля си в Кипър. — Вдига поглед. — Казах ли ти, че тя живееше в Кипър?

Той клати глава. Тя продължава да приглажда чаршафа.

— Няма значение. В интерес на истината винаги съм намирала онези смешни малки увиснали неща за доста глуповати. И всичките тези грозни космалаци наоколо. Не можех да разбера защо всеки ден бръснат лицата си, но не и онова място. И как не забелязваха, че леля ми, приятелките ѝ и аз изглеждаме много по-добре. — Отново вдига поглед. — Забелязал си, предполагам.

Той кима с усмивка.

— Тя мрази всичко, което нарушава естествената линия. От чисто естетически съображения.

Той разтваря ръце.

— Сигурно си мислиш, че това е поредната ми налудничава странност.

Той отрича, но този път едва забележимо свива рамене — любезният отказ да спори надделява над скритото съмнение.

Тя изучава невъзмутимото му изражение, след това се изправя на лакът.

— Става въпрос за скулптура. Леля ми общува с какви ли не блестящи таланти, които подкрепят това мнение. — Той вдига ръце. — И не става дума само за визуалната страна на нещата. От гледна точка на пластиката също е много важно. — Той кима. Тя се визира въпросително в него. — Струва ти се особено, нали? — Той се усмихва смутено и свежда поглед. Леко смръщена, тя го наблюдава известно време, после рязко става и извърната с лице към него, се изправя се на колене в леглото, плътно притискайки крака.

— Слушай, изобщо не съм ти простила и не си въобразявай каквото и да било, но тъй като това е урок и очевидно не разбираш онова, което се опитвам да ти кажа, ти давам право да направиш бърза оценка на... на гореспоменатия аспект. — Ръцете ѝ се спускат надолу и проследяват две линии. — В интерес на истината тези са кръстени на леля ми. Афродитини гънки. — Тя го поглежда. — Леля ми така се казва.

Той мълчаливо кима.

Тя скръства ръце зад гърба си и се визира в стената над главата му като ученичка, която очаква да ѝ бъде връчена награда. Той става, доближава се до леглото и сядна на ръба до нея; после докосва с пръсти споменатия пластичен аспект.

— Правя го със специален билков депилатор. Приготвя го един човек в Ктима. Недалеч от дома на леля ми.

Тишина. После изважда ръце иззад гърба си и рязко го отблъсква.

— Помолих те да оцениш *външната* форма. От чисто естетическа гледна точка. По-лош си и от малко дете. С теб е напълно невъзможно да се води сериозен разговор. — Обръща се и заема първоначалната поза — обляга се на възглавниците и скръства ръце на гърдите си. — Прасе. — Размахва левия си крак във въздуха. — О,

седни там. Ако искаш. Но си прибери ръцете. — Той сяда на ръба на леглото; навежда се; изправя се, взира се в тъмните ѝ очи.

— Перверзник.

Приближава се на йота към нея.

— Човек не може да ти остави и един сантиметър място. — Той я прегръща през кръста. Тя стисва ръката му, твърдо решена да не го допуска по-близо. — Не е нужно да се държиш като неандерталец само защото съм без дрехи. Опитвах се да направя аналогия с класическия пир. Ти току-що измисли несъществуваща лампа. Просто не мога да разбера защо не съчини второ легло или канапе.

Той се усмихва. Тя се опитва да потисне яда си.

— Познавам мъже, които биха дали дясната си ръка, за да чуят тази тъй интимна част от моята автобиография. Защо от всички хора на света съм избрала точно теб... Сериозно възнамерявам да прекратя разказа. — Той изчаква. — И наистина щях да го направя, ако не бях сигурна, че ще разтръбиш навсякъде как съм се уплашила в решителния момент. Ще умреш от удоволствие. — Погледът ѝ се плъзва покрай него. — Вече не можеш да се измъкнеш и ще трябва да ме изслушаш докрай.

Притиска скръстените си ръце към гърдите си; после продължава, избягвайки погледа му:

— Вече зная, че визуалната ми инициация бе извършена от изключително надарен младеж. Необяснимо как изведнъж открих, че отвращението ми преминава в някакво съжаление към него. Доста приличаше на теб. Непоносимо самовлюбен, извън всякакви рамки. Такива хора открай време са ми слабост. Прекалено съм мекосърдечна с умопобърканите. Накрая ми се прииска да отида и да го помоля да се отнася по-нежно с тялото си. Правеше такива странни, брутални неща. Мислех, че се ядосва на себе си, или нещо подобно. Не го сторих, разбира се, прекалено съм свенлива. Бях едва тринайсетгодишна. Найсетне се измъкнах незабелязано, въобразявайки си, че нищо не се е случило. Но винаги съм притежавала изключително живо въображение. И умея да запомням образи.

Млъква.

— Дори не ме слушаш.

Той вдига глава и кима.

— Ако мислиш, че това ми дава и най-малко... о, не зная, отказвам се. — Повдига дясното си коляно. — Предполагам, че децата... продължавай. Трийсет секунди почивка.

Отново пъхва ръце под тила си, примирено вирва глава на най-високата възглавница, втрещва се в тавана, после затваря очи. Към края на трийсетте секунди, възползвайки се от факта, че тя е със затворени очи, той обсипва с целувки красивото младо тяло, бавно насочвайки се към шията, която може да съперничи единствено с тази на Нефертити; но когато се навежда над устните ѝ, тя го хваща за раменете и го отблъсква.

— *Не.*

Остава надвесен над нея. Тя се сгущва във възглавниците, опитвайки се сякаш да му се изплъзне, и строго се взира в него.

— Не можеш да ми попречиш да завърша разказа си, тъй че не се опитвай.

Той кима.

— Ако по чудо съумееш да отклониш мисълта си от вечната бразда, в която е зациклила, може би ще си припомниш, че действието се развиваше на една полянка. — Той кима. — За да бъде откровена докрай, трябва да призная, че като приключих с намазването, легнах по корем в най-невинна поза, като ученичка. — Въпросително се вглежда в очите му. — Ако изобщо можеш да си го представиш. Изложена на случайни погледи и тъй незащитна. — Той леко отклонява поглед и се намръщва. — Божичко, наистина си непоносим. Като всичките си съвременници. Думите са за вас като блудкава каша. Не вярвате в нищо, докато не го видите по телевизията. — Жертва на съдбата и историята, той свива рамене. Тя се колебае, въздъхва, после се обръща по корем, извърщайки глава на възглавницата. — Сега може би ще получиш бегла представа за цялата ситуация. В интерес на истината това не е всичко. По някакво изключително злощастно съвпадение бях легнала върху туфа трева, която ми убиваше, и тъкмо се опитвах да се наместя. Сега разбирам, че несъзнателно съм провокирала погрешно тълкуване на движенията ми.

Отново настъпи мълчание, нарушено единствено от поредната нетърпелива въздишка на разказвачката, която продължава:

— Те са такива хитри зверове — сигурно е изпъзлял от храсталака. А на всичкото отгоре имат силно развити телепатични

умения и могат да четат мисли. Свързано е с животинската им природа. Тъй че не само е видял какво правя, а най-вероятно е усетил и какво си мисля. После, в най-неудобния момент, тъкмо когато въображаемият овчар правеше с мен нещо, което съм твърде свенлива да изрека гласно и което и през ум не би ми минало да допусна в действителност — за мой най-голям ужас усетих рошавото тяло на нахалника и... и нещо твърдо върху невинното си дванайсетгодишно, току-що намазано със зехтин задниче. — Мълчание. — О, честна дума. Защо *винаги* приемаш всичко толкова буквално?

Той я целува по врата.

— Исках да изпищя, да се преборя с него. Но знаех, че няма смисъл. Трябваше или да се предам пред похотта му, или да се простя с живота си. Всъщност изобщо не употреби насилие. Хапеше ме по врата, но нежно и игриво. После зашепна разни неща. Бяха ужасни, но се насилих да го изслушам. Говореше ми за други жени, за други момичета — дори, за мое най-голямо учудване, за една от сестрите ми — най-голямата, която вдигаше най-много шум за овчарчето. Всъщност тя е най-невъзможният лицемер в целия свят. Ако историците... но както и да е. — Тя спира за миг. — В интерес на истината след малко установих, че усещането далеч не е толкова неприятно, колкото очаквах. Той имаше прекрасна кафява кожа, а косматата част от тялото му бе далеч по-приятна, отколкото можеш да си представиш. Изобщо не бодеше. Бе мека като мохер. Или ангора. — Тя отново замлъква. — Нито пък мога да кажа, че ме е изцедил до смърт. — Слушателят се понадига. Тя извъръща глава и го удостоява с недоверчив поглед.

— Нито пък направи онова, което се върти в хиперактивното ти съзнание. Всъщност бе тъй добър да ме обърне по гръб. — След миг продължава, гледайки го право в очите:

— Тогава вече изобщо не бях в състояние да се противя. Бях като восък в ръцете му. Единственото, което ми оставаше, бе да се вирам в развратните му похотливи очи. Представяш ли си?

Той гледа нейните тъмни очи, усмихва се и кимва.

— Не е смешно.

Той клати глава.

— Накара ме да разтворя крака... тогава се поопънах, но той бе прекалено силен и твърде възбуден. — Тя затваря очи. — Още го

усещам. — Отново млъква, след това повдига клепачи и го гледа в очите. Кръстосва глезени на гърба му. — Беше ужасно — биологично надмощие в чист вид. Невинното ми съзнание на единайсетгодишно дете ненавиждаше случващото се до последния миг. Всеки сантиметър от това чудовищно насилие. Обещах си, че никога няма да го забравя. Нито него, нито пола му. Бях твърдо решена от този миг нататък цял живот да водя война, безмилостна война, с всички мъжки същества. Да измъчвам и тормозя всеки мъж, който ми се изпречи на пътя. Да ги заблуждавам, че ласките им, целувките им, галещите им пръсти ми доставят радост. Но дълбоко в себе си, дори дефлорирана, оставах вечната девица. — Тя го поглежда сериозно. — Никога, никога не разказвай тези неща на жива душа, забранявам ти.

Той клати глава: никога.

— Веднъж като пълна глупачка споделих това с един човек.

Той дава израз на изненадата си.

— При първа възможност той, разбира се, раздрънка на всички. И представи нещата от шовинистично мъжка гледна точка. При все че тази история очевидно е *моя*. Може да съм каква ли не, но със сигурност не съм идиотска двойка нимфи в свободния следобед на въображаем поет. — И допълва: — Моля всички присъстващи да отбележат това. А ако се питаш защо ме е раздвоил — защото беше мъртвопиян, както обикновено. Казваше се Верлен.

Той енергично клати глава.

— Или нещо подобно. Някой от всички онези досадници.

Той се опитва да изрече правилната сричка. Тя го наблюдава изпитателно.

— Болят ли те ръцете? Ами да си беше помислил за това, преди да поставиш онази смехотворна лекарка в същата поза. Ти си като всички порнографи. Когато става дума за негово величество удоволствието, действителността излита направо през прозореца. — Тя свежда поглед към устните му, после отново го гледа в очите. — Честна дума, като мълчиш, си още по-противен, отколкото когато говориш. Вече можеш да говориш. Ако толкова се налага. — Но преди да е успял да отвори уста, тя продължава: — Стига да не решиш, че плътската страна на този разговор може да влияе по някакъв начин на отношението ми към теб. Или на метафоричното отвращение, което изпитвам към всичко онова, което ти и твоят пол означавате. И не

мисли, че очевидните ти маневри да ме принудиш да застана в тази поза останаха тайна за мен. — Притиска кръстосаните си зад гърба му глезени и се смъква малко по-надолу на възглавницата. — Не ми доставя никакво удоволствие. Предполагам, и на теб. Сигурна съм, че с радост би предпочел да водиш отегчителна дискусия за параметрите на съвременната наративна структура.

— Съжали се над мен! Ръцете ми направо ще се *откъснат*.

— Можеш да се отпуснеш на лакти. Но нито сантиметър повече. Той се надвесва точно над лицето ѝ.

— Искам да те целуна.

— Е, ще почакаш. Още не съм приключила с разказа за случката в планината. Забравих докъде бях стигнала.

— Как един следобед девствеността ти е била отнета. От някакъв фавън.

— Те не са като обикновените хора. Те са тетрорхидни същества. Могат да го правят отново и отново. Както и стана.

— Все по един и същи начин?

— Разбира се, че не. Преминахме през цялата азбука.

— Но ти току-що каза, че...

— В случай, че *беше* изобретена.

— Двайсет и шест пъти?

— Събуди се. Намираме се в Гърция.

— Двайсет и четири?

— Плюс няколко дифтонга.

— Тях много не мога да си ги представя. В контекст.

— Няма и да си ги представиш. Опитвам се да кажа следното — въпреки цялата си ярост, гняв и тъй нататък трябва да призная, че той беше фантастичен любовник. Невероятно находчив. Всъщност пълна противоположност на теб.

— Не е честно.

— Не би могъл да знаеш. При всяка следваща порция си мислех, че това е за последен път. Но той винаги изнамираше някакъв нов начин да ме възбуди. Накара ме да пожелаая да бъда като него — диво животно. Продължавахме така часове, часове наред. Изгубих всякаква представа за времето. От сигма нататък бях толкова изтощена, че почти не бях в състояние да правя каквото и да било. Но нямах нищо против. С радост бих се върнала отначало, на алфа. С него.

Тя замлъква.

— Това ли е?

— Изобщо не си ме слушал.

— Слушах те.

— Ако ме беше слушал, нямаше да заявиш просто „това ли е“ с този непоносимо развеселен тон. Щеше да се извиняваш до безкрай за дързостта да допуснеш, че собственото ти жалко въображение може да се мери с подобно действително събитие.

Той протяга пръст и проследява очертанията на устните ѝ.

— Ти си била феноменална единайсетгодишна девственица.

— Дори не бях използвала целия зехтин, ако искаш да знаеш.

Той я бутва по носа.

— Това е нагло пощипване от „*Carmina Priapea*“^[17].

— Моят личен и разтърсващо чувствен опит предхожда тази банално неприлична колекция най-малко с две хилядолетия.

— Вярвам ти, че си лежала по корем.

Тя мълчи; и колкото повече той се усмихва, толкова повече тя, тъй да се каже, се разусмихва.

— Да не се опитваш да намекнеш, че останалото съм го съчинила сама?

Той отново я закача игриво по носа.

— Знаеш не по-зле от мен самия, че сатирите винаги са били просто мит.

Тя леко присвива очи и тъмните ѝ ириси като че ли потъмняват още повече.

— Така ли смяташ?

Той продължава да се усмихва.

— Да.

— Така ми причиняваш болка на гърдите.

Той въздъхва и отново се отделя от тялото ѝ. Усеща как глезените ѝ на кръста му се разделят. Тя скръства ръце и го гледа отдолу. Сякаш буреносен облак е минал над нея — в настроението ѝ е настъпила рязка промяна. А той продължава да се усмихва.

— Обожавам те, когато се преструваш на ядосана.

— Аз съм ядосана.

— Стига де. Шегата си е шегата.

— Искаш да кажеш, че не вярваш и дума от онова, което ти разказах? Така ли?

— Говорихме достатъчно.

— Искам отговор.

— Стига де.

— Би ли престанал да употребяваш това глупаво клише. — На лицето ѝ няма и следа от смях. — Вярваш ли, или не, на онова, което току-що ти разказах?

— Метафорично.

Отправя му леден поглед.

— Така ти харесва, нали?

Той вече не се усмихва.

— Изобщо не разбирам за какво говориш.

— Неразкрасената истина, а?

— Прекрасно знаеш защо си се оплела с прозата. Няма нищо общо с тежката задача, която ти се е паднала. Просто винаги си умеела да лъжеш десет пъти по-добре от сестрите си.

— Какви сестри? Нямам никакви сестри.

— О, да. Не се казваш Ерато и...

— Не, *не* се казвам Ерато! И ти си напълно прав. *Разбира се*, че сатирите винаги са били просто мит. *Разбира се*, че описаната гротескна случка никога не се е състояла. Особено като се има предвид, че в нея участват не е едно, а цели *две* митични същества.

Той свежда глава към нея; тя отвърща твърдо на погледа му.

— И какво трябва да означава това?

— Уличавам те в отвратителна, типична мъжка измама, ето какво означава. Мога да ти кажа какво представлява съвременният сатир. Това е човек, който съчинява на хартия жена, за да я принуждава да казва и прави неща, които никоя нормална жена не би направила за нищо на света.

— Не разбирам какво се опитваш да...

— Досега се принизявах и вършех онова, което ти ме караше. Доколкото мога, без да ми се повдига. А накрая за награда ми се подиграваш.

— Ерато!

— Не ставай смешен! Не бих могла да бъда Ерато! Тя никога не е съществувала в действителност. А дори и да съществуваше, не би се

доближила и на десет светлинни години от тази противна стая, камо ли да си свали дрехите и да ти позволи... наистина. Съвземи се.

— Тогава за коя, по дяволите, се мислиш?

— Не мисля, а знам. Аз съм поредната мизерна съчинена героиня, която болното ти съзнание се опитва да сътвори от небитието. — Тя извъръща глава. — Бог ми е свидетел, искам да ме изчукаш и да свършваме с тази работа. А после да ме хвърлиш на поредната клада.

Той се взира в извърнатото в профил лице на възглавницата.

— На съчинените героини не им е позволено да имат свои желания. Ще отлагам колкото поискам. Грешка — колкото поискам, *мамка му*.

— Мислех, че хора като теб са изчезнали със залеза на Отоманската империя.

— Или още преди това. Тъй като не си действителна.

Тя го стрелва с яростен поглед.

— Изглеждам действителна единствено защото ти си си наумил, че така би трябвало да изглежда иначе съвършено недействителната героиня, която би трябвало да изобразявам. Всъщност едно истинско Аз в тази ситуация изцяло би отклонило всякакви отправки към темата, да не говорим, че тя никога не би изпаднала в подобна ситуация, ако зависеше от нея. Ако имаше избор. А тя няма избор. Тъй като е недействителна. — Тя протяга шия и яростно клати глава. — Постъпваш както винаги — налагаш собственото си виждане за нещата.

— Много смешно. И откъде знаеш как постъпвам обикновено?

— Не зная.

— Но нали току-що...

Тя извъръща глава настрани.

— Папагалски повтарям репликите, които ми даваш. Това са твои думи. А не мои.

— Глупости — Тя продължава да гледа встрани с изражение на пълна погнуса. — Ти си изцяло изтъкана от мои думи? Просто като восък в ръцете ми?

— Мисля, че евтин пластилин е по-точно казано.

Той поема дъх.

— Без капчица желание от твоя страна?

— Ако имах право на свои желания, щях да съм напуснала тази стая още преди час.

— Значи мога да правя с теб каквото си поискам, а ти ще лежиш безропотно, така ли?

— Много искаш. — Тя сумти. — Като знам какъв мръснишки харем се вихри във въображението ти, сигурно ще ме накараш да ти се кълча и да правя разни глупости.

Той рязко се отдръпва.

— Откъде знаеш какво има във въображението ми?

— „Зная“ е една епистемологична глупост при тези обстоятелства.

— Няма значение. Ти употреби тази дума.

— Ами текстът е пълен с такива груби повторения, че е достатъчно човек да е бил жертва едва няколко страници и сам започва да се досеща какво следва.

— А как, по дяволите, харемът може да бъде мръснишки?

— Ами поживей в него. Вместо просто да го притежаваш.

Той я поглежда.

— И дума от онова, което казваш, не идва от мен.

— За нищо на света не бих участвала в този диалог по своя воля.

Ако имах такава.

— Ако питаш мен, говориш както си пожелаеш. С други думи, като перверзна малка мръсница, която е честна като циганка и непорочна като стриптийзьорка.

— Благодаря.

— Не можеш да ме заблудиш нито за миг. Просто обожаваш подобни ситуации. Появяваш се най-ненадейно, после нарочно се запъваш на всяка дума. А на всичкото отгоре, знаеш какво. Нали?

— Щом казваш. Тоест, щом казваш, че „щом казваш“ е онова, което искаш да кажа. Което очевидно казваш.

— Искам да чуя смислен отговор.

— Поне говори естествено.

— Смятам, че имам право на смислен отговор.

— Ами тогава най-добре измисли един смислен отговор.

— Нямах предвид *такъв* отговор.

Тя свива рамене.

— Опитай отново. Ти си майсторът.

Той гневно се визира в извърнатото лице. Цари мълчание, после той заговаря:

— Току-що те залових.

— Как?

— Като ти казах да направиш нещо. Което ти не направи.

— Не мога да чета мисли. Аз съм твоята надуваема кукла, нищо повече.

— Отлично тогава. Искам надуваемата ми кукла да ми каже, че ме обича. Страстно. Веднага.

— Обичам те. Страстно.

— Не така. С чувство. *Con amore*.

— Не виждам как бих могла.

— Виж ти, виж ти.

Тя му хвърля пренебрежителен поглед.

— Не съм виновна, че съм безпомощен роб на глупавото настроение, което си въплътил в мен. И на нескопосаните, ужким женски усещания, с които си ме натъпкал. Да не говорим за твоя герой. Забелязах, че и дума не се споменава за изключително противоречивото му положение. Питам се на него кой му дърпа конците?

— Аз. Аз съм си аз. Не ставай глупава.

Тя саркастично се подсмивва и извъръща очи.

— Господи, толкова си наивен.

— Ти си наивна. Не бих накарал героя, който изобразява мен самия, да твърди, че в действителност това не съм аз.

— А тогава защо през цялото време говореше за него в трето лице? Какво се опитваше да скриеш?

Той замлъква за миг.

— Слушай, нямам намерение да разнищвам този въпрос, който повдигаш единствено за да ме отклониш от темата. Чисто и просто се опитваш да се измъкнеш от обяснението защо не искаш да направиш онова, за което те помолих.

— Вероятно мога да се престоря. Да започна да си скубя косите и да стена. Това достатъчно ли е?

— Не.

— Тогава предлагам твоят герой да се опита да го направи. Накарай *него* да ми каже, че ме обича страстно. — Тя отново извъръща

глава на възглавницата. — Чакам.

— Знаеш ли какъв ти е проблемът? Ти си класически случай на мърморко, който вечно изпортва цялата работа. В мига, в който ти стане хубаво, започваш да се чувстваш гузна. Измъкваш се с всички тези глупости за реалност и нереалност.

— На твое място не бих повдигала тази тема.

— Какво искаш да кажеш с това?

— Господи, като си помисля само, в тази епоха и в този век... пълна трагедия. Светът е пълен с подобни интимни ситуации, чието художествено изследване се основава на утвърдена социологическа функция — а ти ми предлагаш този текст. Музи... Господи! Толкова ми е неудобно. Коя съвременна жена би описвала с такива отвратително живописни, съблазнителни детайли разни овчари и свирки и...

— Жени, които говорят за художествено изследване на проблеми, което се основава на утвърдена социологическа функция, са не приятни.

— О, зная, как не ни е срам. Как така ще показваме, че сме способни да мислим? И в какво друго се заключава моят проблем?

— В злонамерено и садистично нарушаване на правилата.

Тя пламва.

— *Твоите* правила!

— Добре. *Моите* правила.

Тя отново извърща поглед.

— Дойде ми до гуша от твоите правила. Както и от това да се преструвам, че съществувам такава, каквато — ако наистина съществувах — никога не бих била.

— По дяволите, за мен обаче съществуваш. Точно такава, каквато си.

— Хайл Хитлер!

— Добре. Само в името на спора — Хитлер казва, че съществуваш. Такава, каквато си.

— Не може. Човек се нуждае от някои елементарни свободи, за да съществува.

— Ако искаш да знаеш, евентуален свидетел на тази сцена би те възприел като съвършено действително същество. Мамка му, дори прекалено действително.

— А *ти*, ако искаш да знаеш, намирам те за най-безчувствения, неприятен и непочтен мъж, с когото съм лягала.

— Прекрасен пример за магарешката ти женска логика! Първо не съществуващ. После си имала безброй мъже. Стига де, най-последно трябва да решиш — кое от двете, за Бога?

— Смятам, че с пълно право мога да прибягна до сравнението, което бих направила, ако съществувах такава, каквато съм. Ако бях.

— Не можеш да не съществуващ и едновременно с това да си. Двете взаимно се изключват.

— Разбирам. Вече ми се отказва дори правото на въображение.

— О, Господи! Предавам се.

— Дори не ми е позволено да предполагам каква щях да бъда, ако не ме бе сполетяло нещастieto да бъда сътворена от теб. Не ми е позволено да мисля за всички онези състрадателни, интелигентни, придирчиви творци, които можеха да са ме създали преди теб. Вместо това трябваше да ми се падне единствената изгнила ябълка, единственият некадърник, единственият слон в стъklarски магазин, който и за милиард години не е в състояние да оцени моята деликатна и проникновена натура.

— Неблагодарница... без мен си нищо.

— Де да бях. С теб съм по-зле и от нищо. — Погледът ѝ е изпълнен с пренебрежение. — Чистата гола истина е, че още дори не си осъзнал какъв потенциал се крие в мен. — Тя извърща глава. — Не си виновен ти, предполагам. Като се има предвид колко си непохватен в техническо отношение, изобщо не се учудвам.

— Какво искаш да кажеш с това? Защо непохватен?

— Очевидно е убягнало от вниманието ти — но в никакъв случай не би се изплъзнало от погледа на евентуален трети наблюдател, принуден да присъства на всичко това — че все още се намираме в същата абсурдно изкуствена интимна ситуация.

— Това лесно може да се поправи.

Той рязко се отдръпва и става от леглото; връща се на стола, сяда, скръства ръце на гърдите си и кръстосва крака. Втренчва замислен поглед в стената. Тя го стрелва с поглед, после се подпира на лакът и му обръща гръб. Възцарява се мълчание. Най-сетне тя заговаря тихо и безизразно:

— Не бих искала да те затруднявам, но дали не би могъл поне веднъж да измислиш нещо практично. Например някакви дрехи за мен. Ще ги облека и ще си тръгна. Няма значение какви. Просто някакъв халат.

— Първо искам да кажа нещо.

— Всичко вече е казано. *Ad nauseam*.^[18]

— О, не, не е. — Голата жена мълчаливо въздъхва и поставя юмрук на хълбока си, вирнала лакът в знак на примирение с непоносимата ситуация. Той се вира в гърба ѝ и заговаря по-тихо: — Признавам, че допуснах груба грешка. Не по отношение на теб, а по отношение на нея. Добре, може би наистина не съществува в исторически или научен смисъл. Но тъй като ти си толкова проникновена, сигурен съм, ще се съ согласиш, че е придобила в известен смисъл апострофично^[19] и прозопопеично^[20] съществуване.

— Слушам те. Само те моля, ако е възможно, да не говориш като ходещ речник.

Той поема дъх.

— Но тъй като тя не съществува, а и двамата сме съгласни, че ти не си тя, мога да говоря направо. Грешката ми беше, че въплътих — ако изобщо съществува — съвършено безсмъртна и неизменна стара пачавра в доста привлекателно — поне външно — момиче като теб. Питам се на какво ли е заприличала вече — ако изобщо съществуваше? Прекарвала е бурни ноци с всеки най-обикновен писач; два вечно разтворени крака, четири хиляди години наред. Трябваше да я изобразя като раздърпана, болна от сифилис дърта вещица. Най-малкото щеше да е по-близо до истината. Не мислиш ли?

— Съвршихме ли?

— Освен това, ако изобщо съществува, трябва да проведе малко маркетингови проучвания на социалния си образ. Да почука тук и там. „Здрасти. Казвам се Ерато. Продавам вдъхновение от Царството на мечтите. Да ви предложи ли една епиталама^[21]? Да ви покаже ли новите оферти за персонализираната Алкеева строфа^[22]?“ Просто ще ѝ се изсмеят в лицето. Ако не решат, че е избягала от близката лудница. — Той поглежда встрани. — Все едно, в наши дни всички неща, които тя умееше, се правят с компютър и текстови редактор, при това петдесет пъти по-добре. Дори като че ли ми домъчнява, като си помисля за нея. Горката изцедена стара крава. Ако изобщо съществува.

Сега е ред на младата жена да поеме дълбоко дъх. Но не продумва и дума и продължава да се взира в отсрещния ъгъл.

— Достатъчен ми е един поглед към теб, излегнала се на онова легло като истинска Венера, за да разбере колко абсурдна е била цялата идея. Сигурно вече се е превърнала в изкуфяла, увита в овехтял балтон старица, която обикаля кофите за смет и си мърмори под нос... ако изобщо съществува.

Този неочакван завършек (или апосиопеза) беше предизвикан от движението, което извърши легналата девойка. Като стана дума за Венера, тя се обърна и се изправи в леглото. Сега седи със скръстени ръце и плътно стиснала устни, се взира в мъжа, а погледът ѝ е твърд като обсидиан.

— Свърши ли вече?

— Да.

— Готова съм да се обзаложа, че много би желала да е раздърпана дърта вещица. Поне ще може да се пенсионира. И да се усамоти някъде, където няма мъже.

— Но това едва ли има значение. Тъй като самата тя не съществува.

— Просто се придържам към логиката на твоето предположение.

— Което е смехотворно хипотетично.

— И типично шовинистично.

Той повдига брадичка и изучава с поглед вирнатите пръсти на крака си, кръстосан върху коляното.

— Учудвам се, че го казваш.

— Учудваш се, че защитавам пола си?

— Не, просто казвам, че ако тя изобщо съществуваше, но не е тук, това би означавало, че е оставила мръсната работа на теб. В такъв случай твоето тяло трябва да се подложи на непоносимото сексуално унижение да задоволява моето тяло. От което излиза, че е най-обикновена сводница. Не е ли така?

— Забелязвам, че през цялото време подчертано избягваш да коментираш историческата ситуация, в която се намира.

— Не съм убеден, че чисто теоретичният елемент, който се опитваш да внесеш, ми попада.

— За разлика от теб аз умея да споделям чувствата на другите хора. Просто се поставям в нейната екзистенциална ситуация.

— Ако такава съществува. — Младата жена вдига очи към тавана. — Единствено доколкото и двамата сме наясно, че в момента провеждаме съвършено абстрактна и недействителна дискусия. По естество същата като стария схоластичен спор относно броя на ангелите, които могат да играят дама на върха на игла. — Той разтваря ръце. — Имаш думата.

Тя се взира в него.

— Предполагам, че никога не ти е хрумвало каква трагедия би било за нея — ако тя изобщо съществуваше — вечно да играе роля и да изпълнява функции, които нямат нищо общо с естествените биологични закони. Съвсем сама. Без чужда помощ, без почивен ден. Да се налага непрекъснато да се преоблича — ту в един, ту в друг костюм. Звучи непоносимо монотонно. И шизофренично. Ден след ден хората те подмятат из мислите си, изобщо не те разбират, преобръщат те наопаки, принизяват те. Не чуваш и една дума на благодарност. Никой...

— Чакай малко. А какво ще кажеш за...

Тя повишава тон:

— Никой никога не я приема като самостоятелна личност, всички се интересуват единствено от онова, което могат да изкопчат от нея. И за миг не се запитват какво ли изпитва тя. Никой не проявява достатъчно въображение, за да се досети, че може би и тя като всички скришом копнее за малко нежност и съчувствие; че и тя е жена, и определени обстоятелства и настроения я подтикват да изпитва нужда от мъжко тяло по напълно *естествен* женски начин — което между другото няма нищо общо с унижението и... — Тя си поема дъх. — Но какво толкоз, ако негово величество, който и да е той, иска нещо друго. Исква да играе *своите* игрички и я изоставя...

— Не започнах пръв.

— Да скимти от бяс. — Тя извъръща поглед към стената. — Ако изобщо съществуваше, разбира се.

Той отново се вглежда във вирнатото си стъпало.

— За халата — имаш ли някакви предпочитания към определен цвят или материя?

— Мразя те.

— Какво ще кажеш за зелено?

— Ще ти достави безкрайно удоволствие, нали? „Тя има нахалството да възрази срещу това да бъде третирана единствено като сексуален обект, значи — свършено е с нея. Да я запратим обратно в нищото като непотребен стар ботуш.“

— Преди минута ти сама ме помоли.

Тя му мята изпепеляващ поглед, после рязко се извързва с гръб и забива поглед в отсрещната стена.

— Няма да обеля и дума. Ти си непоносим. — Пет секунди цари пълно мълчание. — Ти си като всички други мъже. От мига, в който онова абсурдно късче плът, което се люшка между краката ви, получи своето, се вълнувате единствено от мисълта как по-бързо да се отървете от нас.

— Ако беше така, отдавна щях да съм се отървал от теб. Току-що ме убеди, че мога да правя каквото си поискам.

— Именно!

— Именно какво?

— Аз нямам никакви права. Сексуалната експлоатация е нищо в сравнение с онтологичната. Можеш да ме унищожиш в пет реда, ако пожелаеш. Да ме изхвърлиш в кошчето за хартиени отпадъци и никога повече да не се сетиш за мен.

— Не мисля, че съществува подобна възможност.

— О, разбира се, именно така ще постъпиш. Както с всички други.

— Какви други?

— О, не ставай смешен. — Тя му хвърля презрителен поглед през рамо. — Да не намекваш, че аз съм първата?

— Е... възможно е да не си първата.

— Както е възможно и да не съм последната?

— Възможно е.

— Следователно е *повече* от възможно да съм последното попълнение в цяла поредица злочести въображаеми жени, които са имали нещастieto да попаднат в твоите ръце. Само за да бъдат изритани в мига, в който се зададе нещо по-примамливо.

— Регистрираните факти говорят, че отношенията ми с тези жени са били и продължават да бъдат дълбоко човечни и

удовлетворяващи и за двете страни. Във всеки случай винаги оставаме изключително добри приятели.

— Описваш ги като шайка първокласни чичо Томовци в рокли.

— Не мога да отвърна на подобен тон.

— Изненада, изненада.

— Едва онзи ден една от тях ми каза, че съм ѝ бил предоставил прекалено голяма свобода във връзката ни.

— Преди да я убиеш.

— Не убивам приятелките си...

— ... много-много. Просто ги колекционираш и ги балсамираш. Заклучваш ги в избата и злорадо им се наслаждаваш като Синята брада.

— Намирам това сравнение за изключително грозно.

— Но подходящо определение за грозен навик със силата на правило. Известен другояче като некрофилия.

Той се изправя.

— Добре. Това е всичко. Преди малко каза, че предпочиташ да си нищо без мен, отколкото по-зле и от нищо с мен. Така да бъде. Ти решаваш. Вратата е там. — Той я посочва с пръст. — Така. А на закачалката виси зелен халат. Всичко е много просто. Ставаш от леглото, отиваш до вратата, обличаш халата, тръгваш си и забравяме цялата случка. Тя никога не се е състояла. Ти си на ход.

Тя хвърля поглед към вратата, после се извъръща. Настава мълчание. Придърпва колене и се извъръща още по-встрани.

— Студено ми е.

Той отива до вратата, откача зеления халат; въръща се до леглото и грубо го мята върху раменете ѝ. После отново сяда на стола. Тя не казва нищо, но в този миг с учудващо бавни движения заравя лице във възглавницата и тялото ѝ се отпуска. Мълчанието се проточва. Лявата ѝ ръка крадешком се измъква изпод халата и докосва очите ѝ. В тишината прозвучава слаба, сподавена въздишка. Той става, отново се доближава до леглото, посяга към рамото ѝ, но после се отказва. Долита още една сподавена въздишка. Той сяда на ръба на леглото — с гръб към нея и без да я докосва — но заговаря с по-въздържан тон:

— Не сме особено последователни.

Тя почти шепне, готова всеки миг да се разплаче.

— Защото никога не признаваш, че може да си сгрешил. Толкова си жесток с мен. Не можеш да си представиш колко самотна се чувствам.

— И на двамата ни доставяше удоволствие. Докато ти не...

— Не може да ми доставя удоволствие, ако нямам никакъв статус. След като дори не знам коя се очаква от мен да бъда. Когато ме гнети мисълта, че във всеки миг всичко може да свърши.

— Нямах намерение да го прекратявам.

— А аз откъде можех да знам?

— Просто се дразнехме и се закачахме, нищо повече.

— Не, не е така. Ти през цялото време ме печеше на шиш. И непрестанно се възползваше от моята безпомощност.

— Страдаш от параноя.

— *Не* страдам. — Той долавя някакво движение и се обръща. Тя го гледа над крайчеца на халата с плувнали в сълзи очи — олицетворение на всички огорчени и безпомощни жени откакто свят светува, които се разкъсват между упрека и молбата за малко съчувствие. — Преди няколко часа дори не съществувах. Невинна съм като новородено. Ти *не разбираш*.

Потънало в сълзи, това лице е още по-красиво и по-съблазнително. Той рязко се извъръща.

— Не започнах пръв.

— Ти започна. Вмени ми онази непоносима пледоария за сатира, а после на бърза ръка ме обвини, че лъжа. След това ми каза, че съм била непорочна като стриптийзьорка. Знаеш ли, държиш се като сутеньор, а после обвиняваш момичетата си, че били проститутки.

— Взимам си думите назад. Смятай ги за излишни.

— И изведнъж се запитах какво правя тук с този съвършено непознат човек и защо му позволявам да ме унижава и обижда по този начин — да изопачава истинската ми същност. Искам да кажа, формално аз не съществувам. Става дума за онова, което бих почувствала, ако съществувах. За моята истинна, дълбинна същност.

— Вече си признах, че греша по отношение на Ерато.

— Тя не ме интересува. Става дума за мен.

— Добре.

— Аз не съм такава. Зная, че не съм.

— Вече се съгласих.

— Беше толкова вулгарно, толкова плоско.

— Готов съм да призная, че да те направя така неописуемо красива бе изцяло моя грешка.

— Изобщо не разбираш жените като мен.

— Осъзнавам, че е трябвало да ти дам яко чене, дебели крака, да те направя кривогледа, цялата в пъпки, с лош дъх... не зная. Каквото е необходимо на твоята истинна, дълбинна същност, за да блесне в неподправения си блясък.

Мълчание.

— Вече е прекалено късно.

— Не виждам защо да е късно. Просто си го мислех. На два пъти вече променях външния ти вид. Този път, разбира се, заедно ще уточняваме всичко. Можеш сама да определиш всички подробности, които да те превърнат в напълно непривлекателна за мъжете жена.

— Променяш само дрехите ми. А не тялото ми. Би било абсурдно.

— Винаги мога да прибегна до *deus ex machina*^[23]. Я да видим. Тръгваме си заедно, отпътуваме оттук с кола, претърпяваме ужасна катастрофа, ти си осакатена и чудовищно обезобразена за цял живот, аз отново съм пострадал от сериозна амнезия; десет години по-късно се срещаме отново, ти си прикована към инвалидния си стол и тогава аз се влюбвам в теб. Привлечен единствено духовно, разбира се.

Крадешком търси с поглед лицето ѝ. То е обърнато — скрила се е във възглавницата. Престанала е да плаче, но сега е сериозна като малко дете, което не желае да се обърне след бурния пристъп на ярост — в такива мигове човек за пръв път с горчивина осъзнава какво го очаква в зрялата възраст. Тя заговаря тихо и хладно:

— Мислех, че се стараеш да се придържаш към класическото триединство^[24].

— С Ерато — да. Но след като тя отпада...

— Катастрофа — звучи ми ужасно нагласено.

— А какво ще кажеш за един очарователно незавършен край?

Тя се бави с отговора.

— Не съм много сигурна, че разбирам какво имаш предвид.

— Ето ни нас с теб. Не се е получило. Ние приемаме, че не се е получило, с което демонстрираме колко поразително зрели и съвременни хора сме. Обличаме се, излизаме... вече виждам как се

оформя и дори ми харесва. Излизаме, напускаме болницата, прекосяваме двора, спираме на улицата. Просто един мъж и една жена в свят, където и без друго нищо не се получава. Дори не можем да си хванем две таксита. Не че това особено ни тревожи, но и двамата изпитваме огромно облекчение при мисълта, че никога повече няма да се видим. Ти ще кажеш — „Е...“, а аз ще ти отвърна с нещо изтъркано, например ще повтора „Е...“. При тези банални фрази ще разменим кратка, суха усмивка и ще си стиснем ръцете. После ще си обърнем гръб и бързо ще се отдалечим в противоположни посоки. Може би ще се извърна скришом за последен път, но ти вече ще си изчезнала за вечни времена в отминаващата тълпа и зловонията на изгорелите газове. В такъв случай няма да се налага да пиша поука. Очаква ме бъдеще, милостиво лишено от въображение. Теб те очаква бъдеще, милостиво лишено от съществуване. Как ти звучи? — Но преди да е успяла да отговори, той продължава: — Критиците ще са във възторг. Обожават депресиращи завършеци. Те доказват колко смели са самите те, понеже водят пълноценен живот.

Тя дълго мълчи. После се повдига на лакът и попива и последната следа от сълзи.

— Дали не можеш да си въобразиш цигари... и запалка и пепелник?

Той се изправя припряно, като нехаен домакин.

— Разбира се. Някаква определена марка?

— Имам чувството, че бих обичала турски тютюн.

— Може би трева?

Тя енергично клати глава.

— Не, не. Сигурна съм, че вече съм надживяла тези неща.

— Добре.

Той щраква три пъти с пръсти. В същия миг на леглото до нея се появяват ониксов пепелник, златна запалка и сребърна табакера — всичко става толкова бързо, че младата жена стреснато се отдръпва. После изважда цигара от табакерата. Той се навежда, взема запалката и ѝ поднася огънче. Тя вдишва дълбоко дима, после вирва китка и дръпва от цигарата.

— Благодаря.

Притискайки халата към гърдите си, се понамества и се изправя на възглавниците; после внимателно затъква краищата на дрехата под

мишниците си.

Той се навежда загрижено.

— Още нещо?

Тя отвърща на въпросителното му изражение със срамежлив, леко тъжен поглед.

— Ами всъщност... дали не е прекалено нахално от моя страна? В интерес на истината като че ли съм леко късогледа.

— Мило момиче, трябваше да ми кажеш. Някакви предпочитания към рамката?

Тя дръпва от цигарата, втрещва се във вратата, после издиша дима; отново го поглежда срамежливо и казва:

— По принцип нося кръгли синкави стъкла. В най-обикновена златна рамка. Струва ми се, че в оптиките са популярни като рамка тип „Джейн Остин“.

— Такава ли?

Той ѝ поднася едни очила.

— Прекрасно. Толкова мило от твоя страна. — Тя слага очилата, намества дръжките, после вдига глава и смутено се усмихва. — Толкова е глупаво. И всички тези смехотворни дребни подробности.

— Няма нищо. Нещо друго?

— Единствено ако няма да те затрудни.

— Моля те.

— Това зелено. — Тя докосва хавлията. — Подозирам, че не е моят цвят.

— Избери си друг.

— Нещо в бордо? С цвета на сироп от черници? Не зная помниш ли онзи пасаж от Пруст... о, фантастично. Идеално. Точно това имах предвид. Толкова съм ти благодарна.

— Кафе?

— Не, благодаря. — Дръпва от цигарата. — Така е добре.

— Нищо не ми струва. Само още няколко реда.

— Наистина няма нужда. Благодаря все пак.

Известно време пуши мълчаливо и изучава босите си стъпала, които се подават изпод хавлията. Той седи на стола. Най-сетне тя вдига глава и притеснено се усмихва.

— Майлс, не искам да започвам нов спор — мога ли да те наричам Майлс?

— Разбира се, моля те.

— Преди малко бе тъй мил да намекнеш, че макар да не съществувам, отсега нататък имам право на мнение — мисля, каза, че заедно ще уточняваме всичко в нашите отношения.

— Абсолютно. Онова, което спомена за елементарните свободи... взех си бележка.

— Само че... искам да кажа, извинявай, че отново подхващам тема, която се разбрахме да не обсъждаме повече, но всеобщото ни бъдеще като че ли все още е изцяло в твои ръце.

— Изобщо нямам подобни намерения. Беше само идея. Въпросът е отворен за дискусии. Не ти харесва, така ли?

Тя пригласява халата.

— Не, просто ми се струва, че би могъл да внушиш посланието много по-убедително, ако възприемеш случилото се досега като сюрреалистично въведение или ако щеш, преобръщане на обичайното сюжетно развитие към историята на едни доста по-различни отношения между нас двамата, ситуирани в много по-реалистичен външен контекст. — Тя отново пригласява халата на скута си. — Контекст, който позволява да се срещнем по най-нормален начин и да изградим най-обикновено приятелство. Искам да кажа, за момента и дума не може да става за секс. Може би от време на време ще ходим заедно на театър. Ще обсъждаме книги. Ще посещаваме изложби. Нещо подобно.

— А!

— Бих искала да добавя, че тъй като всички отегчителни еротични сцени остават в увода, по-нататък можеш да наложиш много по-резервиран и по-съвременен тон и да се съсредоточиш върху наистина сериозните проблеми, които занимават възрастните хора. Например културната среда. Политиката. Проблеми като правото на аборт и уличното насилие. Ядреното разоръжаване. Екологията. Китовите. Белият хляб. И всички онези неща, които ни попречиха напълно да се отдадем един на друг.

— Онези деликатни нюанси на заобикалящата ни либерална *Angst*.^[25]

— Именно.

— Ти си представяш себе си в... някаква културна среда?

— Мисля, че бих искала да бъда... ами, да съм завършила англицистика. В Кеймбридж, какво ще кажеш? Струва ми се, че може да съм написала една или две пазарно не особено успешни стихосбирки, които в определени кръгове високо се ценят. Нещо подобно. Сигурно бих била помощник-редактор в някое от литературните списания.

— Една много спокойна, педантична, изпълнена с морални скрупули девойка?

— Ако не го намираш за прекалено суетно. Или твърде неправдоподобно.

— Съвсем не.

Тя скромно свежда поглед.

— Благодаря.

— А аз?

Тя изтръсква цигарата в ониксовия пепелник.

— Ами, теб те виждам по-скоро като доста заможен бизнесмен с неопределен интерес към изкуството. Човек, който не е особено наясно как да приеме мен, средата ми — всъщност всичко извън работата си. И който печели добри пари. Може би съвършено объркан и дори уплашен от мен, моята изтънченост и от далеч по-интелектуалния свят, в който живеея. Нали разбираш? — После бързо добавя: — Единствено от гледна точка на постигането на реалистичен контраст с моя образ, естествено.

— Разбирам.

Поглежда го през синкавите стъкла, после попипва разрошената си коса и дискретно понамества краищата на халата под мишниците си.

— Майлс, бих искала да добавя нещо, докато все още сме открити един с друг. Намирам, че преди няколко минути проявих твърде излишна чувствителност и наговорих куп глупости. Всъщност съчувствам на проблемите ти. Особено като се има предвид, че аз съм един от тях. Известно ми е непоносимото напрежение, от което страда сексуалността в условията на капиталистическа хегемония. И колко е трудно да се избяга от него. — Тя придърпва колене и подвива крака настрани под пурпурната хавлия. После сериозно го поглежда през очилата, с които малко му напомня на бухал. — Онова, което се опитвам да кажа, е, че ти, разбира се, трябва да изградиш нещата по

свой усет — ако моите предложения ти се струват прекалено трудни, в което имам основание да вярвам.

— Интересно ми е да развия твоята идея.

— Аз наистина не настоявам.

— Мисля, че си прекалено снизходителна към кашата, която забърках.

— Зная, че трябва да се правят компромиси.

— Които до момента са все в моя полза.

Тя свива рамене.

— Но тъй като аз формално не съществувам...

— Съществуващ, разбира се. Току-що даде израз на личната си воля.

Тя прави скептична самокритична гримаса.

— Опасявам се, че едва ли може да се нарече воля. По-скоро в мен нашепва далечен инстинкт.

Миг-два цари мълчание. Тя отново приглажда пурпурната хавлия.

— Този цвят е наистина невероятен. Обожавам тъмен пурпур.

— Радвам се.

Замлъква, сетне отново подхваща по-сериозната тема:

— Освен това не искам да се чувстваш гузен, че компромисите са били... все в твоя полза. Не съм напълно сляпа пред биологичната действителност. За нищо на света не бих понесла да ме приемаш просто като поредната интелектуалка. И някои от ласките ти — не може да не си разбрал. Онова, което ме накара да направя в началото пряко себе си... нещо в мен трепна.

— Мисля, че това само утежнява нещата. Просто съм се възползвал от факта, че си нормална жена.

— И аз не бях права. Тази история със сатира... — Тя скрива очи, отвратена от себе си.

— Аз те провокирах.

— Зная, но аз ужасно я разкрасих. А трябваше да се въздържа и изобщо да не я разказвам. Искрено се надявам, че ще изхвърлиш този пасаж, ако изобщо някога... знаеш.

— Грешката беше моя.

— Вината е взаимна.

— Прекалено сурово се съдиш.

— Не смятам така. — Тя продължава да пригладжа хавлията на коляното си. — Просто ме хвърли в небрано лозе. По отношение на секса. Хвана ме на тясно. Още от първата страница на съществуването си някак бях разбрала, че по природа съм много стеснителна личност, въпреки че мъжете ме намират за доста привлекателна.

— Много привлекателна.

— Наистина, бих предпочела да си остана „доста“ привлекателна. Може би не напълно лишена от известна доза скрита чувственост, но категорично не прекалено *voulu*^[26]. Жена, чието желание трябва да бъде пробуждано дълго и бавно.

— Разбирам.

Тя не повдига глава.

— Всъщност се опитвам да кажа, че ако ти настояваш, съм готова, струва ми се, да направя известен компромис по отношение на евентуалната ни връзка за в бъдеще. Когато се опознаем по-добре.

— Говориш за връзката, в която ти си интелектуална поетеса, а аз — тъп бизнесмен?

Тя го стрелва с тревожен поглед, изпълнен с ужасяваща искреност.

— Моля те, Майлс, не съм казвала подобно нещо. Не и тъп. Ако беше такъв, аз очевидно... героинята ми изобщо нямаше да те погледне. По свой начин ти си прекрасен човек. Може би малко... ограничен и деформиран от средата и професията си.

— Още не ми е ясно за какъв компромис говориш.

— Ако би искал те да... ох, да го кажем смело, накрая да осъществят много по-явен физически контакт.

— Да го направят?

— Ако държиш да го кажеш с тези думи.

— Тя ми се струваше прекалено придирчива за подобно нещо.

— О, и дълго време ще остане такава, струва ми се. Със сигурност в продължение на много глави. Може би до самия край.

— До кулминацията?

Тя свежда поглед, а по устните ѝ преминава сянка от кокетна усмивка.

— Ти си непоправим.

— Не беше нарочно.

— Сигурна съм, че беше нарочно. Но няма значение.

— И пак не разбирам как ще се получи. Като се имат предвид даденостите на главните герои.

— Не мога да се изказвам по този въпрос. Ти си по тази част.

— Искам и ти да участваш.

Тя свежда поглед.

— Направо е абсурдно. Все едно да показваш на баба си как да пие сурови яйца. Ти сигурно разполагаш с такъв дълъг опит. Мен непрестанно ме гнети съзнанието, че съм едва на няколко страници.

— Няма значение. Бързо се учиш.

— Не ме карай да се изчервявам.

— Не, наистина. Говоря сериозно.

— Напълно ли си сигурен?

— Напълно.

Тя гаси цигарата.

— Тогава ще импровизирам съвсем грубо... можем да предположим, че в отношенията е настъпила някаква криза, ти все потчаяно се нуждаеш от мен, искаш да напуснеш съпругата си...

— За коя съпруга става дума?

Тя го поглежда изненадано.

— Просто си представях, че си женен. Така ми звучи.

— Съгласен съм, стига да знам предварително.

Скръства ръце и се втренчва в пода.

— Както и да е, една лятна вечер ти идваш в апартамента ми в Найтсбридж^[27], за да обсъдим нещата за последен път — защо ме обичаш, защо очакваш от мен да те обичам, и така нататък — но по случайност същата вечер аз съм си легнала по-рано и ти отварям вратата само по една къса нощничка. — Тя се замисля и подръпва хавлията. — Или пък по този халат. Няма значение. Ситуацията е много назряла, въздухът трепери от напрежение, аз не те пускам да влезеш, но ти настояваш, изведнъж чашата на търпението ти прелива, твоята резервираност прераства в тъмна страст, мъжкото в теб се възпламенява и без да изричаш нито дума, се нахвърляш върху мен, раздираш ефирната дреха от голите ми рамене, аз пиця и се боря, почти се измъквам, успявам някак да стигна до френския прозорец и хуквам навън в проливния топъл дъжд, а ти...

— Апартаментът е на партера, така ли?

— Да, разбира се. Очевидно.

— Просто се притеснявах какво ли ще си кажат съседите, ако те чуят да пициш.

— Добре, значи тихо изсъсквам изпълнени с омерзение думи. Не съм го обмисляла в най-фини детайли, Майлс.

— Извинявай. Прекъснах те.

— За пръв път правя подобно нещо.

— Извинявай.

— Забравих докъде бях стигнала.

— Тъкмо беше излязла през френския прозорец. В проливния топъл дъжд.

— Затичвам се по ливадата, но ти си много ловък и силен — като истинско животно — бързо ме настигах и ме повалях на меката трева, аз се извивам и известно време се боричкаме, въпреки волята ми ти ме прелъстяваш по най-брутален начин, аз плача, а през това време набралата се в тебе похот покосява най-съкровениите ми принципи. — Тя замлъква. — Просто го нахвърлям в най-общи линии.

— Харесва ми меката трева. Само че нещо ме смущава...

— Да?

— Ти спомена нещо за желание, което трябва да бъде пробуждано дълго и бавно.

Тя му отправя трогателно безпомощен и огорчен поглед, затваря очи и тихо казва:

— Аз съм жена, Майлс. Изтъкана съм от противоречия.

— Разбира се. Прости ми.

— Разбира се, ще трябва чрез развитието на действието да подготвиш читателя за тази сцена на сексуално насилие. Можеш например да ме изобразиш как тъкмо преди да дойдеш се събличам и случайно виждам отражението си в едно огледало, като тайно се питам дали поезията е достатъчна да изпълни живота ми със смисъл.

— Непременно ще го запомня.

— Дори можеш да развиеш епизода как тъжно свалям Никола Корие от библиотеката.

— Никола кой?

— Може би наблягам на *recherchée*^[28] подробности мъничко повече, отколкото е необходимо. Пасажът, за който си мислех, е *le deuxième dialogue*^[29] „Tribadicon“, както доста грубичко го е

озаглавил. Лион, 1658 г. — Тя въпросително клати глава. — Не ти ли е познат?

— Не.

— Съжалявам. Смятах, че знаеш класиката на порнографията наизуст.

— А може ли да те попитам как успя в дългото си едва няколко страници съществуване да...

— О, Майлс! — По устните ѝ преминава бегла усмивка и тя свежда глава. — Сериозно. Смятах, че провеждаме този разговор извън рамките на илюзията, породена от текста. — Отново вдига поглед. — Искам да кажа, спомни си онзи момент, когато в ролята на доктор Делфи те попитах защо просто не станеш от леглото и не напуснеш стаята. В действителност ти отне шест седмици да стигнеш до отговора на този въпрос. Докато те чаках, трябваше да си запълвам времето по някакъв начин. Сметнах, че поне бих могла да се запозная с типа книги, които очевидно най-много ти допадат. — И допълва: — В качеството си на твой служител. Тъй да се каже.

— Подходила си много съвестно.

— Съвсем не.

— Да се пребориш с всичките ужасяващи гнусотии.

— Майлс, как щях да се справям с живота, ако не си гледах съвестно работата? Опасявам се, че това ми е в природата. Не мога да се променя. Аз съм перфекционист.

Той я гледа. Тя отново свежда очи към леглото, сякаш се притеснява от факта, че трябва да изпада в подобни лични подробности.

— Ти ни остави да лежим под дъжда в градината. А какво става после?

— Мисля, че трябва да се окаже, че глави наред отчаяно съм копнеела да направя нещо подобно, но чувствата ми са толкова объркани, че не съм си давала ясна сметка за това. Искрено плача от радост. Най-после изпитвам оргазъм.

— Под дъжда?

— Ако не ти се струва вече *de trop*^[30]... На лунна светлина, ако предпочиташ.

Той малко се отпуска.

— И това ли е краят?

Тя го поглежда тъжно през бухалските си очила.

— Майлс, в наши дни един роман не може да завърши със заключението, че едното чукане решава всичко.

— Разбира се, че не може.

Тя отново пригласява халата на коленете си.

— Всъщност си представях тази сцена като финал на първата част от трилогия.

— Колко съм глупав, как не се сетих!

Тя издърпва стърчащ конец от хавлиения плат.

— Във втората част, както си я представям, моята героиня ще бъде напълно подвластна на досега репресираната си чувственост. Нещо като Месалина *de nos jours*^[31]. Знам, че можеш да напишеш втория том и насън.

— Сигурно нещо не съм разбрал — нали всички отегчителни еротични сцени остават в абсурдния увод в стил „Алиса в страната на чудесата“?

— Искрено се надявам, че този път няма да бъдат отегчителни. Разбира се, аз не изпитвам никакво удоволствие. Правя го от отчаяние.

— Отчаяние от какво?

Тя го поглежда над очилата.

— Майлс, нали уж съм жена от двайсети век. Значи съм отчаяна по определение.

— А какво се случва с моя герой?

Тя вади нова цигара.

— Ти умираш от ревност, пропиваш се, бизнесът ти запада. Накрая трябва аз да те издържам от непочтените си приходи. Ти се занемаряваш, пускаш брада, превръщаш се в жалко подобие на... — тя млъква, за да запали цигарата — на преуспяващия търговец на банани, който някога си бил.

— Какъв съм бил?!

Тя издухва облаче дим.

— Има няколко предимства.

— Нямам никакво желание да бъда търговец на банани.

— Струва ми се, че без тези екзотични нотки ще бъдеш малко безцветен. В интерес на истината, представям си как първата ни среща в истинския свят се състои в един от твоите складове в Ийст Енд^[32], където бананите дозряват, преди да ги пуснеш на пазара. Изпълненият

с недомлъвки и премълчани думи диалог ярко контрастира с величествената гледка на хилядите омекващи растителни пениси.

— Не съм убеден, че ще съумея да напиша подобно нещо.

— Никак не искам да се отказвам от този детайл. — Тя мълчи. — Звучи ми добре.

— Звучи ти добре?

— За мен е изключително важно нещо да ми звучи добре, Майлс.

— По устните ѝ преминава огорчена сянка от капризна усмивка. — Все се надявах, че вече си го разбрал.

Той поема дъх.

— А последната част на трилогията?

— Тъкмо се канех да се спра по-подробно на една-две сцени от втората част. Става дума за момента, когато неестествено животинското в женската ми природа надделява. Едната сцена е с двама холандски продавачи на коли, а другата — с преподавател по келтски, когото...

— Мисля, че за момента предпочитам да се запозная с общата рамка.

— Добре. Значи. — Тя отново вирва китка в същия неестествен жест. — Не може да не си забелязал липсващия елемент в първите две части. Не?

— Опасявам се, че не.

— Религията.

— Религията?

— Аз ще трябва да стана монахиня. Няколко сцени във Ватикана. Те винаги вървят на пазара.

Той не откъсва поглед от розовия килим.

— Бях останал с впечатлението, че ти си непримиримо педантичен англицист с диплома от Кеймбридж.

— Именно това поражда целия патетизъм. Ако веднъж си се докоснал до величието на Лийвис, доктор Стайнър и всички останали, а бъдеш брутално изнасилен от...

— Нека отбележа, че ти като че ли не можеш да се освободиш от темата за насилието.

Тя отново смъква очилата на носа си и го поглежда над тях.

— Ако правилно разбирам, всеприето е схващането, че точното отражение на съвременната действителност трябва символично да

изобразява бруталните класови отношения в доминираното от буржоазния строй общество.

— Ако поставиш нещата по този начин. А кой те?...

— Двайсет и четири млади чернокожи партизани-марксисти в сградата на посолство в Африка. И за твоя герой ще се намери място. Той ще дойде в Рим на церемонията по канонизирането ми. С новата си любов.

— Мислех, че обичам теб.

Тя издиша дима.

— Очевидно не и след като се отдавам на църквата. Не би било *vraisemblable*^[33].

— И откъде се появява новата жена?

— Не говоря за жена, Майлс.

— Искаш да кажеш...

— След като се отдавам на Бог и вече съм изгубена за света и за теб, шокът от преживяното кара истинските ти сексуални наклонности да излязат наяве — звучи много убедително.

— Но...

— Дори като изключим факта — който, предполагам, ти е добре известен — че хомосексуалните читатели представляват 13,8% от купувачите на романи на английски език. Не казвам, че това ще ти повлияе особено. Но си струва да се има предвид.

Тя продължава да издърпва от хавлията извадилия се конец.

— Но, за Бога, как би му хрумнало на един хомосексуалист да дойде на церемонията по твоето канонизиране?

— Защото не може да ме забрави. А освен това си мисля, че на двамата с напудрения ти приятел цялата мистична обстановка страшно ще ви допадне. Тамянът, каноническите одежди. Всъщност би било добра идея книгата да завършва с това как ти ме припознаваш — след смъртта ми, разбира се — в лицето на статуята на Дева Мария в кварталната църква.

— И аз съм католик, така ли?

— От самото начало. Забравих да ти кажа. — Тя вдига поглед към него. — Трябва да има един такъв герой. И да витае усещането за грях. Те са 28,3%.

— Католиците ли?

Тя кима.

— При това имам една идея за финалната сцена. Ти тайно донасяш връзка незрели банани и ги полагаш в подножието на статуята ми — или на нейната статуя. Мисля, че подобен завършек би бил изключително многозначен.

— Това пък какво означава, по дяволите?

Удостоява го със скромна, покровителствена усмивка.

— Не се тревожи. Мисля, че най-проницателните ти читатели ще разгадаят символа.

— Не ти ли се струва, че връзка незрели растителни пениси звучи малко богохулно в подобна ситуация?

— Не и ако ги поднесеш на колене, със сълзи на очи.

— Как мислиш, не може ли да съм изпуснал един банан на най-горното стъпало на църквата?

— Защо?

— Като излизам след *ex voto*^[34], мога да се подхлъзна.

Тя го стрелва с поглед и навежда глава. Настъпва мълчание. После заговаря с тих, изпълнен с огорчение глас:

— Само се опитвах да ти помогна.

— Не исках да кажа нищо смешно. Естествено, като падам по стълбите, ще си счупя гръбнака.

— Просто се опитвах да налучкам някаква обща рамка, която да позволи на таланта ти, както го разбирам аз, да се развихри. — Без да вдига поглед, тя свива рамене и загася цигарата. — Няма значение. Наистина ми е все едно.

Той се приближава до леглото, сяда на ръба и се обръща към нея.

— Откривам какви ли не възможности в твоята идея.

— Не звучиш много убедително.

— Говоря сериозно. Удивително е как с един замах рисуваш пред очите ми цял нов свят.

Тя го гледа изпитателно и невярващо, после отново свежда глава.

— Мисля, че го намираш за глупаво.

— Съвсем не. Много е поучително. Струва ми се, че сега те познавам десет пъти по-добре.

— Но то бе просто кратко резюме.

— Много често те са най-съдържателни.

Тя отново го измерва с поглед през огромните синкави стъкла.

— Зная, че можеш да се справиш, Майлс. Ако наистина се потрудиш.

— Все още съм леко озадачен от една-две дреболии. Може ли...

— Но моля те.

— Например защо точно *двайсет и четирима* чернокожи партизани?

— Просто ми звучи като най-подходящото число. Разбира се, изобщо не съм специалист в тази област. Ще трябва да направиш проучване.

— В гръцката азбука има точно толкова букви.

— Така ли? Забравила съм. — Гледа я изпитателно. Тя клати глава. — Съжалявам. Не разбирам какво общо има гръцката азбука.

— Може би няма нищо общо.

— Не разбирам и как би могло да има. Честна дума.

— А замисляла ли си се за име за този твой изключително сложен в психологически план женски образ?

Тя протяга ръка и го докосва по китката.

— Толкова се радвам, че заговори за това. Не искам да мислиш, че отхвърлям всичките ти хрумвания. Всъщност Ерато като че ли е много подходящо. Необичайно е. Мисля, че трябва да го запазим.

— Не ти ли се струва доста отвлечено? Да кръстим съвременна героиня на незначително божество, което никога не е съществувало?

— Звучи ми очарователно енигматично.

— Но със сигурност ще се хареса едва на нула цяло, нула, нула, един процента от евентуалните читатели, които изобщо са чували името ѝ, а съвсем отделен въпрос е колко от тях знаят коя е — или по-скоро, коя не е.

— Всичко се брои, Майлс.

Той се подпира на леглото и се привежда съвсем ниско над лицето ѝ. Очите му се отразяват в млечносинкавите стъкла. Тя се отдръпва назад и повдига хавлията по-високо.

— Един последен въпрос.

— Да?

— Кога за последен път си пекла нахалното си гръцко задниче на слънце?

— Майлс!

— Ерато.

— Мислех, че се справяме толкова добре.

— *Tu* се справяше толкова добре.

Той сваля очилата ѝ и я поглежда право в очите. Без очила лицето ѝ му се струва необикновено младо — тя изглежда на не повече от двайсет години, а излъчването ѝ е по-невинно и от това на десетгодишно момиченце. Тя свежда поглед и промърморва:

— Не би посмял. Никога не бих ти простила.

— Опитай. Достатъчно е да ме вдъхновиш с още някое полезно литературно хрумване.

Тя припряно придърпва хавлията и поглежда настрана, после навежда глава.

— Сигурна съм, че тя би измислила нещо по-добро. Ако изобщо съществуваше.

— Да не си посмяла да започваш отначало. — Той я кара да извърне лице, за да го гледа в очите. — И не ми пробутвай този мелодраматичен поглед над неописуемо класическия си нос.

— Майлс, огорчаваш ме.

— Добре. А сега ме слушай. Може да си много нископоставена богиня, дори от пето качество. Може да си доста хубава за богиня. Може да си стриптийзьорка, ако щеш. Но освен всичко друго си дете на баща си. Казано с прости думи, ти си незаконно отроче на най-похотливия дърт пръч в цялата теология. В маската ти няма и капка свенливост. Разсъждаваш досущ като жена-вамп от двайсетте години. Истинската ми грешка е, че не те направих като Теда Бара^[35]. — Леко побутва лицето ѝ. — Или като Дитрих в „Синият ангел“.

— Майлс, моля те... не разбирам какво те прихваща.

— Най-последно прозрях зашеметяващия замисъл. — Той я закача по класическия нос. — Разбрах хитрината. Просто се опитваш да съчиниш такава еротична ситуация, която излиза от рамките на всякакво художествено благоприличие.

— Майлс, започваш да ме плашиш.

— Всъщност искаш да дръпна тази хавлия и отново да се нахвърля върху теб. Ако имаше сили, сама би се нахвърлила върху мен.

— Ставаш непоносим.

— И единствената причина, поради която още не си се намерила на коленете ми, за да понесеш най-жестокия бой, който някога си яла,

е, че това би те накарало да се пръснеш от удоволствие.

— Как може да говориш такива чудовищни неща!

Той отново я тупва по носа.

— Играта свърши, моето момиче. Прекалено често прибягваш до нея.

Отпуска се назад и повелително щраква с пръсти към стола до леглото. Мигновено на облегалката се появяват закачалка с лек летен костюм, риза, вратовръзка, чорапи, бельо и обувки под предните крака на стола. Той се изправя.

— Сега ще се облека, а ти ще ме слушаш внимателно. — Облича ризата, после се обръща към леглото и започва да я закопчава. — Не си мисли, че не знам какво се крие зад всичко това. Правиш ми фасони. Не можеш да понесеш мисълта, че и без твоя помощ ми е хрумнала добра идея. А онова, което успя да скриеш зад несравнимо слабата имитация на начетена млада жена, е смайващото ти невежество относно съвременната литература. Обзалагам се, че още не си схванала значението на сивите тапицирани стени. — За миг спира да се закопчава и вдига поглед към нея. Тя клати глава. — Знаех си. Сиви стени, сиви клетки. Сиво вещество? — Той почуква главата си. — Просветна ли ти?

— Всичко става... в твоя мозък?

— Блестящо.

Тя оглежда стените, вдига поглед към куполовидния таван, после отново се обръща към него.

— Изобщо не съм се сетила.

— Ето че вече бележим напредък. — Той се навежда да вземе бельото. — А амнезията?

— Мислех... мислех, че просто е начин да...

— Какво?

— Да оправдаеш налудничавите си писания...

— И се изживяваш като дипломиран филолог. Господи! — Той се обръща и сваля панталоните от закачалката. — Сега ще ми кажеш, че никога не си чувала за Тодоров.

— За кого?

— Не си, нали?

— Опасявам се, че не съм, Майлс. Съжалявам.

Той отново се извързва към нея, готвейки се да си обуе панталоните.

— Как да говорим за теория, като не си чела основните текстове?

— Разкажи ми.

Той обува панталоните.

— Ами... на най-прост селски език, цялата деликатна символика на амнезията идва от неопределената природа както на хипостатичната, така и на епифаничната плоскост на диегетичния процес. Особено по отношение на анагноризиса. — Той затъква ризата в панталоните. — И оттам доктор Делфи.

— Доктор Делфи?

— Очевидно.

— Кое е очевидно, Майлс?

— Безполезността на опита да се подходи каузално.

— Мислех, че тя подхожда сексуално.

Той я стрелва с нетърпелив поглед.

— Сексът е просто метафора, за Бога. От херменевтична гледна точка трябва да има някакъв обективен корелатив. И дете би се досетило.

— Да, Майлс.

Той закопчава ципа.

— Вече е твърде късно.

Сяда и започва да си обува чорапите.

— Честна дума, изобщо не съм разбрала.

— Разбира се, че не си. При това за финал бях подготвил съвършени, първокласни страници. Сред тях две от най-добрите в кариерата ми. Но в този миг ти нахлу като слон и обърка всичко.

— Майлс, не тежа и петдесет килограма.

Той вдига глава, а на лицето му е изписано подигравателно страдалческо изражение.

— Виж, мила, тялото ти е наред. Става дума за разсъдъка ти. Изоставаш поне с триста години.

— Няма защо толкова да се ядосваш.

— Не се ядосвам. Просто изтъквам едно-две неща, от които да се поучиш.

— Всички са станали ужасяващо сериозни.

Той размахва насреща ѝ показалеца си и чорапа, в който са скрити останалите му пръсти.

— Радвам се, че повдигаш този въпрос. Това е друго нещо. Хуморът може и да има своето място в обикновения живот, но в никакъв случай в сериозната модерна литература. Нямам нищо против от време на време да пропиляя някой и друг час изцяло насаме с теб, в игриви празни разговори, каквито очевидно толкова обичаш. Но ако допусна подобно нещо да се изплъзне в текстовете, които публикувам, за нула време репутацията ми ще стане на пух и прах. — Младата жена слуша тази тирада с наведена глава. Той се навежда да обуе чорапа и продължава малко по-меко: — Въпросът опира до приоритетите. Знам, че си възпитана като езичница, и не си виновна за това. Както, предполагам, не си виновна и за факта, че си се оказала в много по-задълбочено и трудно поле на вдъхновението, отколкото си очаквала, макар че — длъжен съм да отбележа — било е грешка да се спрат на човек, чийто предишен опит се ограничава до любовните песни. Най-подходящият кандидат за покровител на съвременния роман беше сестра ти Мелпомена^[36]. Не мога да проумея защо не избраха нея. Но вече е свършено.

Тя плахо казва:

— Може ли да задам един въпрос?

Той се изправя и взима вратовръзката от стола.

— Разбира се.

— Не ми е много ясно защо ако хуморът съществува в обикновения живот, не може да го има и в романа. Мислех, че романът има за цел да отразява живота.

Той премята вратовръзката на врата си и слага ръце на хълбоците си.

— О, Боже. Наистина не зная откъде да започна. — Леко се привежда напред. — Рефлексивният роман умря преди шейсет години, Ерато. С какво, мислиш, се занимава целият модернизъм? Да не говорим за постмодернизма. Дори и най-загубените студенти знаят, че романът вече е *рефлексивна*, а не рефлексивна среда. А *това* знаеш ли какво означава?

Тя клати глава и избягва погледа му. Онова, което разказваше в историята за сатира, като че ли наистина се случва — вече изглежда на не повече от седемнайсет години, като гимназистка, принудена да си

признае, че е без домашно. Той се навежда напред и удряйки един в друг протегнатите си показалци, започва да ѝ обяснява:

— Сериозната модерна проза има една-единствена тема — колко е трудно да се пише сериозна модерна проза. Първо, в наши дни е напълно възприето схващането, че прозата представлява единствено и само художествена проза, че не може и никога няма да бъде друго освен художествена проза и следователно няма защо да се бърка в действителния живот или в реалността. Разбираш ли?

Изчаква. Тя кима неуверено.

— Второ, логично следствие от това заключение е, че писането за прозата е придобило много по-голяма важност, отколкото самото създаване на проза. В наши дни това е един от най-сигурните начини да различиш сериозния романист от останалите. Той не би губил време в мърлява механична работа, сглобявайки истории и герои на хартия.

Тя вдига поглед.

— Но...

— Да, добре. Очевидно в даден момент се налага да напише нещо, само за да докажеш колко е безсмислено и ненужно самото писане. Но това е всичко. — Той започва да завързва вратовръзката. — Обяснявам ти по възможно най-простия начин. Разбра ли всичко дотук?

Тя кима. Той прави възел.

— Трето, и най-важно. На творческо ниво няма абсолютно никаква връзка между автора и текста. Това са две напълно различни неща. Не можеш да правиш никакви — абсолютни никакви — заключения и изводи за едното, съдейки по другото, както и обратно. Деконструктивистите вече го доказаха във всякакво съмнение. Авторът изпълнява съвсем случайна роля на агент. Позицията му е не по-значима от тази на книжаря или библиотекаря, който подава текста *qua*^[37] обект на читателя.

— Майлс, а защо авторите и до ден-днешен изписват името си на първа страница? — Тя вдига плах поглед. — Само питам.

— Защото повечето от тях са като теб. Просто са неописуемо изостанали. И толкова суетни, че направо да ти настръхне косата. Мнозинството от тях все още страдат от подчертано средновековната заблуда, че сами са написали книгите си.

— Наистина не бях разбрала.

— Ако искаш сюжет, герой, напрежение, описание и всякакви такива праисторически глупости от времето преди модернизма, иди на кино. Или чети комикси. Вместо да идваш при сериозен модерен писател като мен.

— Не, Майлс.

Той усеща, че възелът на вратовръзката е крив — доста раздражено го разхлабва и започва да го връзва отначало.

— Сега единственият ни приоритет е формата на дискурса, функцията на дискурса, статусът на дискурса. Неговата метафоричност, несвързаност и напълно ателеологична самодостатъчност.

— Да, Майлс.

— Преди малко си мислеше, че се държиш едва ли не изкусително, зная това, но го отдавам на абсурдно овехтелите ти представи. Не виждам особена надежда да вдъхновиш и дипломна работа, ако подхождаш все с една и съща мисъл — как по-бързо да накараш хората да си захвърлят дрехите и да скочат в леглото. Това е абсурд. Все едно да говориш за лъка и стрелата в ерата на неутронната бомба. — Той изпитателно гледа наведената глава. — Знам, че по сърце не си злонамерено създание и наистина изпитвам привързаност. От теб щеше да излезе превъзходна гейша. Но си непоправимо и безнадеждно изостанала. Преди да се набъркаш днес, сексуалният елемент бе абсолютно клиничен, ако мога така да се изразя — бе напълно изчистен от всякаква еротика. — Той оправя яката на ризата и намества възела, затягайки го за последен път. — Имаше чисто метафизичен замисъл, или поне така щеше да го изтълкува академичната аудитория, която единствена има някакво значение в наши дни. А после ти идваш, разбиваш на парчета цялата спретнато балансирана структура, всичко умира, превръща се в пълна пародия, тривиален блудкаж, достоен за най-вулгарните масови вкусове. Вече е напълно съсипано. Направо е невъзможно. Вратовръзката ми направо ли стои?

— Да. Ужасно съжалявам.

Той отново сяда и започва да се обува.

— Виж, Ерато, ще бъда напълно откровен с теб. Нека погледнем истината в очите — далеч не за пръв път си губим времето с подобни проблеми. Не отричам, че помощта ти е доста полезна, що се отнася до

един-два по-незначителни аспекта на женското светоусещане — доколкото модерният роман за съжаление все още е принуден да медиира фундаменталния си предмет чрез най-различни повърхностни маски и декори, или иначе казано, мъже и жени. Но не смятам, че някога си разбирала творческата мисъл. Има една порода редактори, които приличат на тебе. Както и да го въртят или сучат, все им се иска те да са написали проклетата книга. Но този номер не минава. С което искам да кажа, че ако ти се пишат книги, върви ги пиши сама. Ще се справиш с лекота, напоследък читателската публика на определен вид женски романи бързо се увеличава. „Той потърка трибуквената си работа в петбуквената ми работа“, и от този род. — Той затяга връзките на обувките си за последен път. — Чети Джонг.

— Швейцарския психолог ли?^[38]

— Няма значение. Искам да кажа следното: трябва да свикнеш с мисълта, че за мен и за всички наистина сериозни писатели отсега нататък ти си просто случаен редакционен съветник по някои второстепенни въпроси. — Той се изправя и посяга към сакото. — При това съм длъжен да бъда откровен докрай и да ти кажа, че дори по тези въпроси не може напълно да ти се разчита. Ти все още смяташ, че светът е приятно място за живеене. Няма по-повърхностен подход към живота като цяло. Всички световноизвестни и преуспяващи модерни писатели от последните години са доказали, че той е напълно безсмислен, мрачен и абсурден. Пълен ад.

— Дори когато си световноизвестен и преуспяващ модерен писател, Майлс?

Той се надвесва над нея.

— Тази забележка е твърде детинска и евтина.

— Извинявай, Майлс.

— Съмняваш ли се в искреността на някои от трагичните ключови фигури в съвременната култура?

— Не, Майлс, разбира се, че не.

За да придаде по-силен ефект на думите си, той замлъква за миг, после продължава с още по-критичен тон:

— Ти подхвърляш многозначителни шегички за жените от двайсети век, които са отчаяни по определение. Но истината е, че за нищо на света не би се отказала от това да бъдеш жена. Доставя ти

неимоверно удоволствие. Ако се сблъскаш с неподправеното отчаяние, дори няма да разбереш.

— Майлс, нищо не мога да направя.

— Отлично. Тогава бъди жена и изцяло се наслаждавай на това. Но недей да се опитваш същевременно да разсъждаваш. Просто приеми биологичната си предопределеност. Не можеш да съвместиш мъжки мозък и интелект с манията да бъдеш универсалното гадже. Нелогично ли звучи?

— Не и щом ти го казваш, Майлс.

— Добре. — Той облича сакото. — А сега предлагам да забравим целия този жалък инцидент и да си стиснем ръцете. После аз ще си тръгна. Един ден, когато почувствам, че имам нужда от малко съвети, ще ти се обадя. Не се обиждай, но аз ще те потърся. Освен това предлагам следващата ни среща да се състои на обществено място. Ще те заведа в някоя кръчма, ще си поръчаме кебап, ще говорим, ще прием резина и ще се държим като цивилизовани съвременни хора. Ако имам достатъчно време, ще те изпратя до летището и ще те кача на самолета за Гърция. И това е. Съгласна ли си? — Тя кротко кима. — И още нещо. Мисля, че ще се чувствам по-добре, ако за в бъдеще контактуваме на финансова основа. Ще ти плащам символична такса за всичко, което използвам, какво ще кажеш? После винаги мога да си го приспадна като разход от данъците.

Тя отново кима. Гледа я мълчаливо, после протяга ръка — тя я поема и вяло я стисва. Той се позамисля, после се навежда, целува косите ѝ и лекичко я тупва по голото рамо.

— Я се усмихни, приятелко. Ще се справиш. Трябваше да си кажем тези неща.

— Благодаря ти, че беше толкова откровен.

— Няма за какво. — Влиза в румсьорвиса. А сега — искаш ли нещо, преди да съм си тръгнал? Хубави дрехи? Списание? „Умънс Оун“? „Гуд Хаускипинг“? „Вог“?

— Няма нужда. Ще се справя и така.

— С удоволствие бих ти поръчал такси на тръгване. — Тя клати глава. — Сигурна ли си? — Тя кима. — И се разделяме без лоши чувства? — Тя отново клати глава. Той се усмихва почти като добрия чичо. — Живеем в осемдесетте години на двайсети век.

— Зная.

Протяга ръка и разрошва сресаните ѝ в гръцки стил коси.

— Тогава *ciao*.

— *Ciao*.

Той се обръща и се отправя към вратата със сигурната походка и излъчване на човек, който след изключително ползотворна сделка се подготвя за следващия си ангажимент. *Mann ist was er isst*^[39], както и онова, с което е облечен. В изискания си костюм неговият стар познайник, Майлс Грийн изглежда не двойно, а десеторно по-добре от всяко светско конте; и ни най-малко (живеем в осемдесетте години) не се срамува от факта, че в натоварения делничен ден е намерил време да прекара час-два с едно все пак най-обикновено момиче на повикване; но сега освежен се отправя към по-сериозните си задължения — може би среща с литературния си агент или литературна конференция, или пък благословеното спокойствие на мъжкия клуб, към който принадлежи. За пръв път в тази стая цари усещането, че се случва нещо нормално, че естественият ход на живота е възстановен.

Уви, то се изпарява в мига, в който се заражда. Майлс Грийн поема с бодра крачка към вратата, но по средата на пътя в миг се вцепенява. Причината е ясна — вече няма врата и следователно е невъзможно човек да се намира на средата на пътя към нея. В сивата тапицирана стена няма и следа от отвор — дори закачалката е изчезнала. Мъжът хвърля гневен поглед към леглото, където след всички упреци девойката продължава да стои с наведена глава и очевидно изобщо не забелязва тази минимална промяна в обстановката. Той отново поглежда към стената, после щраква с пръсти. Нищо не помръдва. Отново щраква с пръсти — пак нищо. Той се поколебава, после с бързи крачки застава до стената и започва да я опипва като слепец, сякаш в тапицерията има скрита дръжка, която той не вижда. Спира и се отдръпва две-три крачки, като че се кани да се хвърли върху стената и да я разбие с рамо. Вместо това протяга напред ръце — сякаш мери въображаема врата, която възнамерява да повдигне на пантите ѝ. Отново щрака с пръсти. Но стената остава все така неизменно равна и цяла. Той сурово се взира в нея. После се обръща и с няколко гневни крачки застава до леглото.

— Не можеш да постъпваш така!

Много бавно младата жена вдига глава.

— Не, Майлс.

— Тук аз решавам.

— Да, Майлс.

— Ако мислиш, че някой би повярвал на всичко това и за милионна част от секундата... заповядвам ти да върнеш вратата на мястото ѝ. — В отговор тя се отпуска на възглавниците. — Чу ли какво казах?

— Да, Майлс. Много съм глупава, но имам отличен слух.

— Тогава прави каквото ти казвам.

Тя протяга ръце и ги скръства под нежния си врат. Халатът се разтваря. Тя се ухилва.

— Обожавам да се преструваш на ядосан.

— Предупреждавам те, че ако до пет секунди вратата не се върне на мястото си, ще прибягна към физическо насилие.

— Като скъпия ни маркиз.

Той дълбоко поема дъх.

— Държиш се като петгодишно дете.

— Ех, та аз съм едва петнайсетгодишна богиня.

Той се взира в нея, или по-скоро в прехапаните ѝ устни.

— Не можеш да ме задържиш тук против волята ми.

— А ти не можеш да излезеш от собствения си мозък.

— О, мога, и още как. Това е метафора. Ти си напълно неадекватна. Със същия успех можеш да отмениш законите на природата и да накараш времето да тече обратно.

— Така и правя, Майлс. Доста често. Ако си спомняш.

И в миг дрехите изчезват безследно. Воден от вътрешен инстинкт, той припряно размахва ръце пред себе си. Тя отново хапе устни.

— Няма да търпя подобно нещо!

Тя тупва с ръка по леглото.

— Тогава защо не поседнеш за малко?

Той се извързва и скръства ръце на гърдите си.

— За нищо на света.

— Горкото ти глупаче. Защо не ми позволиш да го целуна? — С още по-суров поглед той се взира в безвъздушното пространство — доколкото стаята позволява това. Девојката съблича пурпурния халат

и го захвърля в краката си. — Искаш ли хавлията? На мен вече не ми трябва.

Той хвърля изпълнен с негодувание поглед към дрехата, после я грабва и я облича. Прекалено е тясна за него, но все някак успява да я намъкне, загръща я и завързва колана. После с отривисти крачки се отправя към стола, грабва го, отива в ъгъла и гневно го слага на пода до масата с гръб към леглото. Настанява се на него и кръстосва ръце и крака, неотклонно втренчил поглед в отсрещния ъгъл на тапицираната стая. Настъпва тишина. Най-сетне заговаря през рамо:

— Можеш да ми вземеш дрехите, можеш и да ми попречиш да си тръгна. Но не можеш да промениш чувствата ми.

— Зная. Глупчо такъв.

— Значи си губим времето по най-безумен начин.

— Освен ако ти сам не ги промениш.

— За нищо на света.

— Майлс.

— По твоите собствени думи човек се нуждае от някои елементарни свободи, за да съществува.

Известно време тя го наблюдава, после ненадейно се изправя, занича под леглото и изважда оттам венеца от рози и мирта. Обръща се към стената, сякаш там е окачено огледало, поставя диадемата на главата си, натъкмява я и миг-два наглася косата си, изтегляйки изпод украсението два-три черни масура; най-сетне, доволна от постигнатото, заговаря на човека в другия край на стаята.

— Може ли да дойда при теб и да седна в скута ти, Майлс?

— Не може.

— Моля те.

— Не.

— Стига да пожелаеш, ще бъда едва на петнайсет.

Той рязко се обръща и заканително я сочи с пръст.

— Стой далеч.

Но тя се приближава към него. Стига почти до стола — където той седи настръхнал, готов да се хвърли върху нея, ако приближи и крачка — коленичи на розовия килим, сплита длани в скута си и послушно се отпуска на подвитите си крака. Той я гледа в очите, миг-два изтърпява погледа ѝ и извърща очи.

— Подхвърлих ти една идея. Ти свърши всичко сам.

Той замълчава за миг, след това избухва:

— Господи, само като се сетя за всички онези дрънканици за пластилина, пашите и харемите. И Хитлер! — нахвърля се върху нея. — Знаеш ли? Ти си най-големият фашист в историята на човечеството. И хич няма какво да клечиш там с този поглед на умиращ кокер шпаньол, защото няма да ме трогнеш нито за миг.

— Фашистите мразят секса, Майлс.

Той я стрелва със зловещо подобие на усмивка.

— И най-лошите философии си имат добри страни.

— Мразят и любовта.

— Тази дума е сквернословие при така създадите се обстоятелства.

— И нежността.

— Ти си нежна като кактус, по дяволите.

— И изобщо не умеят да се надсмиват над себе си.

— Доколкото схващам, е твърде забавно да убиеш вярата на човек в себе си и по този начин да го кастрираш за цял живот. Заклучавам, че ти си неописуемо въздържана личност, след като не се въргалаш по пода от смях, щом е толкова смешно. Извини ме, но не мога да се присъединя към веселието.

— И всичко това само защото осъзнаваш, че в крайна сметка все пак имаш поне малко нужда от мен?

— Не се нуждая от теб. Единствено ти изпитваш нужда. Да ме унижаваш.

— Майлс.

— Напълно вярвам в онова, което ти казах — до последната дума. Още в самото начало съсипа работата ми с изключително баналните си, празни идеи за булевардни романчета. Като започнах, нямах ни най-малко желание да бъда онова, което съм сега. Щях да следвам примера на Джойс и Бекет. Но не, в този миг на сцената излизаш ти. Всички героини трябва да се променят до неузнаваемост. Тя трябва да прави това, да не прави онова. Така я напомним, че най-накрая лицето ѝ се разлива пред камерата и заличава всичко останало. В крайна сметка тя е все една и съща, с други думи, все ти. Отново и отново ме караш да изхвърлям най-добрите пасажки. Онзи епизод, за който имах дванайсет различни завършека — беше съвършен, никой преди мен не го бе правил. В този миг изникваш ти и ми остават едва

три края. Смисълът напълно се изгуби. Цялата ми работа се опропасти. — Хвърля ѝ гневен поглед. Тя хапе устни. — Веднага ще ти кажа къде ще се развива следващият епизод. На връх Атос.

Усмивката му се разлива. Той извърща поглед и продължава да се пени:

— Вечно диктуваш. Аз съм като пишеш автомат — изобщо нямам думата. Господи, само като си помисля за безкрайните страници, които французите са изписали, питайки се дали авторът пише себе си или не. Десет секунди в твое присъствие веднъж завинаги дават еднозначен отговор на този въпрос.

— Знаеш, че това не е вярно.

— Тогава защо вратата не може да се върне на мястото си? Защо поне веднъж не мога да завърша така, както аз искам? Защо все ти имаш последната дума?

— Майлс, сега пък ти си противоречиш. Току-що каза, че между текста и автора няма връзка. Какво тогава?

— Просто имам право да наложя каквато поискам несвързаност, по свое лично усмотрение.

— Зная, че съм твоята малка безмозъчна приятелка и нищо повече, но ми се струва, че подобно твърдение изобщо не търпи логичен анализ.

— Няма да споря с теб по въпроси, които очевидно превъзхождат способностите ти.

Тя се взира в полуизвърнатия му гръб.

— Не искам всичко да свърши, без да сме се сдобрили. Докато не ми позволиш да седна на коленете ти и да те прегърна. И да те целуна.

— Господи!

— Ти страшно ми харесваш. И не ти се присмивам.

— Винаги ми се присмиваш.

— Майлс, погледни ме.

Той ѝ хвърля изпълнен с подозрение поглед — тя наистина не се смее. Но после отново се извърща, сякаш прочита в очите ѝ нещо още по-страшно. За миг седи и мълчаливо го наблюдава, после отново заговаря:

— Добре. Ето. Вратата е на мястото си.

Той рязко хвърля поглед към мястото, където допреди малко се намираще вратата — и тя наистина е там. Младата жена се изправя,

застава до нея и я отваря.

— Ела. Ела да видиш какво има от другата страна. — Тя протяга ръка и го подканя. — Няма да те ухапе.

Той нетърпеливо се изправя и застава до отворената врата, като подминава протегнатата ръка на младата жена; поглежда навън — към човека с пурпурния халат, който е твърде тесен за тялото му; към стройната гола девойка с диадема от рози и класически очертания; към леглото зад тях и часовника с кукувичката, върху който като призрак продължава да виси белият хитон; към сивите тапицирани стени. Сякаш стои пред огледало — или в картина на Магрит. Тя махва с ръка, подканяйки го да прекрачи от другата страна.

— Абсурд.

Той яростно се извъръща. Тя затваря вратата, за миг замислено се вглежда в гърба му, после пристъпва една-две крачки.

— Не бъди толкова подъл. Ела да легнем.

— Не.

— Няма да говорим. Просто ще правим любов.

— За нищо на света.

Тя скрива ръце зад гърба си.

— Тогава просто ще си лежим, като приятели.

— Ние не сме приятели. Ние сме двама души, случайно заключени в една и съща затворническа килия. И то благодарение на непоносимо повърхностния ти женски мозък.

— Дължа ти толкова много за всичко, което чух току-що. А ти дори не ме оставяш да ти се отплатя.

— Не, благодаря.

Гласът ѝ вече затихва и глезено играе.

— Зная, че тайно ме желаеш, Майлс.

— Нищо не знаеш.

— Искам да ти направя нещо, с което критянките посрещнали мъжете си след обсадата на Троя. За да им покажат колко много тъжали за тях. Имало го е в *Ur-text*^[40], но в по-късните ръкописи изобщо не се споменава.

— Непоносима си.

— Много е палаво.

— Сексуалните перверзии на древен Крит категорично не ме интересуват.

— Но аз знам, че всъщност те интересуват. — Тя замлъква. —
Иначе нямаше да се страхуваш толкова много да ме погледнеш в очите.
Той рязко се извърща.

— Ни най-малко не се стр...

Юмручето е съвсем малко, но дясното кроше е нанесено право в челюстта, със замах от цялото тяло и не само с цялата енергичност на млада жена — която макар и не е атлет в буквалния смисъл на думата, очевидно се гордее с общата си добра физическа форма — но колкото и странно да е, с професионална точност и усет. Човек би се усъмнил, че съвсем не ѝ се случва за пръв път да нанася подобен удар. Очевидно ефектът идва не от силата на удара, а основно от начина, по който е нанесен, често описван като най-предпочитания от баща ѝ — а именно, съвършено изневиделица, като направляван снаряд. Главата на господин Грийн рязко се отмята назад. Долната му челюст увисва, очите му помътняват и се оцъклят, той полита, после бавно се свлича на колене; за миг прави немощен опит да се изправи; но в крайна сметка с помощта на сигурен ритник, нанесен от босия крак с деликатно оформен свод, се катурва на килима с цвят на пепел от рози и остава да лежи неподвижно.

[1] Син на Етер, баща на Сатурн. — Бел.прев. ↑

[2] Древноиталийско божество, богиня на земята, великата родителка, богиня на живота и смъртта. — Бел.прев., по Г. Батаклиев, „Антична митология, справочник“. ↑

[3] Козметична пудра, която се използва в арабския свят и мюсюлманските държави за почерняне на очите. — Бел.прев. ↑

[4] Богиня, олицетворение на нравствения световен ред, бдяща за съразмерното разпределение на щастието и нещастията. — Бел.прев. ↑

[5] Придружителки на Дионис, „беснеещи“ вакханки. — Бел.прев. ↑

[6] Строеж на диалога в античната драма, при който репликите приключват в рамките на един стих (по изключение в два). (Иван Богданов, „Енциклопедичен речник на литературните термини“) — Бел.прев. ↑

[7] Английски поет (1770–1835). — Бел.прев. ↑

[8] Град в Южна Гърция. — Бел.прев. ↑

[9] Цикладско изкуство — изкуството на бронзовата епоха от Цикладските острови от 2500 до 1600 г.пр.Хр., повлияно от Крито-Микенската култура. Най-известните цикладски произведения са стилизираните женски фигури, изваяни от местен бял мрамор. — Бел.прев. ↑

[10] Стих от стара английска песен — означава „всички възможни присъстващи или свързани с определена дейност“. — Бел.прев. ↑

[11] Муза на лириката. — Бел.прев. ↑

[12] Име на овчар у Вергилий. — Бел.прев. ↑

[13] Муза на комедията. — Бел.прев. ↑

[14] Планина в централна Гърция, където живеели музите. — Бел.прев. ↑

[15] Град в Англия, известен с вълнената си индустрия и многобройните азиатски малцинства. — Бел.прев. ↑

[16] Тръстикова флейта на бог Пан. — Бел.прев. ↑

[17] Приап — син на Дионис, божество на оплодителната сила на природата, покровител на овчите и козите стада; изобразяван с прекомерен фалос. — Бел.прев. ↑

[18] До втръсване (лат.). — Бел.прев. ↑

[19] Апострофа — реторична фигура, при която поетът се обръща към отсъстващи или въображаеми лица, неодушевени предмети, към паметта на поколенията, за да ги приобщи към видението си. — Бел.прев. ↑

[20] Прозопопея — стилистична фигура, при която на неодушевени предмети се приписват качества на лица; олицетворение. — Бел.прев. ↑

[21] Сватбени песни, изпълнявани пред спалнята на новобрачните под форма на благопожелания. — Бел.прев. ↑

[22] Състои се от четири логоедични стиха с различни дължини; въведена от Алкей. — Бел.прев. ↑

[23] Буквално „богът от машината“ — в древногръцката трагедия заплетените положения се разрешавали с помощта на божество, което се явявало на сцената чрез някакъв механизъм. Изразът се употребява в смисъл на „неочакван помощник“ (лат.). — Бел.прев. ↑

[24] Принцип за единство на време, място и действие в древногръцката трагедия. — Бел.прев. ↑

- [25] Тревога, страх, безпокойство (нем.). — Бел.прев. ↑
- [26] Желана (фр.). — Бел.прев. ↑
- [27] Скъп лондонски квартал. — Бел.прев. ↑
- [28] Известен само на познавачи, рядък (фр.). — Бел.прев. ↑
- [29] Вторият диалог (фр.). — Бел.прев. ↑
- [30] Прекалено (фр.). — Бел.прев. ↑
- [31] На нашето време (фр.). — Бел.прев. ↑
- [32] Източната част на Лондон, където се намират пристанищата.
— Бел.прев. ↑
- [33] Правдоподобно (фр.). — Бел.прев. ↑
- [34] Ритуален оброк (лат.). — Бел.прев. ↑
- [35] Американска актриса (1885–1955) от ерата на нямото кино.
— Бел.прев. ↑
- [36] Муза на трагедията. — Бел.прев. ↑
- [37] В качеството си на (лат.). — Бел.прев. ↑
- [38] Всъщност става дума за Ерика Джонг, авторка на романа „Страх от летене“. — Бел.прев. ↑
- [39] Човек е онова, с което се храни (нем.). — Бел.прев. ↑
- [40] Първоначален вариант на текст, лингвистична възстановка, която се използва като база за варианти в по-късни текстове. — Бел.прев. ↑

III

Но ако има мнозина, които са убедени, че е трудно да познаят бога и дори също така да разберат какво е тяхната душа, причина за това е обстоятелството, че те никога не издигат ума си отвъд сетивните неща и че са тѣй привикнали да мислят за нещо само като си го представят нагледно, което е особеният начин да се мисли за материалните неща, щото всичко онова, което не подлежи на представяне, им изглежда непонятно. Това е съвсем очевидно, като се вземе предвид, че даже философите в школите поддържат като правило, че няма нищо в ума, което първоначално да не е било в сетивата, при което обаче е сигурно, че идеите за бога и за душата никога не са били в сетивата. Струва ми се обаче, че тези, които искат да използват своето въображение, за да разберат тия идеи, правят същото, както ако за да чуят звуците или да усетят миризмите, биха поискали да си послужат с очите...

Рене Декарт, „Беседа
върху метода“^[1]

Дъщерята на Мнемозина се взира в жертвата си и без да отпускат юмрук, замислено облизва кокалчетата си. След няколко секунди — традиционно (ако не и преброени в конкретния случай) десет — тя прекрачва тялото, с енергични крачки отива до леглото и натиска звънеца. В мига, в който докосва с върха на пръста си пластмасовия бутон, от неподозирания боксьор тя отново се превръща в доктор Делфи. Престилката, химикалите в джобчето, табелката с името, същата коса

(диадемата е изчезнала заедно с хитона от часовника), строго опъната на тила с черно-бяло шалче — образът е възстановен до най-малките подробности. Наред с досегашното ледено изражение. От шегите и закачките няма и следа.

Наново преобразена в предишния си вид, тя се връща до проснатия на земята мъж и коленичи до него. Като истински спортен лекар го хваща за китката, за да му премери пулса. После се навежда над лицето му — мъжът е проснат по гръб — и с бързи, точни движения повдига клепачите му. Ненадейно вратата се отваря.

На прага стои възрастна старша сестра, очевидно от онези строгите, на които не им трепва окото. Около нея витае особено усещане — може би има излъчването на човек, който умее да дава несравнимо досадни съвети или който знае по-добре от целия свят смисъла на всички неща — което се долавя още преди да е успяла да си отвори устата. Съвършено сериозна, тя неодобрително се визира през очилата си в мъжа на пода. Лекарката очевидно се изненадва. Доста тромаво за иначе толкова гъвкав човек тя скача на крака.

— Сестра... мислех, че сестра Кори е дежурна.

— И аз така си мислех, докторе. Но както обикновено никаква я няма.

Тя стрелва пациента с очи.

— Както винаги.

— Опасявам се, че да.

— И без друго персоналът е доста съкратен. Такива като него създават повече проблеми от цялото отделение, взето заедно.

Старшата сестра кима уморено, но продължава да обхожда изпадналия в безсъзнание пациент с неодобрителен поглед, с който би гледала непочистено нощно гърне.

— Знаете мнението ми, докторе. Нуждаят се от хормонално лечение. А може би дори от оперативна намеса. Едно време така ги лекувахме.

— Мнението ви ми е известно, сестра, благодаря. Бяхте тъй любезна да го споделите по-подробно на последното събрание на отделението.

Старшата сестра се наостря.

— Трябва да се грижа за безопасността на сестрите.

Лекарката скръства ръце на гърдите си.

— И това ми е известно.

— Понякога се питам какво ли би казал доктор Боулдър, ако беше жив. Какви неща стават в тази болница в името на медицината в наши дни!

— Ако говорите за най-новите открития...

— Открития! Знаете ли как ми звучат вашите открития? Това място все повече и повече заприличва на истински бардак!

— Бихте ли повикали санитар с носилка, ако обичате?

Сестрата не помръдва.

— Можете и да ме мислите за стара глупачка, докторе, но искам да ви кажа още нещо. Отдавна се каня да повдигна този въпрос. Тези стени. Не могат да се почистват както трябва. Всяка най-малка вдлъбнатина е пълна с колкото си щете гадна, противна мръсотия. Чиста септицемия^[2]. Цяло чудо е, че не се вихри епидемия след епидемия.

— Ще се опитам да ви организирам една епидемия, сестра.

Това вече е прекалено. Старшата сестра ядно се навежда напред.

— И не ми дръжте саркастичен тон, млада жено. През ръцете ми са минали повече младши специалистчета, отколкото топли вечери сте погълнали през целия си живот. Вашето поколение си мисли, че всичко знае. Нека ви припомня, че съм се занимавала с подобни случаи, когато сте били още в пелени.

— Сестра...

Но ламята е неукротима.

— Половината пациенти в това отделение се преструват, за да бягат от работа. Надали е нужно да бъдат гладени с кадифена ръкавица от разни едва-що излезли от медицинското училище докторчета, които...

— Сестра, зная, че изживявате тежък период от...

— Това няма нищо общо!

— Ако продължавате в същия дух, ще се наложи да разговарям с главната сестра.

Не помага — сестрата гордо се изпъчва.

— Госпожа Тачър споделя възгледите ми. Както по отношение на дисциплината, така и по отношение на антисептиката^[3].

— Може би ми давате пример за дисциплина?

— На мен ли говорите за дисциплина? Откакто ви назначиха, в това отделение се възцари пълен и невъобразим хаос.

— С което може би искате да кажете, че просто е наполовина по-страшно в сравнение с концлагера, който е било преди.

Моментално става ясно, че този твърде енергичен нападателен ход води в капан. Сестрата зарейва поглед някъде над главата на лекарката и заговаря с характерния въздържано възмутен тон, който подсказва, че човек се кани да забие нож в гърба на омразен колега.

— По-добре концлагер, отколкото бар за стриптийз.

— Какво искате да кажете?

Сестрата втренчва подобните си на карфички очи в отсрещната стена.

— Не мислете, че не знам какво е станало онзи ден следобед в лекционната зала.

— Какво е станало?

— Много добре знаете какво. Цялата болница говори за това.

— Не зная.

— Новата мастектомия^[4] на доктор Лорънс.

— И какво за нея?

— Чувам, бил демонстрирал разреза с медицински въглен направо върху голите ви гърди.

— Трудно би могъл да го демонстрира, ако бях облечена. — В отговор другата изсумтява непресторено скептично. — Минавах случайно, когато търсеха доброволец.

— Пред двайсет и четирима студенти-мъже. Ако правилно са ме осведомили.

— Е, и?

Двете жени се гледат право в очите и тези на сестрата припламват — ако синьо-зелени очи изобщо могат да припламнат.

— Ще видим... докторе. Ще видим.

И с този прощален изстрел невъздържаната сестра — тя като че ли не назовава другата жена с думата „докторе“, а по-скоро я заплюва с нея — се оттегля. Доктор Делфи я изпраща с поглед, после с едно-единствено движение поставя ръце на кръста и се извърща. Втренчва се в изпадналия в безсъзнание пациент. Следващото ѝ действие е твърде немедицинско. Замахва с крак и целенасочено и рязко забива дясната си пета в ребрата на проснатото тяло, със сила и точност, които

подказват, че може би е не по-лоша футболистка, отколкото боксьорка. Ефектът на този животоспасяващ ритник не закъснява. Майлс Грийн рязко се изправя, притискайки длани към току-що пострадалото място, очевидно без изобщо да подозира, че е бил в безсъзнание.

— Заболя ме.

— Това беше целта. Погоди ми доста подъл и мръсен номер.

— Стори ми се доста смешна.

Тя ядно замахва с ръка.

— Позвъних за сестра Кори.

На лицето му се изписва спокойна, невинно изненадана физиономия.

— Стори ми се, че старшата сестра беше твоя идея. — Доктор Делфи го гледа изпитателно; в миг отново замахва с крак и пациентът се оказва жертва на доста по-болезнен ритник. Този път в голяма степен съумява да отклони силата на удара. Прокашля се и признава с победоносна усмивчица:

— Просто малка импровизация.

— Ами, каква ти импровизация! Беше изпитана до най-малките детайли. От самото начало кроиш как да ми я пробутаеш в свойствения ти... това беше умишлен опит да ме разстроиш.

— Но ти се справи блестящо. — Той се усмихва, но тя остава сериозна.

— И *сестра*. Не мисли, че не съм забелязала.

— Какво да забележиш?

— Приликата с истинската ми смотана сестра.

— Чисто съвпадение.

— Престани да се отнасяш с мен като с кретен! Тези очила не ме подведоха нито за миг. Познавам проклетите рибешкозелени очи от километри. Да не говорим, че е най-противният фарисей на света. Все слухти за нещо нечисто — според нейните схващания. Казва, че това бил неин морален дълг и го правела в името на историята. Похотлива дърта свиня.

— Честна дума. Имах предвид един друг човек.

— А що се отнася до оная инфантилна и напълно излишна мръсничка подробност за... причината се корени не само в липсата у теб на всякакъв вкус, както и на каквато и да било реална представа

колко си щастлив, че изобщо можеш да ме видиш, да не говорим, че дори ти бе позволено да ме докоснеш, а що се отнася до... безнадеждно е. Отказвам се. — И продължава, без дори да си поеме дъх. — Като си помисля колко часове наред съм... и то за нещо, което е... трябва да съм луда. — Той понечва да отговори, но тя отново подхваща: — Само преди двайсет минути всичко можеше да бъде доведено до съвършено щастлив край. — Той внимателно попипва челюстта си. — Преди това. Като те попитах не може ли да седна в скута ти.

— Просто искаше да докажеш кой командва.

— Ако не беше пълен инвалид по отношение на по-тънките нюанси на езиковите значения, щеше да забележиш, че използвах една фраза, безспорно доста изтъркана и сантиментална, но въпреки това еднозначно ясна в дадения контекст — или поне в лингвистично изтънчените кръгове, към които уж принадлежим — а именно, „да те прегърна и целуна“.

— Забелязах.

— Жените използват тази фраза в израз на най-топли чувства. — Тя го стрелва с тъмен поглед. — И в маслинена градина да седиш, пак няма да различиш маслиновото клонче.

Със скръстени под тила ръце той се отпуска на розовия килим и вдига поглед към нея.

— В твърде интересния си кратък стилистичен анализ пропускаш факта, че нарочно го предложи в момент, в който бях длъжен да откажа.

— Напълно оспорвам. В този момент от теб се изискваше чисто и просто да направиш мъничък скок във въображението си.

— През твоя обръч.

Тя пристъпва по-близо, скръства ръце и гневно се втрещва в него.

— Виж, Майлс, време е да изясним едно-две неща. След като така уместно се сравняваш с дресирано куче — добре, що се отнася до глупавите игрички и всички ония безсмислици, така да бъде. Зная, че детската психика изпитва необходимост да се освободи по някакъв начин от излишната енергия. Но роличките, шегичките, позите, че уж не съм била чувала за Цветан Тодоров, херменевтиката, диегезиса и деконструктивизма — те бяха дотук. Когато се опре до въпроси от

литературно естество, които изискват истинска зрелост и опит — като например един финал — решенията ги взимам аз. Ясно ли е?

— Да, докторе.

— Този сарказъм можеш да ми го спестиш. Нека ти напомня, че ти си извънредно случайно и твърде преходно биологично събитийце и че...

— Какво?

— Чу ме добре. Микроскопично нищо, паразитна амеба, конска муха, която напрасно бръмчи из преддверието на вечността. За сметка на това аз съм женски архетип с архетипно добър вкус, изграждан въз основа на по-трайни ценности в продължение на хилядолетия. На всичкото отгоре знаеш не по-зле от мен, че физическото ми присъствие тук е чиста илюзия, най-прост епифеномен, породен в резултат на някои електрохимични взаимодействия в твоето — ако толкова държиш да знаеш — патологично хипертрофирано дясно мозъчно полукуло. Още повече... — Тя спира и си поема дъх. — Махни си ръката от глезена ми.

— Просто се питах дали архетипите имат глезени.

— Ако я преместиш и сантиметър по-нагоре, ще си отнесеш много по-сериозен ритник.

Той отмества ръка.

— Та какво казваше?

— Въпреки всичките ти очебийни грешки и недостатъци, имах смътна надежда, че някой ден с моя помощ може би ще проумееш, че най-малкото, което вашият арогантен, себичен и отегчително животински пол дължи на моя за всички минали...

— Моля те, не започвай отново.

— Жестокости, е малко топлота, когато ви помолим за това.

— С други думи, чукане.

Тя свежда поглед към него, после бавно се прицелва с пръст, сякаш е пистолет, чийто спусък всеки миг ще натисне. Снижава глас:

— Майлс, предупреждавам те. Вече си на ръба на пропастта.

— В такъв случай си взимам разговоризма назад.

— Какво казах, че искам?

— Топлота. Ще запомня за следващия път.

Тя отново скръства ръце и обхожда стаята с поглед.

— В интерес на истината по време на предишната сцена взех решение. Няма да има следващ път.

Часовникът с кукувицата самотно тиктака в тишината, която надвисва след произнасянето на този указ. Той почти се усмихва.

— Кой казва така?

— Аз казвам.

— Както ти сама неотдавна ме информира, че всъщност не стоиш тук, пред мен, а се намираш в главата ми, не ми е много ясно как каквото и да било решение относно нашето бъдеще може да зависи единствено от теб.

Тя го стрелва с кисел поглед. Той не си дава труда да прикрие самодоволния присмех в очите и усмивката си. Но никога — в цялата история на този израз — усмивка не се е стапяла така бързо от нечие лице. В миг той надава тих, дрезгав вик; след това рязко се изправя, зяпнал от удивление. От седнало положение коленичи и яростно размахва ръце в празното пространство, допреди две секунди запълвано от нея. Стопи се като дим. Той се изправя и още по-отчаяно размахва ръце във въздуха. Бързо оглежда цялата стая, навежда се да провери под леглото, после отново внимателно изучава сивите стени.

— О, Господи!

С бързи крачки застава до вратата и я отваря — и за пореден път се изправя пред същата стая, на фона на която е изпречена собствената му слисана физиономия и тялото на неговия двойник. Затваря вратата и се подпира на нея, втренчил поглед в леглото. След миг вдига лявата си ръка, после ненадейно се ощипва по дясната. Отново оглежда стаята. Отказва се, преглъща и прочиства гърлото си. После заговаря с придумващо-въпросителен тон:

— Ерато... мила?

Тишина.

— Кучка!

Тишина.

— Не е възможно.

— Не само *не* е невъзможно. Възможно е.

Гласът ѝ долита от ъгъла на стаята, където са поставени столът и масата, но е свършено безпътен. Няма и следа от физическо присъствие.

— Къде си, за Бога?

— Там, откъдето не биваше изобщо да излизам.

— Не можеш да правиш така. Говориш, че съм нарушавал правилата...

— Бих искала да те помоля нещо, Майлс. Щеше ли да ме третираш по същия грубиянски и дивашки начин, както през последния половин час, ако знаеше, че вместо онази, която съм, съм дъщеря на шеф на мафията? И че е достатъчно да взема телефона, за да ти видят сметката?

— Искам да зная защо не те виждам.

— Току-що претърпя незначителен мозъчен аневризъм, или смъртоносно разширение на артерия. За нещастие то засегна ганглия между мозъчните центрове, които управляват волята и менталната визуализация. Та са разположени близо до мозъчната кора и лесно могат да пострадат.

Обзема го нов пристъп на ужас. Отчаяно се взира в празния стол.

— Дори не помня как изглеждаш.

— Което можеш би ще ти послужи за урок да не се бъркаш в неща, за които нищо не знаеш. Като амнезията например.

Сякаш едва ли не напълно ослепял, той се придвижва опипом до края на леглото и тежко се отпуска на чаршафа.

— Непоправимо ли е?

— Сигурна съм, че цялата литературна гилдия с радост ще се присъедини към молитвите ми в крайна сметка да се окаже непоправимо.

— Не можеш да постъпиш така с мен. — Гласът мълчи. Пациентът пъха ръка под халата с цвят на черници и я притиска към сърцето си. — Нещо ми призлява.

— Не отговори на въпроса ми.

— Имам нужда от лекар.

— Аз съм лекар.

— Истински лекар.

— Ако искаш да знаеш, Майлс, абсурдно романтичната роля, която ти и невротичните ти събрата винаги сте ми приписвали, няма нищо общо с действителността. В интерес на истината, аз съм клиничен специалист-психолог. Който случайно специализира в душевното заболяване, наричано от вас — с цялата ви неграмотност — литература.

— Душевно заболяване!

— Да, Майлс. Душевно заболяване.

— Но...

— За мен ти си чисто и просто човек, принуден да изиграе тежка травма. Както обикновено у теб остава ясно изразено желание за разрушително отмъщение. Както е характерно за подобни случаи, ти се опита да го сублимираш в също така ясно изразената у теб склонност към воайорство и екхибиционизъм. Виждала съм го десетки хиляди пъти. Проявяваш и типичните симптоми, опитвайки се да преодолееш травматичния фактор чрез последователно отдаване на квазирепресивни дейности като писане и публикуване. Искам да ти кажа, че щеше да се радваш на много по-добро психично здраве, ако бе успял напълно и открито да изтласкаш двете дейности, които се опитваш да отдалечиш от съзнанието си.

— И да стана воайор и чекиджия?

— Съществува професия, която позволява и дори възнаграждава подобни дейности. В леко сублимирана форма.

— И коя е тя?

— Актьорската професия, Майлс. Трябваше да станеш артист или режисьор. Но се опасявам, че вече е твърде късно.

— Не би посмяла да ми говориш така в очите.

— Защото неизменно ме възприемаш като заместител на майчиния образ — с други думи, като основен обект за изтласканите чувства на отхвърляне под влияние на Едиповия комплекс, преобразувани в *Rachsucht*, или необходимост от отмъщение. Мисля, че е време да препрочетеш Фройд. Или трудовете на някой от по-талантливите му ученици, например Феникел. Опитай с „Психоаналитична теория на неврозата. Ню Йорк. «Нортън & Ко», 1945.“

— Ако те познаваше, Фройд би скочил в Дунава.

— Не се дръж като малко дете, Майлс. Просто отново потвърждаваш диагнозата, която ти поставих.

— Защо „отново“?

— Не мисля, че е необходимо да прикривам истинския анаклитичен^[5] стремеж, който се крие в необходимостта символично да унижиш жена лекар. — Възцарява се мълчание. После гласът ѝ прозвуча много по-наблизо, край леглото, точно зад гърба му. —

Истината е, че изобщо не става думи за мълнии и тризъбци в буквалния смисъл. В моето семейство винаги сме вярвали в принципа клин клин избива.

Той седи с наведена глава; изведнъж най-неочаквано се извива и се хвърля, сякаш в игра на ръгби, към онзи ъгъл на леглото, откъдето долита гласът. Уви, с дясното си коляно закача доста високата табла на болничното легло и въпреки отчаяния опит да се задържи, пада на пода. Скача разгневен. Влудяващият глас долита откъм куполовидния таван, точно над главата му.

— Няма за какво да се тревожа. Травмата няма да ти попречи да водиш свършено нормален живот. И най-вероятно далеч по-полезен. В пътното строителство. Или като боклукчия.

Той вдига глава.

— Най-добре изобщо не се появявай, за Бога.

— Нямам никакво намерение да се появявам. Всъщност много скоро аневризъмът ще засегне и слуховия анализатор. Няма да чуваш и гласа ми.

Той се обръща към тавана и почти крещи:

— Колкото по-бързо се ометеш на скапаната си планина, толкоз по-добре!

Ефектът от тази яростна декларация малко се разваля от посоката, от която долита нейният отговор — отново откъм масата в ъгъла.

— Още не съм свършила с теб. На първо място бих искала да осъзнаеш какъв късмет извади, че не поисках от баща ми да имаш сериозен мозъчен кръвоизлив. Изобщо няма да се спирам на арогантния ти скептицизъм и опитите ти да осмееш всичко онова, което означава моят образ. Като се има предвид твърде повърхностното ти интелектуално равнище и общата клинична картина, смятам, че едва ли бих могла да те виня, че си станал жертва на евтиния иконоборчески дух на бездарна и самоунищожителна култура.

— Но ти се наслади на всичко отначало докрай.

— Не, Майлс. Ако създавам подобно впечатление, то е единствено с цел да те изпитам. Да проверя докъде си способен да стигнеш. С напразната надежда, че в даден миг ще извикаш: „Стига, бъркам се в свещени тайни.“

— Божичко, само да ми паднеш!

— Но неблагодарността не мога да ти простя. Отдавна не съм проявявала такъв жив интерес към свой пациент. А от художествена гледна точка — постарах се, колкото можах, да се приравня с убийствено баналното ти въображение. Сега, когато всичко приключи, мога да ти кажа, че на безброй места просто плачех за метафора, макар и най-нищожна.

— Ще те убия.

— А когато най-сетне си замина завинаги, което ще се случи всеки момент, искам да запомниш как пропусна шанса на живота си. Вместо *това*, Майлс, можеш да седя в скута ти. В интерес на истината може би тъкмо щях да си поплаквам, с което да те карам да се чувстваш мъжествен, силен и така нататък. При правилен подход и подходящо ухажване аз нямам нищо общо с онази абсурдна карикатура на дърта грозна пуританка, която бе абсолютно излишно да натрапваш тук. Утешителните ти ласки щяха да стават все по-еротични, но аз нямаше да възразя срещу това да се възползваш от крехкото ми душевно състояние в този миг — при подобни обстоятелства това би звучало напълно правдоподобно — и съвсем естествено в крайна сметка и двете страни щяха да бъдат взаимно удовлетворени. Но щяхме да правим *любов*, Майлс, а не да прилагаме онзи гнусен технически прием, който ти спомена. Щяхме да потънем в блажено, всеопрощаващо страстно сливане. С това щеше да завърши целият епизод и по този начин да компенсира всички останали глупости. Но ето докъде стигнахме. А можехме да бъдем в далеч по-различна ситуация — в която твоята горда мъжественост напълно притежава самотната ми женственост, умело подклаждайки нови сълзи, но породени от плътска наслада.

— Исусе Христе!

— Нашите две тела, сплетени в безвременна заедност, в безкрайно очакване на кулминация. — Гласът замлъква, сякаш тя със закъснение си дава сметка, че е извисила тон до малко по-лирични висоти, отколкото подхожда на търсения ефект; после продължава по-спокойно: — Ето какво погуби. Благодарение на теб то вече е невъзможно.

Той гневно се взира в посоката, от която долита гласът.

— Тъй като вече не те виждам, не мога да си представя какво изпускам. — После допълва: — А що се отнася до безкрайното очакване на кулминация, това звучи направо като констипация.

— Ти си невъобразимо безчувствен.

Негов ред е да скръсти ръце, после отново отправя поглед към празния стол и продължава с премерено коварство:

— Държа да ти кажа, че още си спомням чернокожото момиче.

— Не желая да говоря за нея. От самото начало идеята беше твърде повърхностна.

— И как тя напълно те засенчваше с външния си вид. Както и с чувствеността си.

— По какво съдиш? Забравил си как изглеждам.

— По дедукция. Ако ти си това, значи онова е била тя.

— Подобно заключение не следва *отникъде*.

Той се отпуска на лакът.

— Още усещам докосването на пищната ѝ кафява кожа и помня колко топло, стегнато и сладно закръглено бе тялото ѝ. Беше страхотна. — Той се усмихва на празния стол в ъгъла. — От което, опасявам се, следва изводът, че ти трябва да си била доста дебела и грозновата. Не по своя вина, разбира се. Убеден съм, че психиатрията е твърде нездравословна професия.

— И миг повече не желая да слушам...

— А каква уста имаше! Като цвят на джакаранда^[6].

Твоята сигурно е имала дъх на гръцки лук или нещо подобно. Вече всичко започва да изплува в паметта ми — тя излъчваше пленителното усещане, че наистина го желае, че не признава никакви задръжки и всичко е позволено. Беше като страстна джаз мелодия. Беси Смит, Били Холидей... струва ми се, че от теб ми е останало впечатлението, че си изпълнена с морализаторски страх от собственото си тяло, че изобщо не можеш да се отпуснеш — поредната студена като риба интелектуалка, типична оса^[7], която е твърде фригидна и по определение прекалено объркана, за да...

Ръка не се вижда, но плесницата е достатъчно истинска. Той разтрива с длан пламналата си страна.

— Стори ми се, че спомена клинична психология?

— Освен това съм и жена. Прасе такова!

— Мислех, че си си отишла.

Гласът долита откъм вратата:

— Тъкмо се канех. Но не и преди да ти кажа, че ти си най-абсурдно самодоволният мъж, с когото съм имала вземане-даване през живота си. Господи, как *изобщо* издържаш — единственото нещо, което ужким най-наперените петлета в цялата вселена не могат да проумеят, е, че еманципираната жена не може да бъде измамена и прелъстена. Не бих те класирала и сред първите петдесет хиляди мъже, само в тази страна — а да не говорим, че както всички знаят, те са абсолютното дъно по отношение на леглото — при това в съвсем буквален смисъл. Пролича си в мига, в който те видях за пръв път. Щеше да си сто пъти по-доволен, ако бях някой моряк или хористче. — Моментно мълчание. — Чернокожо момиче, това е смехотворно. Каж ми сериозно с кого си мислиш, че разговаряш? Коя е според теб Смуглата Лейди от сонетите, като начало? Само кажи някое име — с всички съм била. И не само с Шекспир. Милтън. Рочестър. Шели. Онзи, който написа „Будоарът“. Кийтс. Х. Дж. Уелс. — За миг-два гласът отново замлъква, сетне продължава далеч не тъй въодушевено: — Веднъж дори прекарах един дъждовен следобед с Т. С. Елиът.

— Къде?

Моментно колебание.

— В Лондон. Но не се получи.

— И защо?

— Това няма абсолютно никакво значение. — Той не отвърща. — Ако искаш да знаеш, по някаква непонятна причина той се беше предрешил като агент на недвижими имоти. Яви се с някаква безумна шапка, която взел на заем от милионер от текстилната индустрия. Беше ми отегчително и уморително, той наистина... но няма значение. В крайна сметка, изчервен до уши, направи един нерешителен опит. На сбогуване ме удостои със снизходителна целувка. Сигурна съм, че и ти би постъпил по същия начин, стига да имаш тази възможност, но аз няма да ти я предоставя.

— Наистина ми се иска да помислиш за издаването на мемоари.

— Мога да ти кажа едно. Ако изобщо някога се захвана с подобно нещо, то ще бъде с цел да разкрия истината за хора като теб. Ако наистина искаш да знаеш защо в сексуално отношение си кръгла нула и си не по-привлекателен от кош мръсно пране, то е, защото — като всички такива като тебе — дори не се опитваш да разбереш

женската душа. Мислиш, че ни бива единствено да припадаме и да разтваряме...

— Чакай малко. — Той се изправя в леглото. — Само преди няколко минути ти...

— Типично. Най-възрастната ми сестра вечно изтъква подобни аргументи, сякаш се намира на полицейски разпит. Ако вчера е чувствала това, значи продължава да го чувства и днес. Какъв е според теб смисълът на еманципацията?

— Не и логиката. Това поне е сигурно.

— Знаех си, че така ще кажеш. Никога ли не е хрумвало на бедното ти мъжко мозъче, че логиката, както я наричаш, е ментален еквивалент на девствен пояс? Докъде си мислиш, че щеше да е стигнал светът, ако от самото начало всички се бяхме разхождали само по едната гола логика? И до ден-днешен щяхме да се въргаляме из онази отегчителна до смърт градина. Обзалагам се, че онзи смотаняк е идеалът ти за герой. Жена му направо откача от домашната скука. Дори не ѝ позволява от време на време да си купува нови дрехи. Всяка жена би ти казала какво означава змията. Него просто не го е бивало за тая работа.

— Нека се върнем на конкретния случай. Преди няколко минути...

— Опитвах се да ти набия в тъпата тиква, че не просто *станах* невидима за очите ти, а *винаги съм* била невидима. Виждал си единствено образа, който сам си си въобразявал. Кое то, метафорично погледнато, не е нищо повече от това.

Колкото и да е изумително, във въздуха, на метър от вратата и на метър и половина над килима с цвят на пепел от рози, увисва закачливо вирнато малко пръстче — но почти в същия миг, в който той го забеляза, се скрива.

— Мога да ти предложа друга част от тялото ти, която би ти послужила далеч по-добре като емблема. В Древна Гърция я наричали *делта*.

— Това е вулгарно.

— И точно.

— Забранявам ти да изричаш повече каквото и да било. Ти си просто пропаднал десетокласен посредствен писач. Неслучайно „Таймс“ те нарича „петно върху сериозната английска проза“.

— Държа да ти съобщя, че това е предмет на изключителна гордост за мен.

— И нищо чудно. Та това е единственото отличие, което си получавал.

Отново се възцарява мълчание. Той се отпуска назад и свежда поглед.

— Ако не друго, задължен съм ти поне за едно. Сега си давам сметка, че когато жените са се намесили, еволюцията вече е била напълно сбъркана.

— Заедно с теб, роден от една от тях.

— Заради което оттогава насам вие ни отмъщавате с всички най-долни номера.

— За които вие, невинните като лилии, прословути с миролюбието си мъже изобщо не сте и подозирали.

— Докато вие не ни научихте на тях.

— Продължавай. Имаш пълна свобода. Имаш братската подкрепа на безбройните редови представители на освидетелстваната мъжка параноя.

Той сочи вратата с пръст.

— Нека ти кажа нещо. Ако се изправиш пред мен — Клеопатра, кипърската си леля и троянската Елена едновременно — не бих те докоснал и с пръст.

— Не се тревожи. Бих предпочела да бъда изнасилена от стадо орангутани.

— Ни най-малко не се изненадвам.

— Срещала съм какви ли не презрени...

— И злощастни орангутани, по дяволите.

Настъпва тишина.

— И за миг не си помисляй, че всичко това ще ти се размине.

— А ако ти си мислиш, че пред това отново да бъда заключен в една стая с теб не бих предпочел да бъда неграмотен...

— И на колене да пълзиш оттук до края на вечността, пак няма да ти простя.

— Нито пък аз на теб, дори да излазиш целия обратен път.

— Мразя те.

— Не и наполовина колкото аз теб.

— О, не, не можеш. Аз умея да мразя като жена.

— В чийто мозък една и съща мисъл не се свърта и пет минути.

— Разбира се, че се свърта. Особено когато става дума за лайна като теб.

Изведнъж той се усмихва, пъхва ръце в джобовете на халата и присяда на ръба на леглото.

— Играта ти ми е добре известна, добра жено.

— Да не си *посмял* да ме наричаш „добра жено“!

— Пределно ми е ясно защо наистина стана невидима. — И двамата мълчат. Той кима подигравателно. — Стига де. Знаеш, че и на ябълка не можеш да устоиш. Пък даже и да си архетип.

Мълчанието се проточва, но най-сетне гласът троснато пита — долита откъм вратата:

— Защо?

— Защото ако не беше невидима, щях да те завъртя — и той го повдига — на малкия си пръст за няма и пет минути.

Над стаята надвисва напрегнато мълчание — и в следващия миг откъм вратата долита звук, който не може да се изпише с никоя обикновена азбука (била тя гръцка или английска); нещо като „*ъррх*“ или „*арх*“, но едновременно и по-дълбоко, и по-високо — сякаш бавно разрязват нечие гърло, сякаш се опърля нечия душа; непоносимост отвъд способността да се понася, болка отвъд всяка болка. Чува се отблизо, но сякаш изригва от дълбините на вселената, от най-потайната и най-скритата същност на живата природа и страданието, стаено в нея. На случайния слушател, запознат с попесимистичната теория за космоса — а именно, че някой ден той ще затрупа сам себе си, разтърсен от непоносимия ужас на неизменно упоритото си безсмислие — този звук сигурно би се сторил изконно уместен и наистина дълбоко затрогващ. Но човекът на леглото в стаята със сивите тапицирани стени очевидно изпитва единствено цинично задоволство от постигнатия ефект — тази странна смесица от стон и мъртвешки хрип му доставя радост.

Какво би могло да последва... но в този миг, макар и най-неочаквано, прозвучава далеч по-тривиален звук. Изведнъж задържащите механизми и котвите на до този миг предполагаемо онемелият стенен часовник в ъгъла се разскърцват и захриптяват. Очевидно това е само подготовка, макар и абсурдно продължителна и активна, за обявяването на важно съобщение. Най-сетне идва ред и на

него — малкият швейцарски оракул от дървената машина извиква своето чудотворно послание.

При първия вик на кукувичката доктор Делфи отново се появява. Стои до вратата в бялата си престилка, с вдигнати ръце, сякаш допреди миг е притискала слепоочията си, обезумяла от отчаяние. Но в този миг отправя поглед към часовника в ъгъла и в очите ѝ се чете радостно изумление — тя е като дете, което чува звънеца за края на часа; на втория кукувичи вик се извъръща към Майлс Грийн, който междувременно е станал от леглото и импулсивно протяга ръце към нея; на третия вик двамата с огромни крачки се втурват един към друг по килима с цвят на повехнали рози; на четвъртия — ако имаше четвърти вик — потъват в обятията си.

— О, любими.

— Любима моя.

— Любими.

— Любима.

— Любими.

— О, любима моя.

На тези леко налудничави фрази им липсват приятният ритъм и бързина на оригиналния, опитен глас от часовника; освен това много по-бързо могат да бъдат прочетени, отколкото изказани, защото биват изречени по-скоро като въздишки, сред продължителни, трескави, напрегнати, очевидно ненаситни целувки. Най-сетне тя извъръща глава, но без да се откъсва от него нито за миг, и заговаря по-свързано:

— Мислех, че е спрял.

— Зная.

— О Майлс, сякаш измина цяла вечност.

— Зная... честна дума, не исках...

— Зная, любими. Аз съм виновна.

— И аз бях много лош.

— Не, не беше.

— Любима.

— О, любими.

— Обичам те.

— И аз.

— За Бога, накарай тази вратата да изчезне.

— Да, да.

Тя се извързва и поглежда към вратата. Тя изчезва; те отново се целуват; после се свличат на килима.

— О, горкичкият ми ангел, виж колко са големи — не, спри, нека аз, ще изпокъсаш копчетата.

Настъпва тишина.

— О любими, любими...

Отново тишина.

— Такова си чудовище, обожавам, когато...

Отново замлъкват. В този миг започва да се случва друго странно нещо, но двамата на килима са твърде заети със себе си, за да забележат. По сивите тапицирани стени се разлива неясна мъглявина. Скоро те съвсем очевидно започват бързо и твърде необяснимо да губят плътност и твърдина, сякаш се разтварят. От тъкан и дунапрен те сякаш се превръщат в дрезгава мъгла по здрач. Във или зад тази полупрозрачна преграда изплуват иреални силуети и движения, които напомнят полюшващи се сенки зад плътно матирано стъкло или мрачните дълбини на океана иззад люковете на батисфера.

— О, толкова беше хубаво. Направи го пак.

Отново тишина.

— О, Майлс, мисля, че ще умра.

За кратък миг замлъкват.

— Не спирай, не спирай...

Стига да бяха с отворени очи, щяха да забележат, че в непрестанно кресчендо, водено от собствените им движения, издайническите стени са се превърнали в доста прозрачно дебело стъкло, което спира единствено звука. И, о, безподобен ужас, около стаята, която вече представлява огромна стъклена кутия, подобна на продълговата оранжерия, в нощта, смущавана единствено от бледата светлина, която струи зад стъклените стени, в разпокъсани редици се стичат болните и техните болногледачи: пациенти по пижами, медицински сестри, санитарни, портиери, лекари, специалисти и всякакви служители — те прииждат все по-близо и по-близо, докато най-сетне призрачните лица на най-първите изплуват досами прозрачната стена на този аквариум. И те гледат, изгаряни от тъжно, безмълвно желание, както нямащите съзерцават имащите или както умиращите от глад изпиват с поглед зад витрината на ресторанта ситите. В този миг единствено думите остават лична, свещено

ненакърнима тайна. Макар че никой не изрича думи — долавят се единствено откъслечни звуци.

Отвъд, на около един метър от онова място в стената, където се намираще вратата, стои неумолимата, страховита фигура на очилатата старша сестра, чието лице не изразява нито глад, нито желание, а единствено някакъв психологически еквивалент на твърдата кола на бялата ѝ униформа. От всички страни зад стъклените стени едно до друго са скупчени десетки лица, но тя стои сама — като капка антисептик в екзотично ястие, която разпръсква гъмжащите бактерии. Ничии очи не са така хипнотизирани от ставащото. Толкова внимателно следи движенията на хората в стъклената стая, че зениците ѝ искрят. Един-единствен път се извързва и хвърля по един злостен поглед на хората отдясно, отляво и отсреща. С подобно изражение алчният театрален директор обхожда с поглед препълнената зала или пък мадам брои клиентелата на бардака си. Както и заплаши, сестрата вижда — но със съзнание, способно единствено да вижда, без да чувства.

Всичко свършва; изпадналата в забвение двойка се е отпуснала на пода, несъзнателно заемайки същата поза, която увенча първото, клиничното им съвкупление — пациентът лежи по гръб, лекарката е сгушила глава на рамото му — но сега те стискат ръце, здраво преплели пръсти. Мълчаливата публика гледа още миг-два, но изведнъж, сякаш отегчени от последвалата бездвижност и прекратяването на действието, всички се разшумяват и започват да се оттеглят, потъвайки в танцуващите сенки. Единствено сестрата не помръдва. Скръства пълните си ръце на гърдите си и продължава да чака, сякаш по-слабите души може и да се оттеглят, но тя — тя никога няма да изневери на дълга си да следи, да съди, да мрази и да порицава плътта.

Но това е вече прекалено дори за стените. Обратната метаморфоза се извършва сто пъти по-бързо. Изненадана, сестрата полита напред, за кратък миг се мерват разяреното ѝ, разкривено лице и притиснатите към помътняващите стъкла ръце, сякаш се разделя с жертвата си с огромно неудоволствие и почти е готова да нахлуе вътре. Напразно — за по-малко от десет секунди сивата облицовка и топлите стени, увенчани с успокояващи, макар и твърде монотонно еднакви ученически гърдички, след краткотрайна промяна се възвръщат към

обичайния си вид. Всички външни лица и събития отново биват изолирани.

[1] Превод Атанас Драгиев, Ева Глишева в „Европейска философия, Антология“, т.І. ↑

[2] Общо заразяване на организма от болестотворни микроби в кръвта. — Бел.прев. ↑

[3] Обеззаразяване чрез химически средства. — Бел.прев. ↑

[4] Хирургично отстраняване на женските гърди. — Бел.прев. ↑

[5] *В психоанализата*, когато либидото зависи от друг инстинкт. — Бел.прев. ↑

[6] Тропическо растение с огромни бледолилави съцветия. — Бел.прев. ↑

[7] Непреводима игра на думи: на английски думата „wasp“ означава „оса“, а съкращението WASP (White Anglo-Saxon Protestant) — белокож протестант от англосаксонски произход. — Бел.прев. ↑

IV

Какво им остава на две красиви очи, освен да говорят.

Мариво,
„Колонията“

За Бога, тя спокойно може да разкаже всичко. Разбира се, видяла е много повече от този свят, отколкото ние с вас, там е тайната.

Флан О'Брайън

Майлс Грийн отваря очи и втренчва поглед в куполовидния, напомнящ човешки мозък таван, но ако държим на истинността и на някаква макар и най-бегла правдивост в представянето на мъжката психика, трябва да признаем, че той не мисли за всевечно красивата, страстна, даряваща и получаваща млада гръцка богиня в обятията му; той разсъждава дали не извършва нещо непростимо, а точността на изказа изисква да се употреби в описанието на тавана от надвиснали сиви гърдички подчертано рядката дума смехареска; което го подсеща за Алхамбра и оттам се замисля за исляма.

Целува косите на хурията до себе си.

— Браво, мила моя. Това беше много интересно.

Тя го целува по рамото.

— И на мен ми беше интересно, любими.

— Вероятно би могло да бъде и по-интересно, но...

Тя отново го целува по рамото.

— Със сигурност.

— В някои от днешните разигравания бе просто превъзходна.

— И ти, любими.

— Наистина ли?

— Срази ме с новия бекхенд — че си щял да ми плащаш такса.

— Чист рефлекс.

— Беше толкова сладко. — Тя го целува по рамото. — Направо божествено. Направо щях да те убия на място.

Той се усмихва, взира се в тавана и лекичко я привлича към себе си.

— Умната доктор Делфи.

— Умният Майлс Грийн.

— Идеята беше твоя.

— Никога не бих се справила сама, любими. Цял живот очаквам да се появиш.

Той целува косите ѝ.

— Още помня онази нощ толкова ясно. Когато се появи за пръв път.

— Наистина ли, любими?

— Аз си седя и тракам на онази безумна пишеща машина.

— И на всеки десет думи задраскваш девет.

— И съм се запънал на онази проклета героиня.

— Мили, тя просто не беше мен. Бях жестока, за да бъде милостива.

Той я потупва по гърба.

— И в този миг изникваш *ти* от плът и кръв и сядаш на ръба на писалището ми.

— А ти едва не падна от стола от изненада.

— Че кой не би паднал? Изневиделица изниква някакво ослепително същество, а после заявява, че идва с предложение.

Тя се вдига на лакът и доволно се усмихва.

— На което ти отвърна: „За коя, по дяволите, се мислиш?“

— Направо онемях.

— А когато се представих, ти отвърна: „Не ставай смешна, никога не съм те виждал.“ — Тя се привежда и докосва връхчето на носа му с устни. — Беше толкова смешен.

— Честна дума, не можех да повярвам, докато не ми каза, че ти е дотегнало до смърт да се криеш зад въображаеми жени. Едва тогава започнах да осъзнавам, че сме настроени на една и съща вълна.

— Защото на теб самия ти бе дотегнало до смърт да ги съчиняваш.

Той ѝ се усмихва.

— Все още го умееш до съвършенство. Невероятна убедителност.

— Идва ми отвътре.

Той целува вътрешната част на китката ѝ.

— Бе наистина прекрасно — най-сетне да открия някой, който разбира.

Тя скромно сведе поглед.

— Любими, кой друг, ако не аз?

— Как му дотяга на човек да пише — и още повече, когато е принуден да публикува.

Тя нежно се усмихва и го подканя:

— И?...

— Да можехме да открием един съвършено невъзможен...

— Ненаписваем...

— Незавършваем...

— Невъобразяем...

— Безкрайно редактируем...

— Текст без думи...

— Едва тогава ще можем да изявим истинската си същност.

Тя се навежда и го целува.

— И най-накрая?

Той се взира в тавана, сякаш отново е настъпил възхитителният миг на най-важното откритие.

— Проклятието на прозата.

— Което е?

— Всички онези досадни отрязъци, които разделят еротичните сцени. — Той я поглежда в очите. — Това ми бе достатъчно. Още тогава разбрах, че сме създадени един за друг.

Тя отново отпуска глава на рамото му.

— Забравила съм какво стана после.

— Ти каза: „Боже мой, какво чакаме тогава?“

— О, Майлс, не съм била толкова безсрамна.

— Беше, и още как.

— Любими мой, до онзи миг вече почти седемнайсет века никой не ме бе притежавал в истинската ми същност. Откакто се възцари това убийствено християнство. Всички, които споменах току-що, не успяха

да доближат и на километър до истинската ми същност. Ти си наистина първият от... дори не помня името му. Не можех да чакам и минутка повече. — Тя въздъхва. — Поправи ли горката табуретка?

— Не, запазих я със счупените крака като паметен спомен за случилото се.

— О, мили, колко си сладък.

— Това е най-малкото, което можех да направя.

Тя го целува по рамото. Потънали в пълно мълчание, миг-два лежат неподвижно на килима с цвят на повехнали рози. После мъжът прокарва пръсти по гладкия ѝ, сякаш изваян от топла слонова кост гръб, улавя я за кръста и я придърпва по-близо.

— Обзалагам се, че все някой е успял да се доближи.

Тя клати глава.

— Вечно се криех зад някой друг.

— Като Смуглата Лейди. — Той целува косите ѝ. — Не го беше споменавала.

— Всъщност връзката не беше от най-щастливите.

— Бъди добро другарче и ми разкажи.

Тя шумно изпуска въздух, едновременно развеселена и смутена.

— Майлс, това е съвсем лично преживяване.

— На жива душа няма да кажа.

Тя се колебае.

— Ами... мога да ти кажа едно. Да го наричат както си щат, но никога не е бил Лебедът от Ейвън.

Въодушевен и изненадан, той се извъръща.

— Нали не казваш, че в крайна сметка все пак е бил *Бейкън*?

— Не, скъпи. Опитвам се да обясня, че в дългите си безмълвни и сладки размишления той дори веднъж не се сети за нещо така елементарно като една баня. Затова в крайна сметка излязох толкова студена и резервирана. Честно казано, не можех да се приближа на повече от един вик разстояние. Помня, че веднъж го срещнах — скиташе се по Олд Чийпсайд, потупваше се по плешивата глава, повтаряше все един и същи стих... и не можеше да измисли как да продължи. Аз му креснах с все сила през улицата — за прикритие бях застанала до някаква продавачка на цветя — и му помогнах да продължи.

— За кой стих става дума?

— „Не знам как шестват нежните богини“.

— А ти какво извика?

— „Защото отдалеч смърди ми“. Или както там са казвали елизабетинците.

Той се ухилва на тавана.

— Ти си невъзможна.

— Всичките бяха еднакви. Ако литературните историци не се правеха на важни, отдавна щяха да открият, че преживях много лош период от упадъка на Римската империя до изобретяването на вътрешния водопровод.

Той замълчава.

— Да бях знаел от самото начало, че истинската ти не приема нищо сериозно.

Ръката ѝ се плъзва по корема му.

— Нищо ли?

— Освен това.

Тя го щипва по пъпа.

— Аз съм такава, каквато искаш да бъда.

— Значи не си истинското себе си.

— Това съм истинската аз.

— Тогава ми кажи истината за Смуглата Лейди.

— Миличък, изобщо нямаше да ти хареса. Беше досущ като сестра Кори.

— Тоест физически, а не буквално като сестра Кори?

— Съвършено копие. По някакво странно съвпадение.

Той отново се извъръща слисано към нея.

— Ерато, нали... не се шегувах?

— Разбира се, че не, Майлс. — Тя вдига глава и го поглежда в очите. — Де да беше шега.

Той отпуска глава на възглавницата и отново се втренчва в тавана.

— Боже мой. Чернокожа.

— Мисля, че се спряхме на наситенокафяво, скъпи.

— И ти нямаше нищо против?

Тя въздъхва.

— Любими, току-що се пошегувах, разбира се — за Олд Чийпсайд. Аз съществувах само във въображението му. Просто онова,

което витаеше в неговото въображение, доста се доближава до онова, което витае в твоето. Разликата е, че ти не спираш дотам — искам да кажа, не конкретно ти, а всички твои съвременници. Всичко трябва да е „истинско“, иначе не съществува. Ти прекрасно знаеш, че истинската „истинската аз“ е въображаема. Аз съм истинска във вашия смисъл на думата единствено защото ти така ме искаш. Това се опитвах да кажа преди малко.

— Чакай малко, ти първа се появи и седна на ръба на писалището ми.

— Любими, просто исках да проверя как ще се чувствам като истинска. Естествено, трябваше да избира някого, пред когото да се представя като истинска. Също тъй естествено се спрях на теб. Това е всичко. Честна дума.

За миг лежах мълчаливо. После той се размърда.

— Искаш ли да легнем на леглото?

— Разбира се, скъпи.

Тя се изправя и му подава ръка. Нежно се прегръщат, докосват устни, след това ръка за ръка се настаняват на леглото и заемат същата поза — тя опира глава на рамото му, той я прегръща през раменете, тя премята десния си крак върху неговия. Той отново заговаря.

— Забравил съм коя ненаписваема вариация беше.

— Двайсет и деветата.

— Мислех, че е трийсетата.

— Не, мили. Беше две след двайтсет и седмата, а двайтсет и седмата беше, когато ме накара... — И тя се притиска по-плътено към него. — Знаеш. Калпазанин такъв.

— Искаш да кажеш, когато те накарах да...

— Шшт.

Тя го целува по рамото. Часовникът тиктака и доволно отглежда в утробата си следващия кукувичи зов. Мъжът на леглото заговаря на тавана:

— За нищо на света не бих повярвал. Всеки път съумяваме да го правим още по-невъзможно от предишния.

— Нали ти казах. Ах, ти, маловернико.

— Каза ми, скъпа. — Плъзва ръка по гладкия гръб и я потупва.

— Ти и сестра Кори.

Тя леко го щипва.

— *Като* сестра Кори.

— Правиш я толкова добре. Непрекъснато забравям, че сте една и съща личност. — Той целува косите ѝ. — Откакто тя, искам да кажа ти — фантастично. Нищо чудно, че старият Уилям... особено като пощурееш. Ако всичко е ставало в главата му, разбирам защо е оплешивял.

— Да, скъпи, в главата му.

Той търси дясната ѝ ръка. Сплитат пръсти и известно време лежат, потънали в размисъл.

— Това ми се стори нередно днес. Искам да кажа, само два пъти. Онзи *interuptus*^[1] не се брои. — Тя не отвърща. — Средно стигаме до три, нали?

— Всъщност до три цяло и три в период, мили мой.

— Значи два пъти е недостатъчно.

— Можем да наваксаме.

— Това е заради литературните глупости. Всеки път, когато се задълбочим в темата, някак изгубваме от поглед основното.

— Скъпи, нямам нищо против, но като имаме предвид коя съм, не мога напълно да пренебрегна тази страна на въпроса.

— Ангел мой, зная, че не можеш. Просто...

— Просто какво, любими?

Той я погалва по гърба.

— Всъщност мислех за едно от днешните ти превъплъщения. — Потупва я. — Както винаги ти се представи много компетентно. Но през цялото време се питах какво отношение има това към всичко останало.

— За кое превъплъщение става дума?

— Когато се правеше на психоаналитик. Всички онези глупости как съм бил воайор и екхибиционист. Честна дума, дойде ми в повече. При дадените обстоятелства. А и беше малко нечестно. Особено за фиксацията върху майката.

Тя се изправя на лакът.

— Но, Майлс, мили, кой каза едва миналия път, че би изял гърдите ми?

— Не мисля, че можем да вадим отвлечени заключения само защото по някаква чиста случайност като сестра Кори имаш зашеметителни гърди.

— Само като сестра Кори ли?

— Разбира се, че не. — Той докосва за миг тези до себе си. — И като двете.

— Майлс, чух много добре. Каза „като сестра Кори“.

— Грешка на езика.

Тя свежда поглед.

— Честна дума, не виждам никаква разлика.

— Съкровище, всъщност няма разлика.

Тя вдига глава.

— Какво значи това „всъщност“?

— Искам да кажа, че разликата е почти незабележима. А и не може да ревнуваш от самата себе си. Само защото като сестра Кори си една идея по-горда и по-смела. Още по-очарователно дръзка и предизвикателна. — Той отново посяга към предмета на дискусията. — Твоите са по-дискретни. По-деликатни. — Тя отново изучава дискретната деликатност, но вече с известна сянка на съмнение. — Нека ги целуна.

Тя се отпуска на рамото му в предишната поза.

— Няма значение.

— Толкова си суетна.

— Съжалявам, че се оставих да ме придумаш да се направя на чернокожо момиче.

— Мила моя, нали вече се разбрахме. Само едно твое превъплъщение ми е достатъчно — единствено за да ми напомня колко божествена си в истинския си вид. Както и да е, опитвах се да кажа, че колкото и да ти е приятно да ме обвиняваш в кръвосмешение и така нататък, имаме да вършим много по-важни неща. Днес имаше цели пасажки, където изобщо не се споменава за секс. Понякога ми се струва, че губим усет за правилното степенуване на нещата. Трябва да се върнем към духа на онези невероятно прекрасни времена — кога беше това? — когато през цялото време почти не продумвахме.

— Номер осем.

— Тази вариация имаше съвършена структура; беше солидна, сериозна, без прекъсвания — знаеш. Не можем винаги да се издигаме чак до такива висоти, но все пак.

— Като че ли помня, че и тогава бях поравно сестра Кори и себе си — през половината време бях нея.

— Така ли, мила моя? Напълно съм забравил. — Потупва я по гърба. — Колко странно. Можех да се закълна, че през цялото време беше само ти.

Настъпва тишина. Ерато лежи до него. В предишната ѝ поза има една-единствена незначителна промяна — сега е с отворени очи. Човек би се запитал за миг дали не е изпълнена с негодувание. Но скоро това впечатление се оказва погрешно, тъй като тя отново се обръща и целува мястото, където е опряла глава.

— Прав си, любими. Както винаги.

— О, не го казвай, мила моя. Само понякога.

— Просто имам усещането, че ти ставаш далеч по-добър в изкуството да се държиш непоносимо.

— Глупости.

— Напротив, вярно е. Аз не притежавам твоя вроден талант да убивам настроения. Не е лесно, когато цял живот си се опитвал да постигнеш обратното.

— Но днес ти се справи прекрасно. Каза неща, които бях убеден, че никога няма да ти простя.

Тя отново го целува по рамото и въздъхва.

— Направих, каквото можах.

— И успя.

Тя се притиска мъничко по-близо до него.

— Това поне доказва, че решението ми да дойда при теб е било съвършено правилно.

— Много мило от твоя страна, любима.

Тя замълчава.

— Макар че никога не съм ти казвала истинската причина.

— Разбира се, че си ми я казвала, любима. Поне десетина пъти, докато си почивахме. Как винаги си се възхищавала на моята чувствителност по отношение на жените, как си осъзнала, че срещам литературни проблеми... и така нататък. — Тя безмълвно целува рамото му. Той се взира в тавана. — Да не искаш да кажеш, че има друга причина?...

— Нищо особено, мили мой.

— Каж ми.

— Не бива да се обиждаш. — Тя нежно глади гърдите му. — Просто в този миг се чувствам толкова близко до теб. Не мога да

понеса мисълта да ни разделя и най-малката тайна.

— Хайде. Кажи ми.

Тя се притиска мъничко по-силно към него.

— Просто като че ли никога не си си давал сметка колко привлекателни бяха... са... така наречените ти литературните проблеми за момиче като мен. — Тя докосва с пръсти гърдите му. — Никога не съм ти го казвала, Майлс, но го изпитах още първия път, когато се срещнахме. Разбира се, ти не знаеше, че това съм аз, бях се скрила в образа, който се опитваше да съчиниш по онова време. Но през цялото време те наблюдавах, любими.

— И?

— Слава Богу, казах си, най-после едно момче, което никога, за нищо на света няма да го направи както трябва, а освен това почти го знае и сам. През цялото си юношество, докато си блъскаше главата в стената и с мъка докарваше онези... скъпи, наистина е трудно, *зная*, че всичко беше с най-добри намерения и че ти *наистина* се стараете, колкото можеш, и аз се опитвах да ти помогна, но нека си го кажем — онези отчайващо необмислени и неточни опити да ме обрисуваш — през целия този наистина *ужасяващ* и изнервящ период не изгубих вяра в теб. Защото знаех, че един ден ще те озари прозрение и ще осъзнаеш, че всичко това е пълен абсурд — все едно еднокрак инвалид да се готви за олимпийски атлет. И така се сбъдна тази прекрасна, прекрасна наша тайна. — Тя млъква и развеселено изсумтява. — Като се правеше на старшата сестра беше толкова смешен. Всеки път ставаш все по-добър. Идеше ми да се изсмея на глас. — Той не отвърща. — Майлс, нали разбираш какво се опитвам да кажа?

— Да. Идеално разбирам.

Нещо в гласа му я кара бързо да се изправи на лакът и тревожно да се вгледа в лицето му. Протяга ръка и го гали.

— Мили мой, влюбените хора трябва да бъдат откровени помежду си.

— Зная.

— Току-що си призна най-искрено за гърдите на сестра Кори. Аз просто се опитах да ти отвърна със същото.

— Ясно ми е.

Тя го потупва по страната.

— А и винаги си притежавал рядката дарба да не умееш да се изразяваш. Това е толкова по-привлекателно и интересно, отколкото да ти се удава да боравиш с думи. Мисля, че ужасно се подценяваш. Хора, които знаят какво искат да кажат, при това умеят да го кажат, с лопати да ги ринеш. Ти нямаш понятие нито от едното, нито от другото, което те прави почти уникален. — Тя се вглежда в него с нежна загриженост. — Това е причината, която ме накара да ти се разкрия в истинската си същност, любими. Именно заради това се чувствам толкова сигурна с теб. Зная, че дори ако по някаква случайност се отметнеш — опазил Бог, аз вярвам, че никога няма да го направиш — от нашата малка сделка и се опиташ да опишеш всичко това, изобщо няма да успееш, за нищо на света. В интерес на истината в някакъв момент обмислях и други автори, но никой от тях не можеше да ми осигури тази съвършена сигурност, която ти ми даваш. — Тя го наблюдава, после се навежда към него с неподправено искрен поглед и почти докосва с устни неговите устни. — Майлс, знаеш, че можеш да ме имаш винаги, когато поискаш — тя го целува — и както поискаш. А ако всичко беше другояче и ти *можеше* да опишеш всичко между нас, просто нямаше да можем да бъдем заедно. Тогава нямаше да имам друг избор и щях да се примиря да бъда просто сянка под старото стълбище към мозъка ти, досаден призрак в машината, а аз не мога да понеса мисълта да бъда за теб просто фантазия. — Тя отново го целува, но този път не се отдръпва и докато говори, докосва устните му с устни. — А и без друго в тази област си много, много по-добър.

Последна дълга целувка и тя отново се отпуска в предишното положение — опира глава на рамото му и премята крак върху него. Той се вира в куполовидния таван и заговаря:

— Само искам да изтъкна, че от гледна точка на съвременността много хора...

— Мили мой, зная. И напълно разбирам защо предпочиташ да вярваш на *тях*.

Той поема дъх.

— Мисля, че с право мога да изтъкна, че ти самата не си написала и ред през целия си живот и съответно нямаш представа колко дяволски...

— Любими мой... прости ми. Има една малка тайна, която още не съм споделила с теб.

— Каква е тя?

— Ами... в интерес на *историческата* истина, в самото начало, няколко века след възникването на азбуката, с литературните ми сестри имахме проблеми. Разбираш ли, любими, всъщност нямаше кой знае какъв напредък в писмеността. Разбира се, ние самите бяхме все още твърде неумели да вдъхновяваме творците. Но светът бе сякаш оглушал и ослепял. И пак оная противна Клио беше виновна. Винаги си е била все същата — вечно гледа да се присламчи към властниците, към известните хора. На всичкото отгоре е доста безсрамен сноб. На практика тя им насади в главите, че азбуката е най-добрият приятел на прихода. Те не можеха да го възприемат по никакъв друг начин. Чудесно, паднаха ли ни сега измамниците, които не плащат данъци. Използваха буквите единствено за ония налудничави поменици с волове, гърнета мед и делви вино, както и за писма от сорта „Драги господине, получих вашата незадоволителна глинена плочка от 10-ти миналия месец.“ Знаеш какво имам предвид. И тогава на останалите сестри ни хрумна блестяща идея. Вие, смъртните, очевидно се нуждаете от пример — нещо, което да ви докаже, че в литературните дела също има хляб и какви ли не облаги, точно както в добрите стари финансови дела. Така се споразумяхме всяка да напише образец от своето изкуство, като единствено искаме да ви покажем посоката. С две думи, Майлс, случи се веднъж да надраскам нещо.

— Кое то, за по-удобно несъмнено е изчезнало?

— Не, мили мой. Онзи ден го видях на витрината на една книжарница.

Той съзерцава тавана.

— Разкажи ми.

— Разбира се, подписах се с псевдоним. Оригиналното заглавие пък е забравено.

— Бих искал да го узная.

— Оригиналното заглавие ли? Как са могли да го изгубят, срам и позор, толкова подхождаше на темата. Тя се изправя на лакът и свежда поглед към него. — Майлс, това не се отнася за теб, разбира се, но всъщност творбата се наричаше „Тези мъже — ще пораснат ли някога?“ Или само „Мъже“, за по-кратко. Не е ли остроумно? — Той изучава изпод вежди радостно-въпросителното ѝ изражение. Тя навежда очи и проследява с пръст очертанията на бицепса му. — Е, в

никакъв случай не може да се нарече съвършено. Сега осъзнавам, че така и не съм успяла ясно да предам най-важното послание. Опасявам се, че доста съм надценила интелигентността на читателите си. И до ден-днешен половината изобщо не са схванали за какво се разказва.

Той отново втренчва поглед в тавана.

— Просто ми кажи модерното заглавие.

— Всъщност, мили, имам още една противна сестра. Тя е точно като Клио — същият ужасяващ сноб. Вечно са заедно. Казва се Калиопа^[2] и е покровителка на епоса. Нейната примерна творба бе убийствено скучна. От първата до последната страница веднъж не се споменава за секс и всичко е безумно сериозно, няма и една смешка. И за да ѝ натрия носа, взех един от скапаните ѝ герои и написах „Мъже“ за него. Просто за да покажа какви са те всъщност.

— Моля те, кажи ми истинското заглавие.

— Мили, току-що ти го казах.

— Заглавието, с което е известна в наши дни.

Тя започна да рисува с пръст кръгчета по чаршафа.

— Срамувам се, любими. На никого не съм казвала, че аз съм истинският автор. В много отношения е ужасно примитивно и наивно. Да не говорим, че съм объркала всичките места.

— Значи се споменават множество географски реалии?

Тя продължава да рисува кръгове.

— Всъщност, да.

— И се разказва за пътешествие?

— Може би нещо такова.

— Но аз и за миг не бих допуснал мисълта, че по някакво изключително невероятно съвпадение това пътешествие започва точно след превземането на Троя.

— Любими, предпочитам да не отговарям.

— И като че ли е по-известно под заглавието „Одисея“?

Тя рязко се изправя и скрива лице в длани.

— Господи, Майлс. Какъв ужас! Ти се досети.

Той скръства ръце под тила си и се взира в тавана. Тя тревожно го поглежда, после импулсивно се обръща и се навежда над него.

— Мили мой, не бива да ревнуваш само защото непохватният ми литературен опит случайно се е превърнал в бестселър.

Той се взира в напрегнатите ѝ очи.

— Мислех, че си почиваме.

— Разбира се, че си почиваме.

— Как има дързостта да ме наречеш по-непоносим от себе си... и то само защото между другото подхвърлих нещо за гърди... направо е абсурдно. Още от възникването на научните изследвания в областта на класическата литература всички учени знаят, че Омир е бил мъж.

Тя рязко се отмята назад и отново полага глава на рамото му.

— О, Майлс, засегнах те.

— Очевидно е бил мъж. Бил е гений. Ако питаш мен, ти ревнуваш.

— Съжалявам, че изобщо споменах за това.

— Напротив, постъпи съвсем правилно. Това просто показва нивото, на което разсъждаваш. Ако наистина беше чела проклетата поема, щеше да разбереш, че Одисей се връща в Итака единствено защото никъде другаде не може да намери нов кораб и екипаж. Да не говорим за цялата история със съпругата. Цялото онова тъкане. Всички знаят защо женските паяци обичат мъжките.

Тя се притиска към него.

— Майлс, ще ме накараш да се разплача. Всъщност точно като Пенелопа.

Той поема дъх.

— Добре де, трябвало е да вкара малко сантимент в образа. Предполагам, че в онези времена също се е налагало да се подхвърли нещо и на жените.

— Ако обичаш, не казвай „жените“, сякаш е мръсна дума. И те моля да ме прегърнеш.

Миг-два той не помръдва — но после, завладян от така типичното за мъжката мисъл светкавично прозрение в женската ирационалност, изважда ръка изпод главата си и прегръща богинята; след известно време я потупва по рамото.

— Добре. Вярвам, че си му дала една-две идеи. Цирцея, Калипсо и така нататък.

Тя го целува по рамото.

— Благодаря ти, скъпи. Много свободомислещо от твоя страна.

След малкото спречкване лежат мълчаливо. Макар и внимателно, той нарушава мълчанието:

— Още не сме решили какво ще правим следващия път.

— Решихме. По-малко приказки. Повече действие.

— На някое място можем да вметнем как ти извърщаш глава с досада и погнуса и казваш: „Иска ми се просто да изчезнеш оттук.“ — Замлъква. — Мисля, че следващия път ще го направя.

— Звучи страхотно, мили мой. Искаш ли да продължа да се преструвам на отегчена и погнусена, или тъкмо наопаки?

— Ти решаваш.

Тя се притиска към него.

— Остави глупавите ми женски чувства. Искам онова, което искаш ти. Ти си мъжът.

— Ти нали си безсмъртна.

— Скъпи, наистина ми е все едно.

— Настоявам.

— Добре, ще се преструвам, че ми харесва.

— *Не искам* да се преструваш.

Тя мълчи. После казва:

— Винаги познавам кога те ядосвам.

— Ни най-малко не ме ядосваш. Просто... е, просто трябва да сложим малко ред. Не може да се импровизира без предварителна идея.

— Да, мили.

— Човек не сядва в ресторант, ако няма намерение да обядва.

— Зная, Майлс.

— Просто казвам, че носим някаква отговорност към онези три цяло и три в период.

— Любими, *зная*.

— И освен всичко друго занапред те очакват хиляди години живот. А аз...

— Майлс.

Той замлъчва.

— До десетата вариация все съумявахме да го докараме до четири-пет. Но по-нататък напълно се провалихме.

— И ти обвиняваш *мен* за това.

— Съвсем не. Просто е нужна още малко концентрация. И от двете страни. — Продължава, без да ѝ даде възможност да отговори.

— Освен всичко друго има какви ли не... наративни похвати, които не сме изследвали напълно.

— Например?

Той се взира в тавана.

— Мисля, че следващия път ще оставя първоначалното лечение изцяло на сестра Кори.

Настъпва тишина.

— Майлс, като жена мога да ти кажа, че тя...

— Струва ми се малко необичайно, че е била достойна за най-великия поет в историята, но не и за мен.

— Ако можеш да определиш мимолетния *engouement*^[3], който една подчертано провинциална личност изпитва от срещата си с малко евтина екзотика от Барбадос, и то преди четиристотин години... — Тя млъква. — Разбирам, аз съм най-обикновена богиня, нищо повече.

— Тя придоби за мен съвършено ново измерение. Това е всичко.

— Мислех, че вече известните измерения са ти достатъчни.

Той замълчава.

— Няма да споря. Беше просто идея. Щом си толкова велика и не можеш да се въплътиш в един на пръв поглед толкова очарователно човечен и забавен член на неоправдана раса... просто няма какво повече да се каже.

Ерато замълчава на свой ред.

— Само първоначалното лечение ли?

— В интерес на истината можем да го направим...

— Какво да направим?

— Няма значение.

— Не, кажи ми, моля те.

— Може само тя да участва през цялото време. Искам да кажа, ти в нейния образ. Отново като чернокожа муза. Единствено с цел да повишим средната стойност. — Тя не отвърща. — Не че бих се отказал от теб.

— Имаш ли някакви други идеи, Майлс?

— Като изключим предложението за в бъдеще да носиш позаоблени обувки, когато риташ беззащитното ми тяло — не.

Минава миг, тя се изправя. Свежда глава към него и на лицето ѝ е изписано гузно изражение.

— Бедничкият ми, сладкият ми той. Мисля, че ти се поотмести и аз просто не можах да спра.

— За двайсет и девети път.

— О, Майлс, не съм! Покажи ми къде е. Нека те целуна по хубаво. — Той докосва долните си ребра. Тя се навежда и продължително целува нараненото място; после се изправя и укоризнено го поглежда.

— Любими, ти си истински англичанин — нищо не показваш. Като с гърдите на сестра Кори. — Тя го съзерцава замислено, но все пак нежно. — Понякога ми напомняш на един човек.

— На кого?

— На един човек, когото познавах много отдавна.

Той я поглежда подозрително.

— Кой е той?

Облегната на лакът, тя нежно гали гърдите му и описва малки кръгове около пъпа му.

— Вече дори не помня името му. Не представляваше нищо особено. Виждала съм го един-единствен път. Всъщност имах един приятел, когото си делихме със сестра ми Талия. Казваше се Чарли. Водеше ме насам-натам. Просто се забавлявахме.

— Кой е Чарли?

— Нека пак да те гушна. — Тя заема предишната поза. — Мм, толкова е хубаво. Чарли е... О, боже, тази моя памет! Само да не бяха толкова много. — Тя замислено го потупва по рамото; изведнъж радостно го плесва по-силно. — Френски.

— Случило се е във Франция?

— Не, в Гърция. Със сигурност беше в Гърция.

— Но Чарли не е...

Тя посяга с дясната си ръка да му запуши устата.

— Майлс, зная това. Просто имам напълно откачена система за запомняне. Чакай малко. Френски... точно така! Знаех си, че най-накрая ще се сетя. Брекекеке, коакс, коакс. Чарли беше написал една пиеса за жаби.

Той втренчва поглед в тавана.

— Но защо Чарли, за Бога?

— Истинското му име е толкова дълго. Все не мога да го запомня.

— Става дума за Атина в пети век?

— Любими мой, не мога да се закълна за точната дата. Но си напълно прав — *наистина* беше в Атина, при това много преди

дискотеките, фамилията Онасис и така нататък. И то толкова отдавна, че не бива да ревнуваш, той бе сред четиримата мъже, които единствени в цяла Атина не бяха напористи хомосексуалисти — честна дума, момичетата нямаха голям избор — и с Талия му подхвърлихме една идея за пиеса, с чудесни женски роли, които той разви блестящо, макар че ако трябва да бъде искрена, имаше едно злобно заяждане по адрес на жените от Милет, които... — но това е друга история. Както и да е. Веднъж ни хрумна да посетим стария Джаджа. Жилището му бе просто отвратително — намираше се недалеч от пазара, на приземния етаж, вътре нямаше абсолютно никаква светлина и повече приличаше на пещера отколкото на жилище, а на всичкото отгоре той се беше сгушил в дъното пред един огън... макар че хората навън направо изнемогваха от жегата. Представяш ли си? На изкукуригалия дърт глупак очевидно изобщо не му беше до нас и почти не ме погледна, когато Чарли ме представи. Разбира се, бях там incognito, той не знаеше коя съм всъщност. Но и да знаеше, това надали би му направило особено впечатление. Като че ли не го интересуваше друго, освен да размахва ръце пред огъня и да наблюдава идиотските сенки, които се гонеха по стената. С Чарли се почувствахме като четиригодишни. Направо невероятно — сигурно някое хлапе наскоро му бе показало тази игра. От пръв поглед си личеше, че вече е напълно изкуфял. Отдавна трябваше да са го тикнали в старчески дом. Отегчавам ли те?

Той се взира в тавана.

— Продължавай.

— Искам да кажа, че в определен момент човек трябва да престане да се любува на отраженията на разни хвърчащи птички, смешни гримаси и главата на вълка. В крайна сметка на нас непоносимо ни втръсна и за майтап Чарли предложи да си сваля дрехите; помня, че бях с доста кокетен бледошафранен шаячен хитон, извезан по краищата с червена вълна; беше от един любим бутик на остров Кефалония^[4], намира се в галерия с колони, бях го взела от пролетната разпродажба предишната седмица почти без пари, направо от закачалката, а сякаш ушит за мен... Докъде бях стигнала?

— Тъкмо се канеше да се разсъблечеш пред...

— Разбираш ли, просто исках да видя как ще изглежда сянката на голото ми тяло, а и малко да постресна грохналия дърт нещастник

— и знаеш ли какво стана? Той грабна метлата, която бе захвърлена до огнището, и забълва какви ли не мръсотии срещу Чарли. Ако си въобразявал, че хористките, които все забърсвал — точно така каза — се вместили в неговата представа, на Джаджа, за идеалната жена, трябвало да иде да си прегледа вулгарния, болен от евтини водевили мозък. После с цялото си нахалство ми заяви, че носът ми бил прекалено дълъг, веждите ми не били добре оскубани, божественият ми хитон бил една педя по-къс, отколкото трябвало, ръцете и краката ми били твърде кльоцави, задникът ми не стърчал достатъчно... с което съвсем се издаде. И той беше като всички останали. За него идеалната жена всъщност представляваше идеалното момче. И Чарли не се посвени да му го заяви право в очите на този мизерник. Ако не беше отскочил навреме, метлата щеше да го перне по главата. В крайна сметка трябваше да се спасяваме с бягство. А Джаджа стоеше на прага, размахваше смотаната си метла и крещеше глупости — как щял да погне пазителите по петите ни — Бог знае как си ги е представял — заради това нарушаване на... — Тя замълчава. — Беше такъв, как се вика...

— Не философ, нали?

— Колко странно. Как се...

— Просто се опитах да отгатна.

— Всичките са един дол дренки, да ти кажа. В един от фарсовете си Чарли добре ги беше изтипосал. Според него не можели да си различат *phallos*^[5] от *pyge*^[6].

— В кой фарс?

— Онази противна Клио веднъж ми каза, че не бил запазен. Но доколкото я познавам, сигурно просто го е тикнала под напоителните канали на инките или нещо подобно. За да се измъкне и на спокойствие да се позабавлява в събота вечер като истинска стара мома.

Той продължава да се взира в тавана.

— И аз... аз ти напомням на стария Джаджа?

Тя го целува по рамото.

— Съвсем далечно, мили мой. Едва-едва доловимо. И то само понякога.

— Не виждам никаква връзка.

— Майлс, недей да се цупиш и да се обиждаш. Не говоря за физическия аспект.

— Кога съм се оплаквал, че си се разсъбличала пред мен?

— Но все се опитваш да ме превърнеш в нещо, което не съм. Сякаш би ме предпочел свършена. Или като сестра Кори. Струва ми се, че никога не задоволявам напълно изискванията ти. Зная, че имам недостатъци. Всъщност носят ми *наистина* е с няколко милиметра по-дълъг от идеалната пропорция. — Тя замълчава. — Някога имах и друг приятел. Той все ми се подиграваше за това. Но той си беше плъх. Излизаше с отегчителната до смърт Калиопа. Само че аз му го върнах тъпкано.

— И кой беше той?

— Нали не се дразниш, че дърдорях толкова много? Каж ми, ако ти преча. Ами просто прилепих думата „нос“ към истинското му име. После го изпратиха в изгнание. Там написа възможно най-разводненото... как му се вика... за основаването на... нали знаеш. Хик хек хок.

— На Рим?

— На Рим.

Той втренчва поглед в тавана.

— Бъркаш двама души.

— Не ги бъркам. Ще го помня цял живот.

— Вергилий е писал за Рим.

— Разбира се. Колко си умен — как се сети.

— А ти си имала връзка с Овидий.

Настъпва тишина.

— Майлс, напълно ли си сигурен?

— Публий Овидий Назон. Като „нос“ на латински.

— Едва сега като че ли започвам да се досещам. Не съм ли го вдъхновила да напише ода или нещо подобно?

— Онзи е Хораций, за Бога.

— А, да. Онова изящно творение за врабчето.

— Катул.

— А, помня и него. Беше истинско съкровище, толкова обичах да го дразня. Бях неговата Ливия.

— Лесбия. Божичко!

Тя се притиска към него.

— Мили мой, съжалявам. Наистина полагам големи старания.

— Питам се, ако имаш такова отношение към великите поети от миналото, какво, по дяволите, ги очаква...

— Майлс, аз просто вдъхновявам хората. Хвърлям семето. Не мога да бъда едновременно навсякъде, за да видя какво цвете ще поникне. А и така ме болят очите, като чета на други езици. Никоя освен нашата азбука не притежава за мен същите нюанси.

Майлс Грийн се взира в тавана и мълчаливо размишлява. Тя го целува по рамото.

— Мили мой, кажи ми за какво си мислиш.

— Знаеш за какво си мисля.

— Хайде де.

— Питам се дали си прочела и ред от онова, което съм написал.

Тя замълчава. После се сгущва в гънката на врата му и го целува.

— Майлс, чела съм някои рецензии. И съм чувала много хора да говорят за работите ти.

— Но не си ги чела.

— Зная за какво се разказва. Общата насока.

— Попитах те дали си ги чела.

— Ами... не в буквалния смисъл на думата, любими мой. Все се каня. Честна дума.

— Благодаря.

— Майлс, знаеш, че обичам истинската ти същност.

— Ако обичаш, престани да употребяваш думата „истинска“. Напълно разби цялото ми доверие в нея. — И преди да е успяла да изрече каквото и да било, продължава: — Първо ми казваш, че съм безнадеждно невъздържан и неточен. После изведнъж става ясно, че всъщност не си прочела нито ред от проклетите ми писания. Знаеш ли какво? Трябва да се заемеш с писане на рецензии.

Тя скрива лице в рамото му.

— Приличаме си. И аз не се справям много добре с думите.

— Виж, Ерато. Игричките, които си играем в полувремето, тъй да се каже, са едно нещо. Но ти все по-настоятелно се опитваш да ги намесиш в почивките ни. Все по-настоятелно се подиграваш с нещо, на които държа. Като действителността например. И за Бога, само не ми казвай пак, че просто си такава, каквато аз те искам. Не съм те искал

такава. Ти *сама си* решила каква да бъдеш. И вече надхвърляш границите на всякакви шеги.

— Моля те, не се ядосвай.

— Не се ядосвам. Просто съм шокиран. И дълбоко огорчен.

Той се взира в тавана. Ръката ѝ леко се плъзва по корема му и намира увисналия пенис; започва да го гали, после лекичко го стисва. След малко мъжът се обажда:

— Все ги замисляш разни.

Тя го целува по рамото.

— С което те надминавам.

— Нямах предвид това.

— Не мога да се оправя с имената. Все едно главата ми е пълна с мухи, които непрестанно бръмчат.

— Не можа ли да измислиш по-хубаво сравнение?

— А какво му е на това, любими?

Той продължава сърдито да стиска устни, но вече не издържа.

— Прекрасно помниш всичко. Особено когато пожелаеш.

Тя продължава да си играе с пениса.

— Някои неща.

Той оставя кратка пауза, преди да продължи:

— Много правилно от твоя страна. Аз, естествено, разбирам, че онова същество от парнаската поляна е просто метафора, символ на азбучните сливания, които пораждат думи и така нататък. Но не проумявам защо не можеш да ми простиш липсата на богат сексуален опит, какъвто притежаваш ти. Мисля, че изобщо не искам кой знае колко много, като те моля само за час-два да наденеш нечия чужда кожа. Поне от време на време.

— Майлс, зная, че чернокожите са красиви, но мъничко ме боли, че не ти се струвам достатъчно красива такава, каквато съм. Да не говорим, че в началото се уговорихме да се превъплъщавам само когато ми се прииска.

— Само че на теб никога не ти се прииска.

— Не разбирам защо просто не бъдем себе си.

— Защото ти не ме разбираш. Понякога си мисля, че би било най-добре, ако двамата бяхме съвсем различни хора.

Тя повдига пениса му, после го пуска и той безжизнено увисва.

— Разбирам те, любими мой. Може и да не съм чела книгите ти, но съм прочела онова, което е в сърцето ти. Зная и кътните ти зъби. — Тя потупва пениса сякаш за довиждане, после плъзва ръка по рамото му. — Моля те, нека не говорим повече. Нека малко да си починем. Може би след минута ще ми дойде друго настроение. И тогава ще започнем следващия преговор.

— Изобщо не смятам въпроса за приключен.

— Мили мой.

— Напоследък само говорим. Имах те само два пъти през целите тези поне сто и осемдесет страници — разбира се, ако това бе обикновена книга със страници, а не ненаписваем нетекст. Не сме тук за това.

— Обещавам да измисля нещо очарователно за следващия път.

Той изсумтява.

— Така не става.

— *Любими.*

— Добре де.

— Няма да изрека и дума. Ще бъда твоя до безкрай.

— *Добре* ще се позабавляваме.

— Обещавам.

Тя го потупва по рамото. Той понечва да каже нещо, но се отказва.

В стаята цари пълна тишина, в която отеква единствено тиктакането на стенния часовник. Те лежат на тънещото в здрач легло, телата им се преплитат, очите им са затворени — очарователна картина на интимна хармония; сгушена жена, мъж, който я закриля, покой след чувствения ураган. Тя повдига десния си крак малко по-нагоре и докосва слабините му, сънено потърквайки се в хълбока му; после отново замръзва в неподвижна поза.

В този миг всички мъже трябва да съчувстват на Майлс Грийн — или поне самият Майлс Грийн е твърдо убеден в това. Смята, че никой не може да го вини за припламващото понякога неблагоприятно желание да поеме (тъй да се каже) по стъпките на Барда^[7].

И наистина — най-вече за свое собствено утешение — за минута извиква пред погледа си жизнерадостната, напориста и вече исторически възхитителна карибка. Но после, съвсем естествено, тишината го отвежда до други възможни изходи от настоящето

затруднение. Пред очите му като в калейдоскоп се плъзгат и стрелкат полинезийки, ирландки, венецуелки, ливанки, балинезийки, индийки, италианки, рускини и какви ли не други; свенливи, страстни, дръзки и хладни; съблазнителни, потънали в сълзи, игриви и разярени... цяла Организация на обединените нации от женски очи, устни, гърди, крака, ръце, слабини и задници; но уви, те се мяркат само за миг, като снимки на шумолящите страници на списание или като снежинки, които замръзват, защото са неосъществими.

Най-влудяващото, разбира се, е, че всички те са заключени в тялото, сгушено от дясната му страна, и очакват да вдъхнат или да им бъде вдъхнат живителен дъх, за да придобият очарователно измамна плътност — разбира се, само в случай че проклетото момиче (Омир, как ли не), с цялата си абсурдно капризна и банална женска суета (подчертано абсурдна предвид на произхода му от семейство, където всички са обзети до степен на полуда от манията да демонстрират колко са полиморфни) бъде заставено да се подчини. Трябва да се отбележи, че като мнозинството божества в дългата си кариера и Ерато бе прихванала някои доста глупави човешки привички. Съдейки по поведението ѝ, човек спокойно би могъл да заключи, че тя е най-обикновена жена — дори още по-зле, най-обикновена съпруга.

Така размишлява Майлс Грийн. С обичайната си обективност той заключава, че не би могъл да се оплаче от факта, че, общо взето, ден след ден, с всичките му плюсове и минуси е имал на разположение богиня, която е готова едва ли не на всичко (като изключим метаморфозите и бразилската чупка) в леглото; нито пък безнаказано да пренебрегва единствената отстъпка, която тя бе направила в полза на извечното човешко псевдодуховно търсене на нещо, което бе един сантиметър (или една сричка) по-съвършено от онова, което той вече притежаваше — сестра Кори. Въпреки това не може лесно да ѝ прости всички останали отстъпки, които спокойно бе в състояние да направи в подходящия момент. Откритието, че е възможно една муза да бъде лишена от въображение в тези неща, искрено го разочарова — по въздействие можеше да се сравни с изкусен батос^[8].

Все едно да ти дадат ферари и да ти поставят ограничение на скоростта двайсет километра в час.

Най-сетне трябва да се изправи пред това признание — ако предварително не знаеше коя е, човек с неудоволствие щеше вече да се

пита дали пък всъщност тя не е просто една еснафка. Всички тия приказки за „истинската същност“ граничат с дребнобуржоазния манталитет, с етоса на продавачките. А що се отнася до това, че ревнуваше от себе си единствено защото впоследствие той бе стигнал до откритието, че я намира за още по-привлекателна в чужда кожа... просто няма думи. Човек вече е на път да попита наистина ли се е родила на Парнас, или по-скоро в някой манастир.

„Но Господ ми е свидетел, мисли си Майлс, това далеч не е най-лошото.“ Тази последна и непоносимо многословна вариация просто потвърждаваше отдавна зародилото се подозрение. Представата за музите като за свенливи и плашливи девойки е една от най-големите заблуди, в които човечеството е било въвличано някога. Вместо „свенливи и плашливи“ четете „непоправимо фриволни и непочтени“ — и може би ще получите много по-точна представа що за същества са. Като тази, която лежи до него — подуши ли нещо сериозно, и дим да я няма. Искам да кажа (казва си Майлс), да вземем за пример въпроса, който не повдигнах, но следващия път на всяка цена ще изтъкна — защо деветдесет и девет процента от всичко, което това момиче и сестрите му уж вдъхновяват, винаги е било и остава разхищение на хартия и мастило. Този факт просто показва, че хич не ги е грижа. „Танцуващите Момичета от Делфи“ е добро и твърде точно определение... Боже мой, на драго сърце би се обзаложил, че малцината, които са създали нещо ценно, са го постигнали не толкова заради, а по-скоро въпреки Ерато.

Но онова, което най-безсрамно издаваше подлата ѝ игричка, бе фактът, че ако пожелае, настина е способна да вдъхновява. Стига да поиска, спокойно се е справяла с ролята на Смуглата Лейди, Лесбия, Калипсо и коя ли още не, а при липса на друго е била готова дори да се преправи на гръцка ваза^[9] или света девица. Но го е правила за други мъже — за него се противеше дори на неофициален сеанс в ролята на една най-обикновена карибка. В работно време дори не си бе направила труда да провери на какво е способен Майлс Грийн с малко сериозно и неподправено вдъхновение, нито пък да прочете какво е написал в миналото — иначе веднага би разбрала, че той е твърде значителен човек, за да заслужава подобно пренебрежително отношение.

Отново трябва да се подчертае (казва си Майлс): тя е непоправимо плитка, както и непоправимо бърлива. Спокойно би могъл да си затвори очите пред начина, по който в замяна на задоволителното си тяло пародира всички литературни теории, които човек изповядва. Но вече е потресаващо ясно, че дори *това* не приема насериозно. Авторът и написаното може и да не заслужават уважение, но в никакъв случай не бива да забравяме, че в това най-важно нещо на света жените не могат да правят каквото си поискат.

Именно това определя поведението ѝ — негодуванието от физическото привличане, което изпитваше към него: ярък пример за това колко се бе отдалечила от истинската божественост и принципите на Декарт и колко е заприличала на най-обикновена, средностатистическа гражданка на двайсети век с промит мозък. Бог е свидетел, тази порода му е достатъчно добре позната от моничния свят извън сивата тапицирана стая: веднага щом подушат, че издайническите желания на тялото заплашват безценното еманципирано его, се превръщат в неохотни, досадни, пренебрежителни мърморани със змийски език; сами си го просят, после се отмятат; в един миг робини на сетивата, а в следващия вече наперено ти демонстрират така наречената свобода на волята; вечно се присмиват на онова, което не разбират, и се опитват да принизят мъжете до собственото си равнище. Проблемът е, че така и не порастват; нямат усещане за точния момент, никога не знаят кога да спрат и да се държат както подобава на възрастта им — ярък пример за това е самата Ерато.

Майлс мислено се връща към първите вариации — бяха толкова физически, така страстни, лишени от почти всякакъв диалог; експериментални до степен, в която се превръщаха в очарователно невъзможни като текст. А сега?! И тя е виновна за всичко. С жените човек рано или късно свършва в блатото на реалността, или иначе казано, в море от думи. От време на време дори се пита дали пък жените не са изобретили литературата, за да си върнат тъпкано на представителите на превъзходящия ги мъжки пол, с цел умишлено да ги заблудят и да ги разсеят; да ги въвлекат в напразно прахосване на интелектуални сили и потенциал в мантиси^[10] и тривиални подробности, по-безплътни и от сенки по стените. Всъщност не е ли това една колосална конспирация — и кой е на дъното на всичко?

Разбира се — това вечно изплъзващо се, злонамерено и двулично създание, което лежи до него — че кой друг?!

Може би ви се струва, че Майлс Грийн трябва вече да е изпаднал, и то съвсем основателно, в твърде мрачно настроение. В действителност той лежи на леглото, а на устните му за най-голяма почуда танцува нещо подобно на усмивка. Причината е проста. Току-що му хрумна един изключително хитър ход с жертвена пешка, в замяна на която възнамерява да получи царица. Причината за одевешните неколкочкратни забележки относно сестра Кори и гърдите ѝ съвсем не се коренеше в липса на такт, нито пък демонстрираше проява на пренебрежение — те бяха умишлено направени с цел да се надхитри противникът, който съвсем очевидно бе решен да надхитри него самия. Когато у Ерато покълне достатъчно ревност към сестра Кори, той спонтанно и с лекота ще предложи напълно да я отхвърлят — а после ще предложи нова заместничка. Тази далеч по-съвършена и подходяща кандидатка за мястото вече е избрана — не без подробен анализ на всички възможни посоки за развитие, както вече бе упоменато. В интерес на истината той дори се пита как е могъл да бъде толкова глупав, че да не разбере от самото начало колко е неподходяща; още повече, че опитът, който ще извлече от подобно въплъщение, ще послужи на гъркинята (Боже, колко са били прави троянците за гръцката щедрост) като един толкова необходим урок относно правилното поведение на лицето пред биологическата реалност.

Взира се в тавана и извиква във въображението си новата кандидатка. Тя е японка — скромна и изящно покорна по кимоно, изящно безсрамна и също тъй покорна без него. Но най-голямото ѝ достойнство се състои в неспособността ѝ да говори английски. Самата мисъл кара душата на Майлс Грийн да тръпне от удоволствие. С нея всякакъв друг разговор освен диалога на плътта е сладостно невъзможен. Разбира се, човек би могъл да отпусне на Ерато, *a la japonaise*, някое и друго изречение на развален английски. „Здравей, Джони“, „Ти обича непослушна нипонска момиче“ и разни подобни безсмислици — но всичко друго би било великолепно и безспорно неправдоподобно.

Представя си я как смирено навела очи, тя подрънква на своя шамисен — далеч по-сносен заместител на пукнатата лира; после, най-

сетне разголила бялото си тяло, ухаещо на оризова пудра и хризантеми, с разпуснатата лъскава черна коса, тя коленичи до него — своя самурай — и се отдава на сложна церемония, която непрестанно задълбочава и усилва удоволствието — еротичен еквивалент на прословутия чаен ритуал. Трепкащите като птички ръце, косата с дъх на водорасли, закръглените гърдички — и всичко това в пълна тишина. Най-сетне, доведен до полуда (този момент си представя най-ясно), той я хвърля на татамито, или както там се казва, тя лежи в краката му и го приканя да поднесе върховната награда, с която ще благоволи да даде еротичните ѝ умения. Тази безкрайно смирена жена, най-последно истински възлюбен в ръцете му, предана и преизпълнена с почит, доволна от всичко, преливаща от възхита, и най-вече несравнимо няма — като се изключи някой и друг дрезгав неразбираем стон на дискретно ориенталска наслада, дарена ѝ от нейния господар и господ...

Майлс Грийн се рее в тези приятни видения със спуснати клепачи. Но сега отваря очи. Изпитва странното усещане — също тъй неразбираемо като японските въздишки, които току-що отекваха в дясното му мозъчно полукукло — че целият е увит в хавлиени кърпи, все едно се намира в турска баня или е изпаднал в треска.

— Ерато?

На вид полузаспала, тя промърморва:

— Да, скъпи?

— Защо тук изведнъж стана адски горещо?

Тя го потупва по рамото.

— Шшт. Сега си почиваме.

Минава известно време.

— Всичко ме сърби.

— Не обръщай внимание, скъпи.

Главата го сърби влудяващо и той вдига ръка да се почеше. Пръстите докосват косата. В следващия миг той скача в леглото, сякаш е докоснал не собственото си тяло, а казан с вряла вода.

— Господи Боже мой!

В следващия миг извършва зашеметяващ (при други обстоятелства) атлетичен скок и от леглото се оказва на килима с цвят на пепел от рози, с ужас взирайки се в собственото си тяло. Ерато дори не отваря очи.

Отново промърморва:

— Нещо нередно ли има, мили мой?

Вместо отговор той надава рев — звук нито толкова дълбинен, нито толкова космически като онзи, с който тя оглуши същата тази стая преди известно време, но също толкова показателен за обзелата го ярост, която не може да се опише нито с нито думи, нито с каквито и да било други способности. Както и преди този сърцераздирателен *in extremis* зов за помощ не извиква никакъв ответ в причинителя си; този път дори стенният часовник не реагира.

Но Ерато все пак отваря тъмнокафявите си очи и се повдига на лакът. Не успява съвсем да прикрие усмивката от божествените си гръцки устни. Ако тази липса на съчувствие е чудовищна, то трябва да признаем, че не по-малко чудовищен, и то съвсем буквално, е и видът на стенещия — защото в този миг той свежда поглед към краката си. Те са странно закривени, с издути бедра и изопнати прасци, от горе до долу покрити с рошава черна козина, и завършват не с ходила, а с двойни копита. Ръцете му безпомощно се впиват в новопоникналата на лицето му брада, после посягат към заострените уши, към челото, където изпод косата изскачат две дебели рогчета, дълги по около пет сантиметра. Светкавично посяга (невероятно, не бе забравил познанията си по класическа митология) към най-долната част на гръбнака и търси опашка — но, изглежда, поне тя му е спестена. Това не е толкова утешително — бледата кожа със северноевропейски тен е потъмняла до неузнаваемост; но ако имаше огледало, щеше да установи, че физиономията на този фавън има далечна прилика с лицето Майлс Грийн. Но заключителният елемент на новото му тяло, щръкнал с нахално колосалните си размери, задминава с цели тетрорхидни мили своя предшественик, заемал същото място.

Разкъсван от ужасяваща смесица от шок и ярост, Майлс Грийн вдига поглед към смеещото се лице на леглото.

— Ах, ти, подла мръснице!

— Но, любими мой, в Древна Гърция това се нарича анагноризис. Освен това си мислех, че би искал да разбереш как се чувствам аз. За разнообразие.

— Това е непростимо!

— А ми казваш, че не съм разбирала истинската ти същност.

— Върни ми предишния вид!

Тя го измерва с поглед.

— Така ти отива. А освен това трябва да се погрижим за средната стойност.

— Върни ми предишния вид, мътните те взели!

— Всъщност по този начин можем да направим малка вариация по темата за амнезата. Само че сега ще страдаш от тежка форма на сатириазис.

— Боже Господи, сама си го просиш! — Тя се обръща по корем, подпира брадичка върху дланите си и безмълвно му се усмихва през рамо. — Каква безвкусица... нямах предвид *това*!

— Ще пропуснем дифтонгите. Поне първия път.

— Боже мой. — Той отново свежда поглед към итифалическото си тяло. — Това е отвратително. — Стрелва я с яден поглед, изпълнен омерзението на заклет трезвеник, комуто поднасят литър и половина малцово уиски. — Не проумявам как изобщо ти хрумна... това чисто и просто показва що за жена си.

— Мили мой... не е така. Просто се интересувам от азбучните комбинации, които съставят думите. Символично.

Той се втренчва в засмяното лице.

— Добре. Изигра си глупавата шегичка. А сега ми върни предишния вид. Моментално! — Тя прехапва устни. Той насочва черния си пръст към нея. — Предупреждавам те. Ще го напиша. До последната думичка.

Усмихвайки се, без да отклонява поглед от лицето му, тя бавно започва да рецитира гръцката азбука:

— Алфа, бета, гама...

— Ще те превърна в посмешище за... Ще разбия всички илюзии за теб, ще... Боже мой, ще ти покажа, че в тази игра участват двама. — Крещи: — Наистина!

Тя се отпуска на възглавницата, протяга ръце, сякаш се припича на слънце, и затваря очи. Полуизвърнатата към него и с усмивка на уста продължава да изрежда гръцките букви, сякаш си припомня отдавна отминал летен следобед.

— ... мю, ню, кси, омикрон, пи...

— Чуваш ли какво говоря!

— ... фи, хи, пси, омега.

— Добре. Стига толкова.

Тя продължава; или по-право, започва отначало:

— Алфа, бета, гама, делта, епсилон...

— Край.

— Зета, ета, тета, йота, капа...

— Давам ти последна възможност.

— Ламбда, мю, ню — ню беше божествено — кси всъщност идва малко прекалено, омикрон само си показва, пи, ро...

— Край. Дефинитивно, окончателно, категорично, безпрекословно, безапелационно, веднъж завинаги, *край*.

— Сигма, таф...

— До последната думичка!

— Юпсилон, фи...

— До края на живота си няма да ти проговоря!

— Хи, пси, омега.

— Заповядвам ти да напуснеш съзнанието ми. Моментално!

— Да, мили. Алфа, бета...

Какъв късмет, че стаята има акустична изолация. Горкият сатир, доведен до състояние отвъд всякаква крайност (дори за един сатир), надава най-смразяващия вой на яростна полуда, излизал някога от получовешко, полукозе гърло. Стои като истукан и трепери. После извършва чудат скок и се изправя срещу вратата; навежда глава и с изумително чевръсти крачки като обезумял се втурва срещу нея. За радост обаче тя е облицована с плътна тапицерия и това яростното нападение не довежда до нищо. Вратата стои непоклатима като скала. Без изобщо да се изненада, човекът-козел просто завива и се връща обратно — само се чувства леко замаян. Откъм леглото продължава да долита напевното изреждане на гръцките букви. Той се обръща и съзерцава снежнобелите, леко раздалечени крака, приканящия задник, извития гръбнак, протегнатите ръце, сгушената във възглавницата глава, лъскавата черна коса. Лъскава черна коса! А ноздрите му — много по-чувствителни от преди — долавят непогрешимия аромат на водорасли, оризова пудра и счукани листенца от хризантема!

— Кси, пси, омега.

За секунда настъпва тишина. После създанието на леглото леко се надига и извърща избеленото си и крехко като на кукла японско лице и го поглежда. На лицето е изписана отблъскващо синтетична усмивка.

— Здравей, Джони. Ти харесва непослушна...

Този път викът изразява не ярост, а единствено първичния зов на мъжкаря, макар и не напълно лишен от скритите нюанси на финалния писък на пилот-камикадзе. Две бързи крачки и фантастичен скок, изпълнен сякаш в имитация на един от козлите на стенния часовник, Майлс Грийн полита във въздуха и прехвърча над леглото, най-сетне достигнал мечтаната действителност. В същата милисекунда, в самия апогей на полета си, миг преди безпогрешното приземяване точно върху целта, наративът извършва най-горчивия си поврат — а може би това е дело на полиморфичната Ерато, чиято по-изтънчена преценка и опит в тези неща (или обида, тъй като вече стана ясно, че дори една богиня може да бъде засегната), я подтиква да предприеме светкавични действия, за да се защити. Във всеки случай в миниатюрния отрязък от време, който дели апогея от приземяването, ефимерният японски аватар на богинята изчезва.

Разяреният до крайност и напълно въоръжен сатир се сгромолясва на празния чаршаф върху дюшека като реактивен самолет, който прекалено рязко се приземява върху самолетоносача; от което поради факта, че е лишен от спирачен механизъм, той отскача сякаш от трамплин. Рогатото му чело се забива с ужасяващо тъп звук в стената над леглото. Може би на това място облицовката е по-тънка. Часовникът със сигурност усеща вибрацията от удара, защото без всякакво предупреждение кукувицата започва непрестанно да кука. Що се отнася до сатира, този път той остава да лежи безчувствен на възглавницата. Най-сетне започва окончателната трансформация. Бледото бездвижно тяло, проснато по очи върху леглото, отново е Майлс Грийн.

Настъпва кратка пауза. После изневиделица изникват два чифта ръце — едни черни и едни бели. Те обръщат безжизненото тяло по гръб. После го покриват с чаршафа и лекото одеяло и здраво затъкват завивките от двете страни. Белите ръце отплуват до вратата и едната посяга към ключа на осветлението — спретната, правоъгълна, матова пластмасова лампа, която се намира над леглото, точно над мястото, където рогата се забиха в тапицерията — което очевидно бе спасило осветителното тяло от погром. Междувременно малък черен или тъмнокафяв юрук нанася рязък страничен удар на стенния часовник, подарен на отделението от господин О'Брайън. Кукувицата млъква. После се разнася енергичният глас на доктор Делфи.

— Добре, сестра. Мисля, че сега ще имаме време да пием по чаша чай. — Тонът се променя едва доловимо. — Ще го пием в моята стая.

— И аз ли?

— И ти, сестра.

— Благодаря, докторе.

Вратата се отваря.

— О, пропуснах. Дали можеш да намериш отнякъде сантиметър? Бих искала да премеря нещо.

— Пердетата ли, докторе?

— Твърде вероятно, сестра.

Вратата се затваря. Деликатните млади кафяви длани ненужно се суетят по възглавницата. После един богат глас с карибски акцент промърморва, сякаш на себе си:

— Пердета. Ама че нахалство. А на *теб* ти вика, че си бил рационалист... честен кръст, господин Грийн, с малкия си пръст това момиче познава мъжете-пациенти по-добре, отколкото цялото онова кльоцаво бяло момиче. Чакай да видиш дали те лъжа другия път, като си въртне присмехулния гръб.

Гласът вече долита откъм вратата:

— Кат' срещнеш някой ден оня мистър Шекспир, можеш да го питаш, господин Грийн. Само го питай, да видиш.

Вратата отново се затваря.

Изпаднал в забвение, пациентът лежи на болничното легло, втренчил невиждащ поглед в тавана — което спокойно може вече да се нарече най-характерната му поза; изпитва единствено усещането, че сякаш се носи в сияйна и безкрайна мъглявина, като божество, алфа и омега (и всичко помежду), началото и края, над океан от пари. Над сивата стая най-сетне се спуска милостива тишина — или би се спуснала, ако не беше проклетата птичка в часовника, която сякаш несправедливо ощетена, се почувства длъжна за последен път да утвърди маргиналната си позиция и акта на разграничение от всичко случило се тук, както и неугасващата си благодарност към своя пръв и естетоавтогамен („Не разваляй чистата наслада“ — рече Шанахан) притежател; и сякаш бълнува за зелените ирландски поля и планински ливади, и за несравнимото задоволство от прехвърлянето на отговорността за последствията другиму (да не говорим за

удоволствието да имаш последната дума), се раздвижва, излиза през прозорчето и надава финален, благозвучен, единствен, необикновено единствен зов.

[1] Прекъсване (лат.). — Бел.прев. ↑

[2] Муза на епическата поезия. — Бел.прев. ↑

[3] Възторг (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Най-големият от Йонийските острови, разположени западно от Гърция. — Бел.прев. ↑

[5] Фалосите (гр.). — Бел.прев. ↑

[6] Задниците (лат.). — Бел.прев. ↑

[7] Шекспир. — Бел.прев. ↑

[8] Стилистична фигура — внезапно преминаване от приповдигнат и възвишен към тривиален изказ. — Бел.прев. ↑

[9] Алюзия към „Ода за гръцката ваза“ от Кийтс (1795–1821). — Бел.прев. ↑

[10] Сравнително маловажно допълнение, особ. в литературна творба или дискурс (по „Оксфордски речник на английския език“). — Бел.авт. ↑

Издание:

Автор: Джон Фаулз

Заглавие: Мантиса

Преводач: Весела Еленкова

Година на превод: 1999

Език, от който е преведено: Английски

Издание: второ

Издател: ИК „Рата“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2005

Тип: роман

Националност: английска

Печатница: „Багра“ ЕООД

Редактор: Весела Прошкова

Коректор: Лилия Анастасова

ISBN: 954-9608-12-3

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/2268>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.